books2ebooks.eu

Tartu Eesti Käsitööliste Abiandmise Seltsi 30 aasta tegewus (1891-1921)

1922 (Tartu : J. Mällo)

University Library of Tartu: A-52883

eBooks from your library by eBooks on Demand

digitised by University of Tartu Library

UNIVERSITY OF TARTU LIBRARY

EOD – Millions of books just a mouse click away! In more than 10 European countries!

Thank you for choosing EOD!

European libraries are hosting millions of books from the 15th to the 20th century. All these books have now become available as eBooks – just a mouse click away. Search the online catalogue of a library from the eBooks on Demand (EOD) network and order the book as an eBook from all over the world – 24 hours a day, 7 days a week. The book will be digitised and made accessible to you as an eBook.

Enjoy your EOD eBook!

- Get the look and feel of the original book!
- Use your standard software to read the eBook on-screen, zoom in to the image or just simply navigate through the book
- *Search & Find*: Use the full-text search of individual terms
- *Copy & Paste Text and Images*: Copy images and parts of the text to other applications (e.g. word processor)

Terms and Conditions

With the usage of the EOD service, you accept the Terms and Conditions provided by the library owning the book. EOD provides access to digitized documents strictly for personal, non-commercial purposes. For any other purpose, please contact the library.

- Terms and Conditions in English: http://books2ebooks.eu/odm/html/utl/en/agb.html
- Terms and Conditions in Estonian: http://books2ebooks.eu/odm/html/utl/et/agb.html

More eBooks

Already a dozen libraries in more than 10 European countries offer this service.
More information is available at http://books2ebooks.eu

Tartu Eesti Käsitööliste Abiandmise Selts

1891–1921

J. Mällo trükikoja käsi- ja masinaladu ja trükk.

A-52883

T. E. K. A. S.

1891—1921.

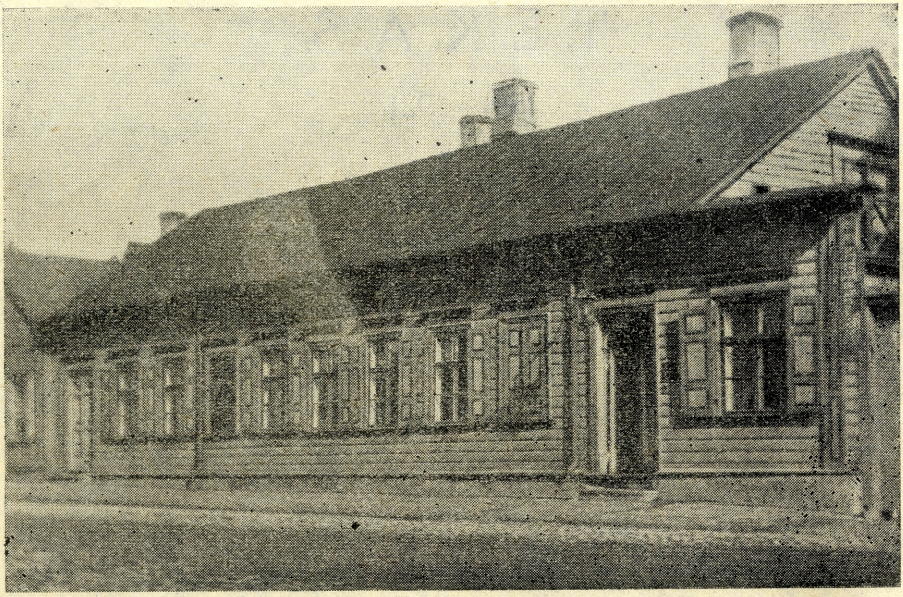

Seltsi maja Wene tän.

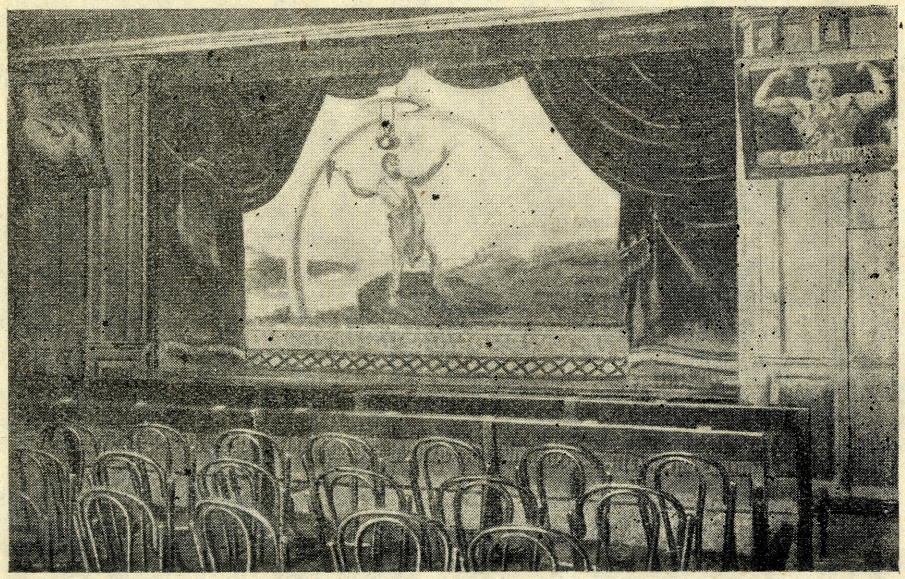

Osa saalist näitelawaga.

A-52883

Tartu Eesti Käsitööliste Abiandmise Seltsi

30 aasta tegewus

(1891--1921)

Trükitud Tartus 1916 ja 1922 J. Mällo trükikojas.

Sisu :

Seltsi asutajad	V
Eessõnaks	VII
Seltsi esimehed 30 aasta jooksul	XI
Asutamine	1
Seltsi esimesed eluaastad	6
Seltsi tegewus iseseiswas üürikorteris	23
Seltsi tegewus omas majas	33
Seltsi 25 aasta tegewus arwudes	64
Seltsi tegelased 25 aasta jooksul	64/65
Sissetulek ja wäljaminek (tabel)	64/65
Seltsi tegewus kirjul ajal	65
Seltsi tegewus arwudes 1917.—1922. a.	70
Sissetulek ja wäljaminek (tabel)	73
Seltsi tegelased 1917.—1922. aastani	74/75

Bibliotheca Universitatis Tartuensis (Dorpatensis)

i 22049976

TARTU ÜLIKOOL
RAAMATUKOGU

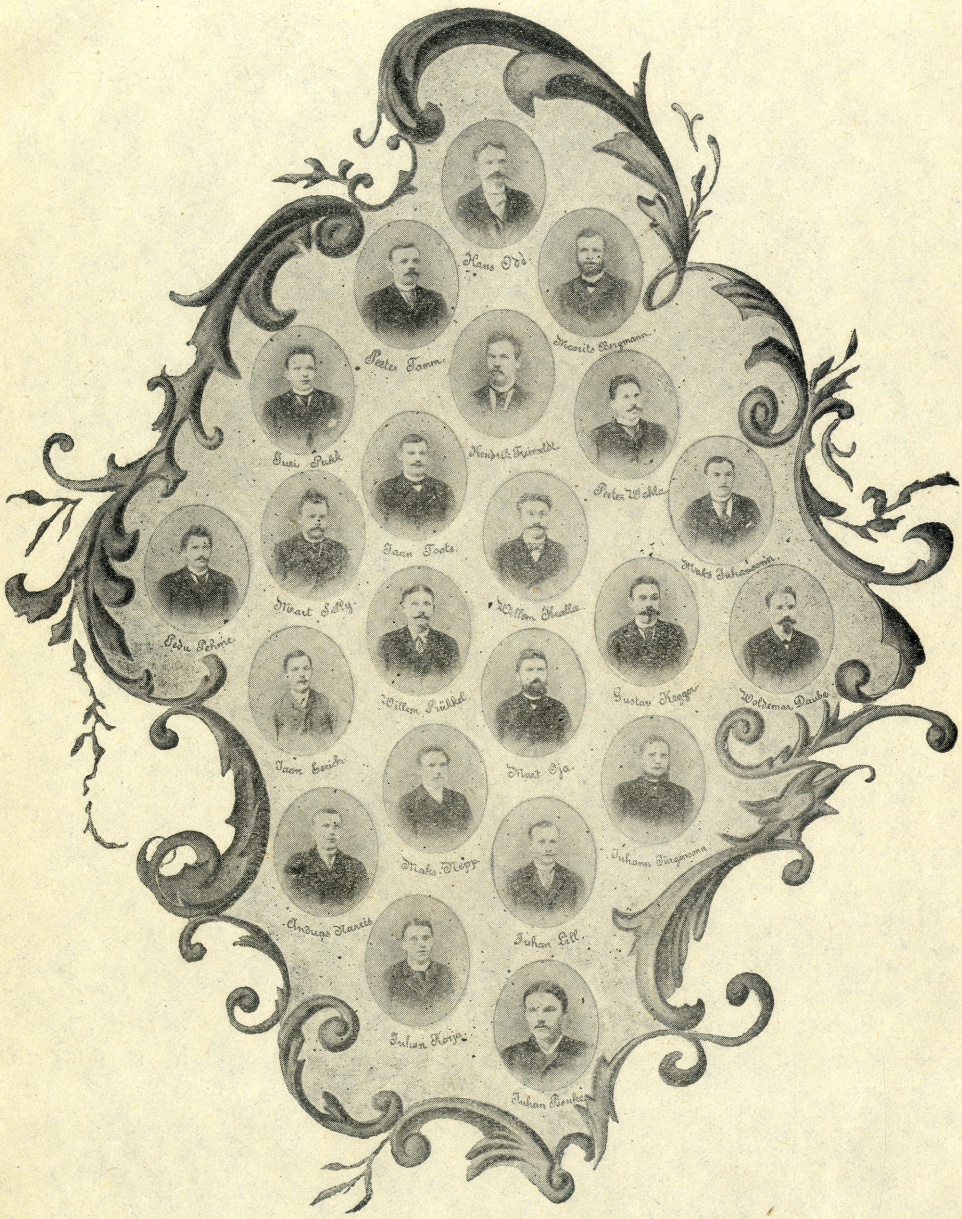

Seltsi asutajad liikmed.

Eessõnaks.

Eesti käsitöö ja käsitööliste seisus ei ole kuigi wana. Kui kodune käsitöö, mida põllutöö kõrwal külades tehti, maha arwata, siis ei ole ta üle weerand aastasada elutsenud. Kõik, mis enne seda aega meie kodumaa linnades sellel alal tehti, sündis Saksa tsunftimeistri nimel ja juhatusel, selle peale waatamata, et tegijad suures enamuses eestlased olid. Alles Baltimaa kohtude uuendus 1889. a. tõi pöörde. Tsunftid ja gilded kaotasid omawalitsuslise õiguse, langesid eraseltside liiki ja Saksa tsunftimeistrid kaotasid ainuõiguse Balti linnades käsitööd teha. Tuli n. n. käsitöö tegemise wabadus. Kohe selsamal ajal hakkasid ka Eesti käsitöölised ühinema ja esimesele Eesti käsitööliste seltsile pandi alus ja nimelt Tartus. Kinnitusega läks kaks aastat aega ja alles 1891. aastal 30. juunil leidis selts kinnitust ja 30. augustil wõis ta oma tegewust algada.

30 aastat on õige pikk ajajärk. Selle aja sees wõib mõndagi läbi elada ja seda tõendab ka Tartu Eesti Käsitööliste Seltsi elu.

Esialgselt ei taha selts kuidagi jalgu alla saada, et iseseiswalt omal jõul töössę hakata. Puuduwad seltsielu tundjad juhid ja tegelased. Kuid seda, mis enesel ei ole, katsutakse wäljast poolt laenata. Minnakse haritlaste juure ja tehakse neile ettepanek: „Meil on selts olemas, tema liikmete arw on suur ja liikmete tagawara ei lõpe, kuid meil enestel ei ole oskust seda suurt kogu ühise sihi heaks tööle rakendada. Tulge meie seltsi, juhatage ja õpetage meid oma seltsi asju korraldama, nii et meie asjaga nii kaugele saame, nagu Saksa käsitööliste seltsid, tsunftid, gilded ja teised asutused.“

Ettepanek leiab täitmist. Haritlased astuwad käsitööliste seltsi ette otsa. Esimest nelja seltsi elu-aastat juhiwad Dr. K. A. Hermann ja Dr. H. Koppel. Kuid esimene asutamise waimustusehoog hakkab jahtuma, liikmete arw kahanema, järelejäänud liikmetekogu hakkab usku ja lootust oma jõu sisse kaotama, juhtisid hakatakse seltsi asjades ilma põhjuseta süüdistama, nii et need juhtiwalt kohalt lahkuwad. Eksitust katsutakse auliikmeks walimisega parandada, kuid see ei suuda haritlasi käsitööliste seltsi tüüri juure enam tagasi tuua.

Järgmist nelja seltsi eluaastat juhiwad Karl Karp, Joh. Lock ja Joh. Häusler. Ka sellel ajajärgul ei ole iseäralist seltsielu tõusu märgata. Wiimase, (1899. a.), s. o. J. Häusleri, ameti ajal saab selts omale iseseiswa üüri-korteri ja seltsi elusse tuleb uus ajajärk. Uue iseseiswa üüri-korteri sisseseadmiseks ohwerdawad liikmed mitmesuguseid tarbeasju ja seltsi elusse tuleb uus wärske wool. Liikmete arw hakkab pikkamisi, aga järjekindlalt tõusma. Sellega ühtlasi ka seltsi rahaline läbikäik suurenema. Nüüd saab Dr. A. Paldrock seltsi esimeheks. Tema juhatusel töötab selts kaks aastat ja muudetud

põhikirja nõudmisel lahkub terwe eestseisus ametist, et seltsi juhtimist täiesti elukutseliste käsitööliste kätte jätta.

Uus nõndanimetatud „parandatud ja täiendatud" põhikiri annab küll seltsile mõnesuguseid õigusi juure ja nimelt, et selts oma liikmete hulgas abiandmise kõrwal ka elukutselist käsitööd mitmetpidi wõib tõsta ja oma liikmete keskel majanduse ja tarwitajate ühisuse ülesandeid täita, kuid teiselt poolt waadates läks selle täiendamise korral õige tähtis enne olnud õigus kaduma ja nimelt emakeelne kodune kirjatalitus ja raamatupidamine. Uus põhikiri nõudis, et kõik seltsi asjaajamine Wene keeles tuleb toimetada. Sellega oli siis seltsis 10 a. Eesti keelne ja 16 a. Wene keelne protokollide kirjutamine.

Uuendatud põhikirja ajal saab esimeheks J. Mällo, kes ennem neli aastat abiesimeheks olnud ja niiwiisi seltsi asjadega õige wilunud. Esimehe ametis oli ta 5½ aastat ja tema juhatuse ajal omandas selts omale maja Wene uul. nr. 3. — Maja omandamine on kõige tähtsam sündmus seltsi senises ajaloos. Sellel korral astuwad kõik liikmed oma nõu ja jõuga eestseisusele abiks ja raskest ülesandest saadi hõlpsamalt üle, kui seda esiotsa oleks arwata wõidud. Kõik isiklised nägelemised liikmete wahel on unustatud ja üksmeel ühise waranduse omandamiseks on üleüldiseks lipukirjaks. Liikmete ohwrimeelsus seltsimaja ostmise juures on igast kiitusest kõrgemal. Iseäralist tänu selles küsimuses on kadunud seltsiliige Adolf Leht ärateeninud, kes seltsi mitte wähem kui iseennast on armastanud. Ka hulk teisi liikmeid, kes praegu weel elawad, on tähtsal wiisil oma nõu ja jõuga siin kaasa aidanud.

1907. a. lahkus J. Mällo seltsi esimehe ametist ja tema järeltulejaks saab D. Sormul, kes 1½ aastat seltsi juhib. Tema lahkumise järele walitakse R. Müller esimeheks, kes enne 5 aastat abiesimehe kohuseid täitnud. Esimehe ametit peab ta ilma wahetpidamata 6 aastat ja selle ajajärgu sisse langeb wiljarikkam töö-osa, mis selts toime pannud. Sellel ajal saawad joonistuse-kursused käima, mida selts kümme aastat warem juba toimepanna katsunud, aga ülemuselt selleks mitte luba saanud. Kursused töötasid kaks õpeaastat ja pidid ainelistel põhjustel kinni jääma, sest et wäljaspoolt toetusesummasid ei tulnud, kuna seltsil oma kassa kulul nende ülewelpidamine üle jõu käis.

Sellel samal ajajärgul pandis selts ka kolm aastat järgimööda käsitöö näitust toime, mis kõik kaunis hästi õnnestasid ja käsitöö tegemise peensuse tõstmiseks kaasa aitasid. Peale selle asutati sellel samal ajal seltsi juure matmisekassa ja 1909. a. II. Tartu Laenu- ja Hoiu-Ühisus. Mõlemad asutused töötawad wäga heade tagajärgedega. — Weel asutati sellel ajajärgul kirjaniku krahw L. N. Tolstoi surma mälestuseks kirjaniku nimeline kooliabi kapital, kust kehwemad seltsiliikmed oma laste kooliraha maksmiseks protsendita laenu wõiwad saada. Pärast seda asutati weel wigaste ja tööwõimetute seltsiliikmete toetamiseks Warjupaiga kapital.

R. Müller lahkub 1914. a. esimehe ametist ja tema asemele saab J. A. Kallas esimeheks. Kuid aasta teisel poolel tagandatakse terwe eestseisus ja uus eestseisus walib H. Ode esimeheks, kelle korraldusel mõned muutmised seltsi sisemises asjaajamises ettewõetakse. Seltsi eestseisuse ja peakoosolekute protollid kirjutatakse peale Wene keele ka Eesti keeles, kassa raamatupidamist täiendatakse, walitakse käsitöö tõstmise komisjon, kellele ülesandeks tehakse, käsitööliste seisusele kindlamat tegewuse alust, seaduslist kaitset riigi poolt, käsitööliste kutseharidust edendada ja selle sihi kättesaamiseks tarwilisi samme astuda.

1916. a. walimiste järele saab K. Sild esimeheks.

Ilmasõja lahtipuhkemine toob ka seltsi elule palju raskusi kaasa. 1915. aasta algul wõetakse seltsi ruumid sõjawäe tarwitada, nii et selts sunnitud on üürikorterisi oma koos-

olekute jaoks tarwitama. Saksa okupatsiooni wõimud 1918. aastal läksid isegi nii kaugele, et seltsi kinnipanid. Lubati weel ainult seltsi likwideerimiseks kokku tulla. Seekordne juhatus seltsi esimehe K. Sild'iga eesotsas asus äraootawale seisukohale. Antakse nõudmine sisse, et luba saaks seltsil edasitöötada, juure lisades seletuseks, et mõtteta on seltsi kinni panna, kellel peasihiks käsitöö tõstmiseks kaasa aidata ja oma liikmetele abi anda. Selle nõudmise peale antaks wiimaks luba edasitöötamiseks.

1918. aasta lõpul saadakse maja kätte, kuid kauaaegse sõjawägede seeswiibimise tagajärjel on maja palju kannatanud. Juhatus wõtab kõik jõu kokku, et maja jälle korda seada ja 24. aprillil 1919. a. on maja uuesti awamise pidustus. Sellesama aasta 24. augustil peakoosolekul wõetakse uue põhikirja projekt wastu, mis ka 19. septembril Tartu-Wõru Rahukogu poolt registreeritakse. Seatakse uus kodukord kokku.

19. nowembril 1921. aastal pühitses selts oma ruumides 30 aasta kestwuse juubelit. Nüüd wõib selts rahulikult oma tulewikku waadata. Seltsiliikmete arw kaswab alatasa, ulatab juba 600-ni. Seltsi rahaline seisukord rahuloldaw. Seltsi ligematest kawatsustest on omale uue ajakohase seltsimaja ehitamine, milleks eeltööd käimas.

* * *

Ka eelolew seltsi tegewuse kirjeldus on oma ilmumisega muutlikkudesse aegadesse juhtunud, tema ilmumine selle tagajärjel wiibinud ja kokkuseade ühtlus katkestatud. Esialgselt oli ta kawatsetud seltsi 25 aasta tegewuse kirjeldusena seltsiliikmete piltide ja eluloo-kirjeldustega ilmutada. Seltsi 25 aasta tegewuse kirjeldus oli trükitud ja suurem hulk seltsiliikmete elulookirjeldusi walmis laotud, pildid tehtud, ainult üksikute seltsiliikmete kohta puudusid teated, mille kogumisel töös oldi. Seal tuli aga rewolutsioon, enamlaste, Saksa okupatsiooni ja komunistide walitsused, millest peasta saadi ainult walmis trükitud seltsi 25 aasta tegewuse kirjelduse osa poognad.

Aastad möödusid ja selts peasis Eesti iseseiswuse saawutuse järele jälle jalgadele. Et eeltähendatud seltsi 25 aasta tegewuse kirjelduse poognaid mitte kasuta hääbuda lasta, otsustati seltsi wiimase 5 aasta tegewus lühidelt kokkuwõttes trükki lasta ja siis endiste trükitud poognatega seltsi 30 aasta tegewuse kirjeldusena koos awaldada.

Seltsiliikmete eluloo-kirjelduste trükis awaldusest tuli aga loobuda, sest et see raamatu liiga suureks ja kalliks ajaks, nende hulga teadete kogumine peale selle weel ka ilmumise pikemaks ajaks seisma paneks.

Raamatu kokkuseade kirjeldus ise on lühendatult seltsi protokolli- ja teistest raamatutest kokkuwõetud.

Seltsi esimehed 30 aasta jooksul.

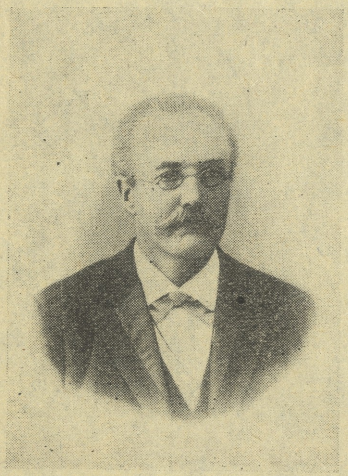

Dr. K. A. Hermann
1891—1893.

Dr. H. Koppel
1893—1895.

J. Lock
1895—1896.

J. Häusler
1897—1899.

Dr. A. Paldrock
1899—1981.

J. Mällo
1901—1906.

D. Sormul
1907—1908.

R. Müller
1909—1914.

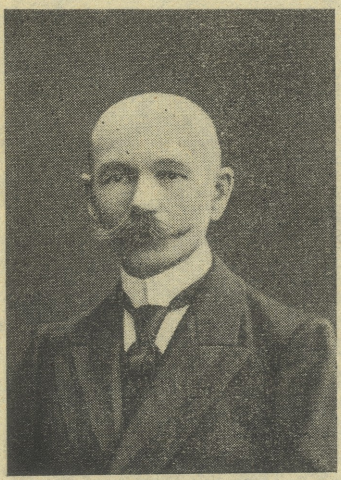

J. Kallas
1915.

H. Ode
1915.

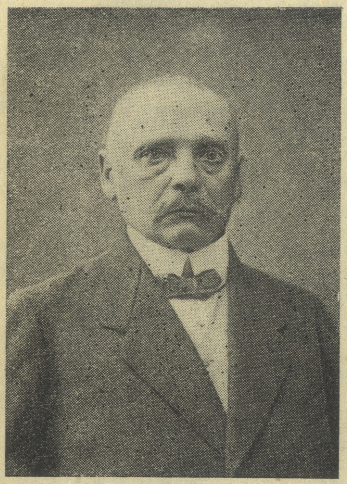

K. Sild
1916—1918.

R. Jakobson
1919.

J. Nuuma
1921.

Asutamine.

Eesti rahwusliseks ärkamise ajaks peetakse ajajärku 1850—1880. Sel ajal hakkasid üksikud rohkem kooliharidust saanud rahwaliikmed oma sugurahwale õigusi nõudma, et suurtele hulkadele, kes teoorjuse raske ikke all ägasid, iseseiswust muretseda. Terwe rida uusi seadusi keiser Aleksander II. walitsuse ajal oli selle liikumise tagajärjeks. Nende seaduste järele tõmmati mõisale ja wallale kindel piir ja wallarahwas sai enamwähem iseseiswaks, peasis mõisa eestkostmise alt, wõis ennast ise walitseda. See ajajärk on ühtlasi ka esimeste Eesti seltside ja ühisuste asumise ja tekkimise aeg. Asusid esimesed Eesti laulukoorid, põllumeeste seltsid ja ajajärgu lõpul esimesed karskuse seltsid.

Kõik need seltsid ja ühisused oliwad põllumeeste ja haritlaste tarwis elule kutsutud. Maaseltsides olid tegewad elukutselised põlluharijad ja küla-intelligents — kooliõpetajad ja wallakirjutajad, — kuna linna seltsides haritlased, nagu Eesti soost adwokadid, tohtrid, kiriku ja kooli õpetajad, ajakirjanikud, kantseleide kirjutajad, kaupmehed ja mitmesuguse teise elukutse esitajad seltsiliikmeteks ja tegelasteks olid. Elukutseline käsitööline ei wõtnud Eesti seltsist osa. Käsitöö oli ja jäi kauaks Saksa soost käsitööliste ainuõiguseks, ja eestlane, kes linnas käsitööga leiba tahtis saada, pidi oma rahwuse mahasalgama, keele ja meele poolest saksaks saama, Saksa meistri juures oma kutsetööd wälja õppima, selliks saades keskaja kombe järele reisikepi kätte wõtma, ühest linnast teisi rändama ja nõnda wiisi hookaupa töötades oma tööoskust täiendama. Kodulinna tagasi jõudes tuli tal terwe rida keskaja kombeid täita, enne kui tal korda läks Saksa tsunftisse, gildesse ja kodaniku kogukonda sisse saada. Lühidelt: eestlasel ei olnud rahwuslikus mõttes wõimalik oma käe peal linnades käsitööd teha, ta pidi põhjalikult sakste eestkostmise ja hoolitsemise alla jääma ja kõikidele nende kommetele ja soowidele allaheitma.

Rahwuslik iseseiswus oli üle terwe kodumaa põlluharijate silmade eest sakste kaitseloori käristanud. Soowiti omal käel oma majanduslist ja waimlist seisukorda parandada. See rahwuslik soow, see olemasoleku eest wõitlemine ei wõinud ometi ainult põlluharijate eestlaste ainuõiguseks jääda, waid see rahwuslik tunne pidi ka linnades Eesti soost käsitööliste seas ärkama. Ta ärkas küll, kuid kahjuks ei olnud sellel tundel linnades kaugeltki niisugust edenemise pinda kui maal.

Arwatawasti põhjenes see nähtus selles, et Eesti ärkamise ajal käsitöölised linnas wõrdlemisi paremine elasid kui nende sugurahwas maal. Mõisapiits oli igatahes lõikawam kui tsunfti ja gilde oma. Peale selle lõid keiser Aleksander II. seadused maa elule hoopis uued alused, kuna linnades kuni kohtute uuendusteni kõik wana wiisi jäi.

Kohtute uuendamise aeg tõi linna käsitööliste sekka ka omajagu elawust. Saksa kohtute ja walitsuse asutuste asemele tulid Wene omad ja rahwa soowidele ja püüetele hakati paremine wastu tulema. Linnas asus mitu Eesti seltsi, nagu Wanemuine ja Eesti Kirjameeste selts, kelle liikmeteks üle terwe maa Eesti haritud ja arukamad isikud olid. See waimline soojus, mis nendest seltsidest saadi, ei wõinud ka Eesti käsitöölisi külmaks jätta. Ka nemad tundsid, et ühendusel on jõud ja et ühisel korraldusel wõimalik on oma waimlistele ja majanduslistele huwidele alust panna, oma kutsetöö oskust tõsta ja ajanõudmistele wastu tulla. Käsitööliste seltsi oli tarwis, kus neid mõtteid ja kawatsusi, mis üksikutes töötubades seletati ja arutati, wõimalik oleks elusse wiia.

Selle liikumise etteotsa astus rätsepp Hans Ode. Tema oli oma õpeaja Tartu rätseppade tsunfti eltermanni juures lõpetanud, kus ka wana-sell selsamal ajal töötas, ja nii tundis tema kaunis põhjalikult Tartu tsunftide walguse- ja warjukülgi ja ta tuli otsusele, et mingit mõtet ei ole niisugusesse ühisusesse astuda, kus warjuküljed walgusekülje üles kaaluwad. Peale selle oli tema Eesti Kirjameeste seltsi liikmeks ja tundis ka Eesti tolleaegset seltsi korraldust. Oma mõtet, Eesti Käsitööliste seltsi asutada, awaldas ta ka Eesti haritlastele: tolleaegsete seltside tegelastele ja ajalehtede toimetajatele Dr. K. A. Hermannile ja A. Grenzsteinile. Need olid mõtte poolt ja H. Ode kutsus Jaanipäewaks 1889 oma korterisse Kiwi uulitsasse esimesed seltsi asutajad kokku.

Kokku oli tulnud 25 isikut mitmest käsitöö harust ja nimelt: Hendrik Treifeldt, Juhan Pisuke, Peedu Pehme, Märt Selli, Hans Wiidu, Peeter Tafinau, Kaarel Puusepp, Hans Ode, Märt Oja, Moorits Bergmann, Kusta Keger, Jaan Toots, Jaak Tõnisson ja Jaan Pluberg — kõik rätsepad; Jaan Erik, Kaarel Stamm, Peeter Ott ja Juhan Karja — kingsepad; Juhan Selli, Jüri Pukk ja Mats Nepp — puusepad ja tislerid; Peeter Tamm ja Willem Kralla — pagarid, Peeter Molle — maaler ja Juhan Jürgenson — müürisepp.

Hans Ode seletab kokkukutsutud isikutele kokkukutse otstarbest ja toonitab rõhuga käsitööliste seltsi asutamist. Seltsi juures ei tohi ka hoiukassa puududa. Sinna tulewad tööwõimu ja terwise ajal kogutud kopikad hoiule anda, kust mustade päewade ajal kerge abi saada. Ettepanek tunnistatakse koosolejatelt otstarbe- ja ajakohaseks ning walitakse esialgne toimekond, kes kõiki neid küsimusi hoolega korraldama hakkaks. Esialgse korralduse liikmeteks waliti: Hans Ode, Peeter Tamm, Hendrik Treifeldt, Peedu Pehme ja Peeter Tafinau. Hoiukassa pandi kohe käima. Tegeliseks kassapidajaks sai Hans Ode, aga et temal warandust ei olnud, nimetati wastutajaks peakassapidajaks Peeter Tamm, keda kui jõukat isikut tunti. Juhatajaks nimetati Hendrik Treifeldt ja põhjuskirjade kokkuseadjaks Hans Ode. Hoiukassasse toodi ja wõeti raha. Tegewus oli elaw, nii et pärastpoole hoiukassa juurde weel abiandmise kassa asutati. Hoiukassa heaks oli liikmetel 25 kop. kuus ja abiandmise kassasse 2 rubla aastas maksa. Mõlemad kassad töötasid kaunis elawalt, kuid seltsi põhjuskirja kokkuseadmine ei olnud nii hõlbus. Hans Ode kirjutab selle kohta muu seas: „Eestlaste maal ei olnud tol ajal ühtegi abiandmise seltsi, kust põhjuskirjale alust saada. Sellepärast katsusin seda lätlastelt laenata. Et ma Läti keelt

hästi oskan, siis wõtsin Riia Läti Ametmeeste Abiandmise seltsi (Latweeschu Amatneeku palihdsibas beedribas Riigu) põhjuskirja, täiendasin seda mõne punktiga, mida Riia Wene artelli põhjuskirjast wõtsin, ja läksin Dr. Hermanni juurde. Tema lubas põhjuskirja läbiwaadata, aga kuue kuu pärast ütles, et tal selleks aega ei ole. Sai koosolek kokkukutsutud ja põhjuskiri etteloetud. Koosolek ei pidanud seda heaks ja nüüd walmistasin teise Tartu linna poesellide Abiandmise seltsi (Общество взаимнаго вспоможенія Приказчиковъ гор. Дерпта) ja Peterburi Eesti Heategewa seltsi põhjuskirjade järele. Pärast töö lõpetamist läksin „Olewiku" toimetaja A. Grenzsteini poole, et tema käest juhatust saada, kuidas seltsi kinnitamist käima panna. See herra juhtus õige halwas meeleolus olema. „Mis seltsi käsitöölistele waja? — Tartus on isegi ülearu Eesti seltsisid . . . Eila käisid kolm maameest oma põllumeeste seltside asutamise pärast siin — saatsin nad minema! Kõike seda, mis ajalehed kirjutawad, ei saa ometi teoks teha . . ." Sarnase seletuse peale ei jäänud muud nõu, kui paberid põue pista ja ära tulla. Läksin nüüd kooliõpetaja P. Org'i juure. See wõttis mind lahkelt wastu, lubas paberid läbiwaadata ja kutsus mind järgmisel pühapäewal enese juurde põhjuskirjade lõpulikule läbiwaatamisele. Teatasin sellest teistele asutajatele ja kutsusin neid ühes hra Oru poole. Kuid siin tuli takistusi sealt poolt ja abi teiselt poolt, kust seda aimata ei teadnud. Üheskutsutud asutajad ei olnud põhjuskirjaga tuttawad ja waidlesid pea igale punktile wastu, nii et hra Oru kannatus katkema kippus ja arutamine üleüldse katki pidi jääma. Seda ägedat waielust kuulis A. Grenzstein teisest toast, kes Oru juure oli tulnud. Ta awas ukse ja palus, teda meie waielusest osawõtta ehk wähemalt pealt kuulata lubada. Sellega oldi nõus. Temal osawa kõnemehena läks korda waidlejatele selgeks teha, et nad eksiwad. Oma mõtteid põhjendades sai ta tunni aja sees kõiki põhjuskirja punktisid läbiwõtta, neid osalt parandada ja täiendada, nii et sellel päewal sisuliselt asjaga lõpule jõudsime".

Wene keelde tõlkis põhjuskirja endine Eesti kubermangu walitsuse ametnik Nikolai Ranstein. Et põhjuskirja hoiukassa asja mitmete asjatundja arwamise järele üles ei saanud wõetud, lõpetati see 7. juulil 1890, mis üks aasta ja 7 päewa oli töötanud. Lõpetamise poolt oli asutajate enamus, wastu ainult H. Ode, P. Tamm ja J. Toots. Järgmisel päewal 8. juulil 1890 saadeti allakirjutatud ja tarwilise arwu stempelmarkidega warustatud põhjuskiri otseteel Siseministeriumi, arwates, et sel wiisil kinnitamine rutem läheb. Kuue nädala pärast saatis Liiwi kuberner Sinowjew nad parandatult politsei kaudu asutajatele kätte. Notarius Rosenthalil lasti parandatud põhjuskiri ühes eksemplaris ümberkirjutada ja mahatõmmatud alkoholiga einelaua asemele ilma alkoholita kirjutada. 2. septembril 1890 saadeti parandatud põhjuskiri politsei kaudu uuesti kinnitamisele. Kuid ka see saatmine ei õnnestanud. Esimese saatmise ajal oli kubermangu walitsus parandusi ja mahakustutusi teinud ja soowi awaldanud, sellel kujul neid uuesti kinnitamisele saata. Nüüd aga oli ministerium nii palju üksikuid lauseid mahatõmmanud ja uusi asemele kirjutanud, et raske oli neid wäljalugeda. Mis nüüd teha? 13. jaanuaril 1891 kutsuti asutajate-kogu kokku ja wõeti küsimus arutusele, kas hoopis uus põhjuskiri kokkuseada ehk wana niiwiisi parandatult kinnitusele saata, nagu ülemus soowinud. Koosolejate enamus oli wiimase ettepaneku poolt. Hans Odele tehti kohuseks, seda otsust täita. Asi oli kaunis keeruline. Notarius Rosenthal nõuab 30 rubla ümberkirjutuse eest. Seltsi kirjatoimetaja August Willmann lubab seda 4 rubla eest teha, teeb aga ainult 45-da

paragrahwini ja jätab töö pooleli wabandusega, et ta parandusi lugeda ei saa. Juhtumisi saab H. Ode Nikolai Ransteini kätte, kes Willmannist algatud töö lõpetab.

Et waheajal uusi liikmeid asutajate hulka on tulnud, kirjutawad 33 asutajat kinnitusele saadetawale põhjuskirjale alla: Hans Ode, Peeter Tamm, Moorits Bergmann, Jaan Eerikk, Maks Nepp, Hendrik Treiweldt, August Willmann, Hans Wiidu, Juhan Karja, Peeter Molle, Mart Selly, Peeter Tafinau, Jüri Pukk, Gustaw Kegger, Jaan Molle, Juhan Lill, Juhan Jürgenson, Kristjan Klemendt, Maks Juhanson, Jaak Tõnissonn, Willem Prükkel, Karl Stamm, Juhan Pisuke, Jaan Toots, Pedu Pehme, Woldemar Daube, Peeter Wochla, Jakob Ätt, Mart Oija, Willem Kralla, Andreas Naaris, Jaan Pluberg.

3. weebruaril 1891 saadetakse põhjuskiri kolmat korda kinnitusele.

Tuleb tähendada, et hoolimata põhjuskirja kinnitamisest, asutajad endid organiseeritud seltsiks pidasid. Neil oli oma laulukoor Konny ja muusikakoor Kolk'i juhatusel. Anti wäikesi pidusi ja aeti tasa seltsi asju. Politseimeister wõttis Hans Ode käest allkirja, et tema kõikide korratuste eest wastutab, kui põhjuskirja kinnitamiseni neid seltsis ette peaks tulema.

Augustikuu esimeste päewade sees saadi politsei kaudu kinnitatud põhjuskiri kätte. Awamise koosolek määrati 30. augusti peale. Kui põhjuskiri juba kinnitatud oli, siis tuli ka õige rohkeste uusi liikmeid juurde. Nüüd tekkis küsimus päewakorrale, keda kõige esimeseks käsitööliste seltsi esimeheks walida? Mitmepidiste läbirääkimiste järele jõuti otsusele, et käsitööline selle ülesandega toime ei saa, peab tingimata ülikooli haridusega isik olema ehk wähemalt niisugune, kes ennem seltsi elu juhtimisega wilunud on. Jälle antakse sarnaste esimeeste kandidatide wäljawalik Hans Ode hoolde. Kõige pealt läheb ta Dr. K. A. Hermanni juurde, kes ettepanekuga nõus on. Hermann soowitab omalt poolt ka R. Sachkerit eestseisusesse walida, mille kohta wiimane oma nõusolekut H. Odele awaldab. Kooliõpetaja J. Pellberg lubab küll liikmeks astuda, kuid eestseisuse liikme kohuseid ei arwa ta täita wõiwat.

Üleüldine seltsi tegewuse awamise peakoosolek peetakse Eesti Kirjameeste seltsi saalis Jaama uulitsas 30. augustil õhtu kell $^1/_2$8 ära. Koosoleku awab seltsi asutaja liige H. Ode. Koosolekule on üle 80 inimese kokku tulnud.

Pärast awamist seletab asutajaliige M. Bergmann koosolejatele seltsi asutamise ajaloost üksikuid juhtumisi ja juhib tähelepanemist nende raskuste peale, mis asutamisega ja põhjuskirja kinnitamisega ühendatud. Kuid praegune tähtis silmapilk, seltsi tegewuse awamine, see rõõmus meeleolu asutajate hulgas, sunnib kõiki läbielatud raskusi unustama. Kõige pealt tulla armulist Riigi Isa tema tänasel nimepäewal kõige armu ja helduse eest tänada, mille peale kõik koosolejad muusikakoori saatel waimustatult kolm korda „Jumal Keisrit kaitse Sa" laulawad. Weel lauldakse M. Bergmanni ettepanekul Liiwimaa kuberneri ja Tartu politseimeistri teenuseid seltsi asutamise ja kinnitamise juures meeletuletades nende austamisetäheks „ta elagu!"

H. Ode tähendab, et Riigi walitsuse armu läbi wiimase kahe aasta sees eestlastele õige palju hääd osaks on saanud. Näituseks on Dr. K. A. Hermann minewa aasta lõpul esimese Eesti keelse päewalehe „Postimehe" wäljaandmiseks luba saanud, Eesti Kirjameeste selts on wõinud neljanda laulupidu ärapidada, A. Wiera luba saanud näitlejate seltskonda asutada ja wiimaks on meie Eesti Käsitööliste Abiselts kinnitatud, kellel eesmärgiks on oma liikmetele jõudu mööda abi anda haiguse ja tööpuuduse korral. Kõneleja juhib tähelepanemist järgnewa eestseisuse liikmete wali-

mise peale, soowitab üksnes tublisid, töökaid liikmeid eestseisusesse walida, millest seltsi tulewik ja tööwiljakus oleneb. Ettepanekul lauldakse uuele seltsile „ta elagu!“

M. Bergmann loeb seltsi asutajate nimekirja ja hiljem liikmeks ülesantud isikute nimed ette. Ühel häälel wõetakse wiimased täieõiguslisteks liikmeteks wastu.

Eestseisuse liikmete walimine wõetakse kinnisel hääletamisel sedelitega ette. Heali saawad: Dr. K. A. Hermann 54 healt, H. Ode 50 h., P. Wochla 33 h., M. Bergmann 30, R. Sachker 29 ja P. Tamm 28 healt.

Samasugusel walimisel walitakse ka eestseisuse liikmete kandidatid: Kooliõp. J. Pellberg 44, O. Assor 39, M. Selly 34, H. Lõhmus 29, K. Klement ja J. Beek kumbki 25 healega. Et kahel wiimasel ühewõrd heali, otsustab liisk. Liisu järele saab J. Beek ametisse.

Pidukomitee liikmeteks walitakse ühel healel: Dr. K. A. Hermann, H. Ode, M. Bergmann, P. Tamm, K. Karp, P. Konny, J. Seppa, Fr. Mauritz, J. Roots, P. Rasen, R. Sachker ja J. Beek.

Koosolek jätab pidutoimekonna hooleks aja ja ruumide wäljawaliku, kus ja millal seltsi pidulik awamise koosolek tuleb ära pidada.

Kui Kirjameeste seltsile lahke ruumide lubamise eest, seltsi asutajatele ja uuele eestseisusele „ta elagu“ on lauldud, lõpeb koosolek kell 1 öösi.

Seltsi esimesed eluaastad.

1891.

Selts on 28. juunil 1891 Siseministri abi senator kindral-leitnant Schebeko poolt kinnitatud. Asutajad said põhjuskirja augustikuu esimestel päewadel kätte ja 30. augustil algas selts oma tegewust eestseisuse liikmete walimisega. Walitud eestseisuse liikmed jaotasid 9. septembril ametid järgmiselt ära: President Dr. K. A. Hermann, abi H. Ode, kassameister P. Tamm, abi P. Wochla ja ilma ametita eestseisuse liikmeteks jäid: M. Bergmann ja R. Sachker, kirjatoimetajaks on A. Willmann.

Et Dr. Hermannil aega ei ole eestseisuse koosolekutelt osawõtta, jääb eestseisuse ja seltsi sisemine juhtimine enamasti abipresidendi H. Ode kätte. 29. septembril teatab Ode, et põhjuskiri trükitud ja seltsiliikmetele hinnata wäljajagatakse. Selsamal päewal on ka pidutoimekonna koosolek, millest toimekonna liikmed H. Ode, M. Bergmann, P. Tamm, P. Konny, P. Rasen ja J. Beek osawõtawad. Otsustatakse seltsi pidulik awamise koosolek ära pidada ja peetakse Kirjameeste seltsi ruumisid selleks kitsaks. — 3. oktobril otsustab pidukomitee pidulikku awamise koosolekut ühes pidusöögi ja tantsuga Wanemuines ära pidada. 6. oktobri peakoosolek lükkas aga koosoleku juhataja Dr. Hermanni ettepenekul pidutoimekonna otsuse ümber ja otsustas pidu Kirjameeste seltsi saalis ära pidada. Järgmisel eestseisuse ja pidutoimekonna koosolekul 9. oktobril on selle üle äge waielus Dr. Hermanni ja R. Sachkeri wahel. Lepitakse kokku, et pidulik awamine Kirjameeste seltsis 20. okt. üksnes seltsiliikmetele ja Wanemuines 27. okt. pidusöögi, tantsu ja auwõõraste osawõtmisel ära tuleb pidada. Selsamal päewal tehtakse Kirjameeste seltsiga üürileping. Käsitöö selts maksab aastas 25 rubla, aga iga piduõhtu eest erakordselt 7—8 rubla. — 16. okt. seatakse Kirjameeste seltsis peetawa pidulise awamise koosoleku eeskawa järgmiselt kokku: 1) Jumalateenistus õp. Willigerode poolt, 2) Laul — Konny koor, 3) Teretamise kõne, seltsi juhataja poolt, 4) Laul, 5) Seltsi asutamise kõne, abipresidendi poolt, ja 6) Laul ja muusika.

Koosolekul 23. oktobril paneb kassameister P. Tamm awamise-pidu arwed ette. Sissetulek on 12 rubla 80 kop., wäljaminek 8 rubla 30 kop.

Kuidas Wanemuises peetud awamise-pidu korda läinud, sellekohta ei ole protokollides midagi leida.*) 22. nowembril on järgmine eestseisuse koosolek, kus 16. now. ära peetud näokattepidu arweid korraldatakse, millest seltsile 48 rubla 62 k. puhast

*) H. Ode suusõnalise seletuse järele on pidu õige elaw olnud, kuid kutsutud auwõõraid olnud wähe pidul.

kasu järele jäänud. Asetäitjaks kirjatoimetajaks on M. Bergmann. 6. detsembri eestseisuse koosolekul palub abipresident H. Ode ennast ametikohustest wabastada, sedasama teeb ka kirjatoimetaja Willmann. Dr. Hermannil läheb korda läbirääkides nii kaugele saada, et H. Ode ametisse jääb, aga Willmann lahkub. 20. detsembri koosolekul annab kassapidaja 28. now. näokattepidust aru, millest 21 rubla 87 kop. seltsile puhtaks kasuks on jäänud. Selle wastu on 8. dets. kontsert 3 rbl. 35 kop. ja 14. detsembri perekonna-õhtu 78 kop. seltsile kahju toonud.

Selsamal koosolekul walitakse kirjatoimetajnks H. Wirkhaus, tema abilisteks Lintok ja Joh. Tõnisson.

1892.

Peakoosolek peetakse 5. jaanuaril. Koosolekul on umbes 100 liiget. Waielus liikmemaksu määramise juures. Põhjuskirjas on liikmemaks 5 rubla kindlaks määratud ja koosoleku juhataja Dr. Hermann soowib selle juurde jääda, et wõimalust saada liikmetele rohkem abi anda. Ka soowib juhataja tegewliikmete sisseastumise maksu 3 rubla peale jätta, nagu põhjuskirjas nimetatud. Mõlemaid maksusid peetakse liig suureks. Liikmemaks alandatakse kolme ja sisseastumise raha ühe rubla peale. Kaaspüüdja ehk toetaja liikmemaks 1 rubla aastas, kuid healeõigust ega abisaamise toetust neil ei ole. Seltsi lauljad wõetakse ilma maksuta toetajate liikmete hulka. Tegewliikme surma korral on teised kohustatud wähemalt 5 kop. matmise kuludeks andma. Esimesel aastal liikmetele abiraha ei anta. Wirkhaus kinnitatakse kirjatoimetajaks ja endine kirjatoimetaja heidetakse jäädawalt liikmete hulgast wälja. Ühe haige seltsiliikme heaks pandakse 2 r. 35 kop. kokku ja Wenemaa näljahädaliste heaks 2 rubla. Hra Redali ettepanekul otsustatakse kõneõhtuid küsimiste ja kostmistega käsitööliste harimiseks ette wõtta. 1891. a. kassa aruanne loetakse ette. Liikmeraha on sisse tulnud 71 rbl. 75 kop. ja pidudest 205 rbl. 72 kop., kulud 192 rbl. 76 kop.

Järgmisel eestseisuse koosolekul 10. jaanuaril määratakse ärapeetawa näitemüügi päewaks Palmipuude päew. Õpetlikka kõneõhtuid peetakse iga kahe nädala järele, 17. jaanuariga hakates. Kõnepidajateks palutakse haritlasi ja üliõpilasi. Esimesel kõneõhtul kõneleb seltsi esimees Dr. K. A. Hermann, järgmistel: Dr. H. Koppel, hrad Grenzstein, Saal ja Prants.

Uute liikmete wastuwõtmise kohta tehti otsuseks: iga liikme kanditadi nimi seisab kuu aega seltsimajas tahwlil, iga liikme eest peab soowitaja 1 rbl. balloterimise raha enne äramaksma; teiste linnade käsitöölistele, kes seltsiliikmeks soowiwad, kirjalik seletus anda. — 24. jaanuaril lahkuwad lauljad seltsist ja juhataja Konny on walmis uut koori juhatama, kui lauljaid leidub, kuid järgmisel koosolekul teatawad lauljad ja juhataja, et nad endistel tingimistel seltsi jääwad, kui neil 2. weebruaril Wenemaa näljahädaliste heaks kontsert lubatakse anda. Seda lubatakse. Kontserdist Peetri kirikus 2. weebruaril oli 58 rubla 95 kop. sisse tulnud, kulud 27 rubla 60 kop. maha, jäi 31 rbl. 35 kop. näljahädaliste heaks. 9. weebr. on teine kõneõhtu seltsiliikmetele, kõneleja Dr. med. H. Koppel. 14. weebr. tehakse otsuseks kõneõhtuid iga pühapäewal toime panna. Sellel koosolekul arutatakse endise kirjatoimetaja asja, kes seltsiliikmete raha, korjamise raamatuid ja teisi asju mitmekordse nõudmise peale käest ära ei anna. Otsus: Peakoosoleku otsustamiseks.

Näitejuhiks hakkab Joh. Tõnisson. — 22. märtsi peakoosolekul määratakse kirjatoimetaja palgaks 40 rbl. aastas, näitemüük lükatakse Lihawõtte teise päewa peale. Seltsi arstiks kolme kandidati hulgast walitakse Dr. H. Koppel. Tartust lahkunud

eestseisuse liikme M. Bergmanni asemele walitakse kandidatide hulgast J. Pellberg ja tema asemele kandidatiks M. Weiber. Käsitöö näitust tahetakse jõulu ajal Reinholdi saalis toime panna, kui selleks luba saab. — Dr. Hermann teatab, et Dr. Koppel seltsi arsti ameti wastu wõtnud. Endise kirjatoimetaja käest seltsi asjade ja raha äratoojaks walitakse kolm seltsi asemikku.

10. aprillil arutab eestseisus näitemüügi sissetuleku ja wäljamineku asja. Sisse on tulnud 430 rubla 87 kop., wäljaläinud 67 rubla 33 kop. Tehakse kassapidajale kohuseks 400 rubla seltsi raha kroonu hoiukassasse protsendi peale wiia. — 24. aprilli koosolekul teatatakse, et Köhleri aptek nõus on seltsiliikmetele 50 protsenti rohtusid odawamalt müüma. 14. juunil on maikuul ära peetud kewadepidu asi arutusel. Pidu on mitmekesise eeskawaga olnud. Pidul on ka maalt laulu- ja mängukoorid — peale Tartu kooride — tegelasteks. Halwa ilma pärast on osawõtmine wäike. Sisse on tulnud 85 rubla 30 kop., wälja läinud 128 r. 14 kop. Selsamal koosolekul tehakse ka otsus, et seltsi lauljad seltsiliikme raha täies suuruses peawad maksma ja et selts siis lauljatele pidudel tegewuse eest 3—5 rubla iga pidu pealt maksab. — 7. juulil tehakse abiandmise kohta korraldus. Walitakse kommisjon (Tamm, Karp, Ode), kes haigeid waatamas käiwad ja selle üle eestseisusele teatawad, kellele tõeste arstiabi ehk toetust tarwis on. Arstiabi ja toetuse ülemäär 20 rubla. Haigemajasse wiimisel lõpeb abiandmine. Peakoosolek 12. juulil kinnitab selle otsuse ja walib liisu läbi lahkunud Dr. K. A. Hermanni esimeheks ja P. Tammi kassapidajaks tagasi. — 30. juulil otsustatakse aastapidu pidusöögiga 6. septembril pidada ja auwõõrasteks pristaw Fuchs, Treffner, Tülk, Grenzstein ja Reimann-Kärkna kutsuda. Aastapidu peeti Resourse ruumides. Sisset. 26 r. 5 k., wäljam. 51 r. 5 k.

12. oktobril on seltsil esimene liige Juhan Pisuke matta. Seltsi kassast antakse 15 rbl. matuse toetuseks ja seltsiliige Ehrenpreis wõtab liikmete käest matmise raha korjamise enese hooleks, mis peakoosoleku otsuse järele seltsi kassasse läheb. 2. now. arutatakse ärapeetud näokattepidu raha asju. Sissetulek 75 r. 80 kop., wäljaminek 31 r. 30 kop., 16. now. on teise näokattepidu arutamine, kus 25 rbl. 25 kop. sisse wõetud ja milleks 26 r. 50 kop. wäljaantud. Et talw käes, pandakse õpetlikkude kõnede pidamine jälle toime. Esimesena kõneleb Dr. Hermann. 28. detsembril peetakse wiimane eestseisuse koosolek ja seatakse aasta peakoosoleku päewakord kokku.

1893.

17. jaanuari peakoosolekul teatab juhataja Dr. Hermann, et selts 500 rubla tagawara-kapitaliks on jõudnud koguda, mis renteis hoiul. — Abiandmise kohta otsustatakse, et surma korral saawad liikmed abi: esimesel liikme-aastal 15 rbl., teisel 20 ja kolmandal 25 rbl. Peale selle on kõik liikmed kohustatud lahkunud liikme matusteks 20 kop. ohwerdama. Kes wabatahtlikult kuu aja jooksul seda ära ei maksa, sellele saadetakse kodu järele, mille eest tal 5 kop. rohkem tuleb maksta. Kes ka siis ära ei maksa, kaotab aasta liikmeõiguse, saab esimesel aastal 10, teisel 15 ja kolmandal 20 rubla matmise abiraha. — Eestseisuse liikmed wabastatakse liikmemaksust. Seltsi arstiks jääb Dr. Koppel edasi, niisama ka aptegiks Köhler. Töö otsimiste ja pakumiste keskkohaks määratakse „Postimehe“ kontor ja liikmemaks jääb endist wiisi 3 rubla aastas.

Erakorraline peakoosolek 31. jaanuaril on korteri küsimusele pühendatud. Walitakse kuueliikmeline korteri toimekond, kes ühes eestseisusega korteri wõtawad,

kus theemaja wõib sisseseada ja selts oma koosolekuid pidada. Eestseisusele antakse woli ökonomi walimiseks, tarwilise arwu laudade, toolide ja lampide ostmiseks. Peale selle tehakse ötsuseks, et uusi liikmeid mitte wastu ei wõeta, kes wanemad on kui 47 aastat.

Eestseisus ja korteri toimekond on kolm korterit läbiwaadanud ja kõik need seltsile kõlbmataks pidanud. 4. aprillil walitakse eestseisuse liikme kandidat Ehrenpreis laatseretis haige olewa abipresidendi H. Ode asemikuks ja awaldatakse soowi Eesti rahwa 75 a. priiuse mälestuseks tulewal aastal juunikuul laulupidu toime panna. — 10. mail teatab esimees Dr. Hermann, et tema ärareisimise pärast ameti maha peab panema ja soowitab oma järeltulejaks Dr. Koppelit. Et waheajal Eesti Kirjameeste selts walitsuse poolt kinni pandud, arwatakse tarwilisel korral Wanemuise seltsi juure korterisse minna.

18. mai peakoosolekul walitakse Dr. H. Koppel seltsiliikmeks ja esimeheks. H. Ode on kirjaliku palwe sisse annud, et teda eestseisuse liikmest wabastataks. Tema asemele walitakse Johannson ja kandidatideks Rikka ja Rüütel. Healteenamusel tehakse otsus, tulewal aastal laulupidu toime panna ja see korraldus eestseisuse kätte jätta. Endine esimees Dr. K. A. Hermann walitakse seltsi auesimeheks.

1. juunil teatab Dr. Koppel eestseisuse koosolekul, et Wanemuise seltsi esimees G. Goldmann soowi awaldanud, et mõlemad seltsid ühel nõul ja jõul laulupidu toime panewad, kuid 7. juulil otsustatakse nelja Tartu Eesti seltsi toimetusel seda korda saata. Peale Käsitööliste seltsi on Wanemuine, Põllumeeste ja Karskuse selts nõus laulupidu toimepanekust osawõtma.

Peakoosolekul 1. augustil kinnitatakse rewisjoni kommisjoni kodukord, mille järele rewidendid kaks kord aastas järgmised raamatud peawad rewiderima: kassaraamat, liikmete nimekiri ja liikmekaardid, balloterimise raamat, inwentari ja hoiukassa raamat. Walimiste kohta tehakse otsus, et kõik walimised kinnisel balloterimisel sedelitega tulewad ette wõtta ja et ettepandud kandidatid tahwlile tulewad kirjutada.

Tähendatud wiisil walitakse rewidentideks: K. Karp, D. Rüütel, J. Seppa ja M. Hermann. H. Ode on kauemat aega laatsaretis haige olnud, kellele 30 rubla abiraha määrataks. Ka teatatakse koosolekul, et laulupidu toimepanek üksnes Käsitööliste seltsi ja Wanemuise kätte jääb, kes kõik tulud ja kulud eneste wahel ühewõrdselt jagawad. — 1. oktobril otsustatakse seltsi aastapidu seltsiliikmetele ja nende perekondadele toimepanna, millest ka näitemüügi tegelased hinnata osawõtta wõiwad. Näitemüügist on 359 r. 22 kop. sissetulnud ja 64 rubla 27 kop. wäljaläinud. — 10. okt. on erakorraline peakoosolek, kus liisu läbi lahkunud eestseisuse liikmete Johansoni ja Sachkeri asemele Sachker ja Mauritz, ning lahkunud kandidatide Ehrenpreis'i ja Raseni asemele K. Karp ja P. Rasen walitakse. Et Karp ennem rewident olnud, walitakse tema asemele rewidendiks J. Stallmeister.

18. oktobril eestseisuse koosolekul saab ameti jaotusel J. Pellberg abiesimeheks, kuna teised ametid endist wiisi jääwad. 25. okt. pandakse aastapidu arwe ette, kus sisse on tulnud 45 rbl. 99 kop. ja wäljaläinud 67 rubla 13 kop.

3. nowembril wõetakse näokattepidu arwed arutusele. Sisse on tulnud 46 rbl. 60 kop., wäljaläinud 43 rbl. 8 kop. Järgmine samasugune pidu 10. nowembril, millest 55 r. 60 kop. sissetulnud ja 46 rbl. 32 kop. wäljaläinud.

8. detsembril teatab kirjatoimetaja, et Siseministeriumist laulupidu luba on tulnud, mille järele sellest Liiwi ja Eesti kubermangu laulu- ja mängukoorid osa

wõtta wõiwad. Otsustatakse mõlemate seltside walitud toimekonnad kokkukutsuda ja eeltöösid tegema hakata. — Selsamal koosolekul otsustatakse weel jõulupuud seltsiliikmetele wastastiku kingitustega 1. jaanuaril 1894 toimepanna.

1894.

30. jaanuaril on seltsi aasta-peakoosolek. Esimees Dr. Koppel tähendab awamisekõnes, et seltsiliikmete arw on kahanenud, kuid seltsi aineline jõud sissetulekutega tõusnud. Laulupidu ettewalmistused ühes Wanemuise seltsiga minna hästi. Laulupidust osawõtjaks üle terwe Eestimaa on 93 koori senini ülesannud. Laulupidu kassameistrile 100 rubla pidu eelkuludeks wäljamaksetud jne. Kassa aruandest on näha, et seltsi kassas 807 rbl. 62 kop. raha on. Aasta jooksul on abiandmise peale kulunud 79 rubla 94 kop., pidud on seltsile 200 rbl. 79 kop. sissetulekuid, aga kuludeks 222 rbl. 95 kop. nõudnud.

Seltsi tööplaan käesolewa aasta kohta otsustatakse järgmiselt: 1) Aastamaks endist wiisi 3 rubla. Abi saawad üksnes need, kes aastamaksu maksnud. 2) Kohata oleku ja tööpuuduse korral on eestseisusel õigus liikmemaksu ära jätta, ilma et liige õigusi kaotaks. 3) Kaaspüüdjad (toetajad) liikmed saawad liikme õigused, kui nad täielise aastamaksu maksawad, niisama ka naesterahwad, kuid ilma passiwilise walimise õiguseta. 4) Matmiste abirahad maksetakse niisama nagu minewal aastal. 5) Haiguse korral saab liige prii arstiabi ja rohud ja tarwilisel korral 30 kop. päewas abiraha kuni 20 rublani. Suuremaid abirahasid määrab peakoosolek. — 6) Arstile antakse seltsiliikmete nimekiri, mida iga kuu täiendatakse, millest näha, kes seltsiliige on ja kellel õigus arstiabi saada. — Selsamal peakoosolekul walitakse weel maja ostmise kommisjon, kelle liikmeteks K. Karp, J. Stallmeister, J. Pellberg, R. Sachker ja A. Keiss walitakse. Rewisjoni kommisjoni walitakse kõik endised liikmed tagasi. Näitemüügi toimekonda walitakse H. Ode, D. Rüütel, K. Karp, kassahoidja ja kirjatoimetaja. — Laulupidu eelkulude asjas jäetakse eestseisusele woli neid kassast wõtta, et pidu walmistused raha puudusel ei kannata. — Seltsi laulukoori juhatajale H. Wirkhausile lubatakse 20 rubla klaweri üürimiseks kuni laulupiduni, niisama maksab ka selts laulukoori harjutuste korral kütte ja walgustuse kulud. Seltsi arstiks walitakse Dr. Koppel ka järgmise aasta peale, niisama jääb ka Köhleri aptek endist wiis seltsi aptegiks.

15. weebruaril teeb eestseisus otsuseks, 26. märtsil Eesti rahwa priiuse 75. a. mälestuseks pidu pidada, kas Wanemuisega ühes ehk eraldi, selle üle päritakse liikmetelt ringkirjaga järele.

4. märtsi eestseisuse koosolekul on kahe Petrogradi Eesti seltsi (Kooli- ja Heategew selts) soowiawaldus arutusel. Mõlemad seltsid paluwad Tartu Käsitööliste Abiseltsi 75. a. priiuse mälestusepidust osawõtma. Otsus: Heategewa seltsi pidust saadiku läbi osawõtta. Saadikuks esimees Dr. H. Koppel. Hõbepärja heaks, mis Heategew selts Eesti rahwa nimel Jumalas hingawa Keisri Aleksander I. hauale paneb, annetab selts 20 rbl.

Selsamal päewal annab J. Pellberg maja ostmise kommisjoni otsuse teada, et Kirjameeste seltsi maja 3000 rbl. eest kõige inwentariga ära osta on otsustatud. Osturahaks on selts ostmise kapitali kogunud ja puuduwa summa panewad 20 liiget laenuteel kokku ja ei nõua esimese 2 aasta eest protsenta. Eestseisus otsustab selleks peakoosolekut kokku kutsuda, et liikmete soowi teada saada.

Weel teatab esimees, et laulupidu eelkuludeks teine sada rubla kassast wälja antud, ja et priiusepidu 26. märtsil Käsitööliste selts Kirjameeste seltsi ruumides üksi toime paneb ja et ülemuse nõudmisel seltsi stemplid Tartu nimelt Jurjewi nimele muuta tulewad.

Peakoosolek 13. märtsil on küll maja ostmise poolt, aga kui esimees liikmetele ettepaneb, kes oleks walmis 50 rubla kaks aastat ilma protsendita laenama, lubawad seda ainult kolm liiget — Stallmeister, Tamm ja Pellberg. Asi jääb pooleli. Komisjonile walitakse weel 4 liiget (Nurk, Seppa, Priks ja Kõrre) juure ja tehakse kohuseks enne Kirjameeste seltsi koosolekut oma ostu eeltöö kõigekülgselt lõpetada. Petrogradi seltside soowid priiuse 75 a. mälestuseks loetakse ette ja kinnitatakse eestseisuse otsused. Esimees teatab, et laulupidu kohaks wäljanäituse aed 200 rubla eest üüritud ja pidule 270 koori tegelastena ülesannud.

24. aprilli peakoosolekul annab esimees Dr. Koppel Petrogradi reisist aru. Eesti rahwa 75 a. priiuse mälestusepidu on hästi kordaläinud. Eesti rahwa nimel on pealinna Heategew selts hõbepärja, mis kunstimaitseliselt walmistatud ja 8 naela raske olnud, Jumalas hingawa Keisri Aleksander I. hauale mahapannud. Pärg olla 230 rubla, lint 8 rubla ja muud kulud 13 rubla olnud. Sellest pärjast saadetawat päewapilt igale osawõtjale seltsile.

Laulupidu kohta teatab esimees, et 1. aprillini 4300 lauljat ja mängijat ennast osawõtjateks ülesannud, et esimesed 200 rubla mõlematel seltsidel pidu eelkuludeks ära kulunud ja mõlemad seltsid kumbgi kolmanda sada rubla pidukassasse annud. — Selsamal koosolekul teatab maja ostmise komisjon, et seltsiliikmete käest wõimalik on maja ostmiseks 700—800 rubla laenu saada.

Eestseisuse koosolekul 30. mail arutatakse näitemüügi arweid. Sissetulek 339 rubla 78 kop., wäljaminek 78 rbl. 38 kop. Herrade Naaris ja Rebane palwe, neile lubada laulupidu ajal seltsi nimel näitemängu toimepanna, jäetakse tähelepanemata, kuna esimehele woli antakse laulupidu ehituse, ökonomi ja pidumärkide walmistamise kontrahtidele seltsi nimel allakirjutama. Otsustatakse: 16 korrapidajat seltsiliikmete hulgast laulupidu kassade ja piduplatsi wärawate juure walida.

7. juunil on seltsi lipu muretsemine eestseisusel arutada. H. Ode soowil on maaler Rosenberg seltsi lipu joonistuse walmistanud, kus kõik käsitööliste ametiriistad ja wapid üleswõetud. Sarnased joonistused lipul tuleksid 45 rubla maksma. Eestseisus tunnistab joonistused otstarbekohaseks ja ilusaks, kuid kalli hinna pärast jätab selle kõrwale ja otsustab ainult seltsi nime ja asutamise aasta arwu kuld-kirjas lipule maalida lasta. — 30. juunil teatab esimees eestseisusele, et laulupidu kulud umbes 6000 rublani on tõusnud. 6. juulil arutatakse perekonna-õhtu tulu ja kulu arwet, mis seltsile 10 rubla 49 kop. kahju on toonud. 27. juulil tähendab esimees, et politseimeister on soowinud, et laste warjupaiga heaks pidu saaks antud. Otsus: Pidu septembri algul pidada. Maalt koorisid kaaslasteks kutsuda. See toimetus kirjatoimetaja hooleks anda. — Selsamal päewal otsustati näitemüük 11. detsembril ärapidada. 23. augustil otsustatakse seltsi aastapidu 15. septembril pidada.

10. septembril teatab esimees Dr. Koppel, et laulupidust seltsile puhtaks kasuks 988 rubla üle jäänud, et pidukomiteel nõu on pidust osawõtjatele kooridele pidu päewapilta kinkida ehk jälle selle asemel trükitud pidu aruannet. Eestseisus soowitab päewapildi asemel walguse trüki-pilti kooridele kinkida ja wõiduhinnaks taktikeppi ja laulupidu komitee esimehele laulupidu pilti ilusas raamis pidu mälestuseks annetada.

20. sept. on eestseisuse koosolekul seltsi esimehe ametist lahkumise kirjalik seletus arutusel. Lahkumiseks olla põhjuseks umbusalduse awaldus, mis Käsitööliste seltsi eestseisuse liikmed ühisel pidutoimekonna koosolekul Wanemuises käreda aruande nõudmisega awaldanud. Otsus : Need liikmed, kes 12. septembril Wanemuise koosolekul olnud, lähewad esimehe juure wabandust paluma ja seletawad, et selle teguwiisiga mitte esimehele umbusaldust pole awaldatud.

19. oktobril arutab eestseisus seltsi pidude arweid. 14. augusti pidu on 5 rubla 25 kop. kahju toonud, 8. oktobri näokattepidust 19 rubla 51 kop. üle jäänud. 2. nowembril seatakse erakorralise peakoosoleku päewakord kokku.

20. nowembril on seltsi erakorraline peakoosolek, mida esimees Dr Koppel kurwa teatega awab, et Keiser Aleksander III. Jumala rahus hingama läinud ja Nikolai II. troonile astunud. Püsti seistes lauldakse kolm korda riigihümnust. — Ameti wanaduse järele lahkunud eestseisuse liikmed J. Pellberg ja P. Wochla walitakse tagasi, kuna kandidatideks kinnisel balloterimisel lahkunud liikmete asemele Nurk ja Priks walitakse. Kirjatoimetaja palka peawad mitmed liikmed liig suureks, soowiwad sedà alandada ehk hinnata auametiks ümbermuuta. Healetamisel kinnitatakse palk endist wiisi 40 rubla aastas ja seltsi arsti ja aptegi küsimus otsustatakse endist wiisi. Esimees annab laulupidust aru. Üleüldine sissetulek on 7641 rubla 26 kop. olnud ja kuludest ülejäänud raha mõlematele seltsidele ühtewiisi ära jagatud. Laulupidu toimekond on igale osawõtjale koorile pidupildi tänutäheks otsustanud annetada. Selle wastu protesteritakse liikmete hulgast, et asjata kulusid seltsile sünnitatakse. Esimees seletab, et selle otsustamine mitte selle peakoosoleku asi ei ole, waid laulupidu peatoimekonna wõimu piiridesse kuulub.

Arutuse alla tuleb Keisri Majesteedile pulmakingituse asi. „Karskuse Sõber“ oli ettepaneku teinud, et Keiserlikule pruutpaarile kunstnik A. Weizenbergi poolt walmistatud Keiserliku mõrsja rinnakuju Eesti rahwa nimel tuleks annetada. Sellest ettewõttest oli A. Weizenberg tagasi astunud ja pealinna Eesti Heategewa seltsi ettepanek, selleks pildialbumi walmistada, üleüldise läbirääkimise alla wõetud. Albumis soowitakse Eesti maad, rahwast, kunsti ja terwet Eesti elu piltides kujutada. Otsus : Ettepanekuga nõus olla, kõikide Eesti seltsidele soowi awaldada, jõulu ajal Tartusse oma asemikud selle asja pärast läbirääkimisele saata ja peale selle omale eestseisusele woli anda terwet küsimust oma äranägemise järele korraldada ja selleks seltsi kassast kulude katmiseks tarwilisel arwul raha wõtta. — Näitemüük arwatakse aasta algul 6. jaanuaril 1895 pidada, niisama jõulupuu aasta lõpul. Käsitöö näituse toimepanek lükatakse edasi, niisama ka õpetlikkude kõneõhtute korraldus, milleks selleks walitud toimekonnad eestseisuse kaudu ettepanekut teinud ja neid soowinud.

5. dets. peetakse kohaseks, seltside saadikute koosolekut albumi asjus 6.—8. jaanuari päewadel ärapidada. R. Sachker teatab, et laulupidu pildi üleswõtmise klaasid Saksamaale on saadetud. 12. dets. otsustatakse surnud liikme D. Rüüteli pärijatele 25 rubla matmise raha wälja maksta ja matmise päew ajalehtedes kuulutada. Seltsi lipu muretsemiseks on liikmed 21 rubla 80 kop. kinkinud ja laulupidu sissetulekust 23 rubla 2 kop. wõetud ; ka klaweri üür 20 rubla on laulupidu rahast maksetud, niisama ka linnapeale kingitud laulupidu pildi hind 4 rubla.

20. dets. on jälle maja ostmise küsimus päewakorral. Soowitakse Kiwi uul. Faure maja osta, kus Treffneri kool korteris. Komisjonile tehakse kohuseks maja läbiwaadata ja kui ostmisest asja ei saa, siis neid ruumisid seltsile üürida. Laulupidu piltide raha maksetakse R. Sachkeri kätte.

1895.

Eestseisuse koosolekul 4. jaanuaril tuleb seltsi korteri ostmise ja üürimise küsimus kõne alla. Ostmise kohta arwatakse, et peakoosolek sellega nõus ei ole. Üürikorteri eelarwe Faure maja kohta oli komisjonil wäljatöötatud. Sissetulekuid on loota: ökonomilt 450 rubla, tubade eest üüri 100 rubla, saali üüri 100 r. ja näokattepidudest 150 rubla — ühtekokku 800 rubla. Wäljaminekud: Korteri üür 700 rbl., kütmine 100 r., walgustamine 80 r. ja teenija palk 60 r. — Kokku 940 rubla. Sisseseadmise kulud: 10 lauda 20 rubla, 6 tosinat Wiini toolisid 162 r., 4 tos. Läti toolisid 16 rbl., 18 lampi 60 rbl. ja riidewarnad 30., kokku 278 rbl.

Peakoosolekul 8. jaanuaril tuleb see ettepanek arutusele. Healetamisel on 37 healt maja ostmise wastu, 7 erapooletut ja ainult J. Pellberg ostmise poolt. Ka üürimise küsimuses waieldakse kaua. Wiimaks tehakse 30 healega 8 heale wastu otsus Faure majasse korter wõtta. — Esimees teatab nüüd, et ta ametist ära astub. Põhjus — uue korteri pärast kulub palju aega ja seda ei wõi ta oma elukutse pärast palju kulutada. Selts palub esimeest ametisse jääda, kuid wiimane jääb oma otsuse juure. Ka abiesimees teatab nüüd oma lahkumisest, kuid mõlemad jääwad uue peakoosolekuni ametisse. — Surnud rewisjoni komisjoni liikme D. Rüüteli asemele walitakse J. Lock, kuna eestseisus järgmisel peakoosolekul tuleb walida.

Esimees teatab, et 7. jaanuaril 11-ne Eesti seltsi saadikud Tartus koosolekut pidanud Keisri Paarile Eesti rahwa poolt au-annetuse asjas. Au-annetuseks on neli ettepanekut olnud: 1) A. Weizenbergi walmistatud marmorist „Rossija“ kuju, 2) Album, nagu ennem seletatud, 3) Põllumeeste kool, 4) Abiraha waesematele kooliõppijatele Majesteetide pulmapäewa mälestuseks. Läbirääkimise järele on healteenamusel album annetada otsustatud. Iga selts aitab jõudumööda aineliselt kaasa, kuna puuduw osa era-isikute käest loodetakse saada. — Koosoleku lõpul walitakse K. Karpi ettepanekul senine seltsi esimees Dr. H. Koppel seltsi auliikmeks.

Eestseisuse koosolekul 11. jaanuaril seatakse peakoosoleku päewakord kokku ja arutatakse jõulupuu arweid. Pidust on sissetulnud 28 r. 80 k., wäljaläinud 21 r. 61 kop.

Peakoosolekut 15. jaanuaril, millest 36 liiget osawõtawad, juhatab Dr. Koppel. Pärast koosoleku awamist walitakse kõik endised rewisjoni komisjoni liikmed uueste ametisse. Möödaläinud aasta aruanne loetakse ette. Sissetulek 1911 r. 84 kop., wäljaminek 691 r. 73 k. Tähtsamad sissetulekud: laulupidust 971 rbl., näitemüügist 339 r. 18 k., kapitali % 36 r. 19 k., liikmemaks 166 r. 50 k., balloterimise maks 28 r. Tähtsamad wäljaminekud: abiraha 33 rbl., arstirohud 14 rbl. 85 kop., arsti tasu 21 rbl. 30 kop., matuse abiraha 39 r. 60 k., näitemüügi kulud 78 r. 8 kop., seltsi lipp 44 r. 82 kop., inwentar 25 r. 90 k. Abiandmine kinnitatakse, nagu see minewal aastal olnud. Eestseisuse walimine tuleb päewakorrale. Kandidatideks pannakse terwe rida tahwlile üles. Nende hulgas ka Dr. Kengsepp ja Bülow, kes seltsiliikmed ei ole. Healteenamusel otsustatakse, et isikuid, kes liikmed ei ole, eestseisusesse walida ei wõi. Järgneb kinnine balloterimine. Esimesel walimisel saab üksnes K. Karp walitud, teised saawad wähem kui pool koosolejate healtest. Teisel walimisel saab J. Lock teiseks eestseisuse liikmeks. Surnud pidutoimekonna liikme D. Rüüteli ja wabalt lahkunud H. Ode asemele walitakse J. Stallmeister, Rasen ja Amos. — Et J. Lock eestseisuse liikmeks waliti, walitakse tema asemele rewidendiks J. Pellberg.

19. jaanuaril jaotawad eestseisue liikmed ametid eneste wahel. Esimeheks saab K. Karp, abiesimeheks J. Lock, teised ametid endist wiisi. K. Karp ei taha milgil tingimisel esimeheks hakata ja otsustatakse 22. jaanuariks peakoosolekut kokkukutsuda. — Peakoosoleku 22. jaanuaril awab kirjatoimetaja H. Wirkhaus seletusega, et eestseisuse liikmeks walitud K. Karp tõrgub esimehe ametit wastuwõtmast. Ta paneb ette, et koosolek enesele juhataja waliks. Pikema läbirääkimise peale wõtab K. Karp juhatuse oma kätte. Eestseisuse liikme kandidatiks walitakse A. Keiss. Korteri üürimise asjus antakse eestseisusele woli järgmistel tingimistel üürilepingut Faurega teha: Üür 600 rubla aastas, leping kolme aasta peale, parandused majaomaniku kanda, luba einelauda pidada. Dr. Koppel tähendab, et nendel tingimistel Faure majas mitte korterit ei saa. Petrogradi Eesti Heategewa seltsi kiri loetakse ette, kus Keisri paarile annetawa albumi kohta on tähendatud, et album kunstnikkude poolt saab walmistatud. Kaaned nikerdab kunstnik Adamson. Selts otsustab albumi walmistamisest 30 rublaga osawõtta ja paneb Dr. Koppeli ettepanekul Heategewale seltsile järgmised soowiawaldused ette: 1) Osawõtjate seltside asemikkudest tuleks komitee asutada, kes selle albumi asja korraldab, 2) Albumile ajalooline seletus Eesti 75 a. wabadusest juure lisada. Pildid praegusest ajast. 3) Osawõtjatele seltsidele teada anda, kes komiteesse on walitud ja kus neid koosolekuid peetakse. Komitee töödest kirjalikult seltsidele aru anda. Peakoosolek wolitab eestseisust seda soowiawaldust ära saatma.

1. weebruaril teatab esimees Karp, et tema politsei ametnikkudega seltsi korteri küsimuses läbirääkimisi pidanud. Sealt poolt seletatud, et bufetit üleüldse maja teisel korral ei lubata. Sellepärast jäetakse Faure majasse korteri wõtmine ära, eestseisuse koosolekuid tahetakse seltsiliikmete pool, pidusid Smigrodski ja peakoosolekuid Wanemuise saalis pidada. Seltsi asjus tehtakse korraldus, et liikmemaksu ainult p o o l e a a s t a k a u p a tuleb wastu wõtta ja liige, kes nelja kuu jooksul aastamaksu pole õiendanud, liikmete hulgast mahakustutada.

Peakoosolek 16. aprillil lükkab kõik eestseisuse otsused ja kawatsused korteri asjus kui ka liikmemaksu korralduses ümber, nii et kõik wanawiisi jääb. Sellel koosolekul lahkub K. Karp esimehe ametist, esimehe kohuseid täidab abiesimees J. Lock.

Eestseisuse koosolekul 3. mail on ärapeetud näitemüügi asi arutusel. Sissetulek 169 r. 47 k., wäljaminek 58 r.66 kop. 1. juunil otsustatakse lustisõit aurulaewa „Pfeiliga“ Suuga talusse toimepanna.

9. juulil on peakoosolek peaasjalikult eestseisuse liikmete arwu täiendamiseks. Eestseisuse liikmeks walitakse kandidat A. Keiss ja kandidatideks Pruuli ja Kahar.

14. juulil loetakse seltsi auliikme ja seltsi arsti Dr. Koppeli kiri ette, kus ta teatab, et ta seltsis ettetulnud segaduste pärast seltsi arsti ametist lahkub.

Eestseisuse liikmete ameti jagamisel saab J. Lock esimeheks, abi-esimeheks R. Sachker, teised ametid endist wiisi. — Selsamal koosolekul arutatakse kolme seltsi liikme kirjalikku ettepanekut, seltsi ühise matmisepaiga muretsemise asjus. — Lustisõidust aurulaewal Suugale on 22 rubla 50 kop. sissetulnud, 21 rubla 60 kop. wäljaläinud. 28. juulil on seltsiliikmete ühise matusekoha küsimus kõne all. Esimees teatab, et platsi hind umbes 125 rubla ja raudaia jooksew jalg umbes 2 rubla maksma tuleb. Seltsi arsti kohuseid lubab Dr. Koppeli asemik Dr. Lohk senini täita, kuni Dr. Koppel ise augustikuul wäljamaalt tagasi jõuab.

Peakoosolekul 26. nowembril paneb eestseisus ühise matusekoha ostmise eelarwe ette. Platsi hind 125 rubla, kuhu umbes 100 liiget wõiks matta. Ühes raudaiaga

oleks koguhind 648 rubla. Healetamisel on ainult 4 liiget ettepaneku poolt, teised wastu. Põhjuskirja muutmise ja täiendamise komisjoni walitakse 7 liiget ja nimelt Lock, Mann, Pruuli, Rüütel, Hannoff, Karp ja Pellberg. — Ajutiseks seltsi korteriks wõetakse J. Pellbergi kooliruumid Kiwi ja Petrogradi uul. nurgal.

6. detsembril teatab saatkond, kes Dr. Koppeli juurde saadetud, eestseisusele, et Dr. Koppel seltsi arstiks ei jää. Selle järele jäetakse liikmetele, kellele arsti tarwis, õigus eestseisuse lubal teisi arstisi seltsi kulul tarwitada kuni seltsi arsti küsimus korraldatakse. — 20. detsembril walitakse politseimeister Rast seltsi auliikmeks tema 25 a. ameti-jubileumi puhul. Aastapidu ühes pidusöögi ja jõulukuusega peetakse 30. detsembril J. Pellbergi kooli ruumides.

1896.

5. jaanuaril walitakse J. Lock ja A. Keiss seltsi asemikkudeks politseimeister Ed. Rastile 6. jaanuaril tema 25 a. ameti-jubileumil seltsi auliikme tunnistust kätte wiima. 11. jaan. otsustatakse peakoosolek 21. jaanuaril J. Pellbergi kooli ruumides ärapidada. — 19. jaan. teatab seltsi laulujuht Kösti, et ta seltsi kooriga Tallinna laulupidule tahab minna, niisama ka muusikakoor Hablitzi juhatusel.

Peakoosoleku 21. jaanuaril awab esimees J. Lock, seltsiliikme Anton Tiksi surma teatades, kelle mälestust püstitõusmisega austatakse. Sellel koosolekul otsustatakse liikmemaks kaks kord aastas 1 rbl. 50 kop. suuruses maksta. Seltsi arstiks walitakse Dr. Jürgenson. Seltsi kapital, mis renteis jookswal arwel, paigutatakse 2000 rubla suuruses $4^1/_2$ protsendilistesse riigi wäärtpaberitesse. Surma korral antakse abi: 1-mese aasta liikmele 10 rbl., teisel 15, kolmandal 20, neljandal 25 rbl. — Et põhjuskirja muutmise ja täiendamisega weelgi hakatust tehtud pole, walitakse selleks uus 5 liikmeline komisjon. Liikmeteks saawad: Schmidt, Pellberg, Lock, Mällo ja Pruuli. Eestseisuse liikmeteks walitakse Pellberg ja Lock, rewidentideks: M. Hermann, Stallmeister, Wochla ja Mällo. Seltsi korteri üüriks määratakse 60 rubla aastas ja surnud liikme Anton Tiks'i perekonnale lubatakse 6 rbl. abiraha.

24. jaanuaril jaotawad eestseisuse liikmed ametid eneste keskel järgmiselt: esimees J. Lock, abiesimees R. Sachker, kassapidaja P. Tamm, abi A. Keiss; F. Mauritz ja J. Pellberg ametita eestseisuse liikmeks.

27. jaanuari pidu on 45 r. 47 kop. sissetoonud, 35 r. 34 kop. kulusid nõudnud. 5. märtsi eestseisuse koosolek määrab seltsiliikmele Porotshinile, kes jalaluu on murdnud ja laatsaretis haige, 20 rubla abiraha ja seltsiliikmele Reimannile 5 rubla. 2. aprillil on kroonimisepidu ettewalmistused läbirääkimisel ja näitemüük otsustatakse 14. aprillil ärapidada. 24. aprillil on näitemüügi arwed arutusel. Sissetulek 239 r. 83 k., wäljaminek 75 r. 3 kop. 23. juuni wäljasõit ei ole õnnestanud.

19. septembril teatab R. Sachker, et seltsi asutajad endid ühisele päewapildile üleswõtta on lasknud ja ühe pildi seltsile kingiwad, ja et laulupidu piltisid on kõik koorid, kes järele saatsid, saanud, kes weel järele tulewad, wõiwad tema käest ka edaspidi neid kättesaada.

21. sept. on erakorraline peakoosolek. Rewident Stallmeister loeb kassa aruande ette. Eestseisuse tegewus, kes seltsi kapitali 2000 rubla $4^1/_2$ protsendilisteks wäärtpaberiteks ümberwahetas, tunnistatakse õigeks.

1897.

Eestseisuse koosolek 3. jaanuaril. Ette loetakse muusikakoori palwe, et selts näitemüügi ja näokattepidu luba muretseks, nii et koori liikmed need pidud wõiksid toimepanna ja nende puhtast kasust mänguriistu juure muretseda. — Seltsiliikmed M. Truus, J. Kahar, H. Rüütel ja A. Reimann on kirja sissesaatnud, kus nõutakse: 1) et eestseisuse liikmed ei tohi teistes seltsides tegewad olla, mis Käsitööliste seltsile kahju tooks, 2) et eestseisust tuleb suurendada selle läbi, et kanditatidele tuleb täielik healeõigus anda, iseäranis liikmete wastuwõtmisel olla rohkem healetajaid tarwis, 3) et lahkujate eestseisuse liikmete nimed peakoosoleku päewakorda tulewad ülleswõtta. Otsus: Mõlemad kirjad peakoosolekule otsustamiseks ettepanna.

Peakoosolek 12. jaanuaril. Juhataja J. Lock tähendab, et möödaläinud aastal seltsiliikmete arw wähenenud, pidud seltsile kahju toonud ja loodab, et uus aasta parem ja tegewuserikkam saaks. J. Mällo, kui kassa rewident, loeb kassa aruande ette. Kuberneri kiri, mis kõikidele seltsidele saadetud, loetakse ette. Kirjas nõutakse, et seltsiliikmed seltsi asjades kaebtusi mitte temale, waid eestseisuse kaudu peakoosolekule peawad ettekandma. Üksnes siis, kui eestseisus liikmete nõudmisi selles asjas tähele ei pane ja kaebtused peakoosolekule ettekandmata jätab, wõib sellest teatada. — Peale selle tähendab esimees, et politsei punktipealset põhjuskirja täitmist nõuab, nii et eestseisus sunnitud on seltsile teatama, et põhjuskirja järele käesolewal aastal liikmemaks 5 rubla ja sisseastumine 3 rubla saab olema. Koosolek otsustab ministeriumi palwe saata liikme- ja sisseastumise-maksu wähendamise pärast, kuid nii kaua liikmemaksu weerand-aasta wiisi wõtta, igakord 1 rbl. 25 kop. — Põhjuskapitaliks määratakse 1000 rubla. Seda kapitali wõib selts maja ehk krundi ostmiseks, protsendid aga seltsi arwete tasumiseks tarwitada. Kirjatoimetaja palk määratakse ainult ühe heale enamusel 40 rubla peale, kuna koosolejate wähemus selle wähendamist oli nõudnud. Nelja liikme kirjas (Truus, Kahar, Rüütel, Reimann) nõutud korraldused tunnistatakse õigeks ja tulewad maksma panna. — Terwe senine eestseisus astub ametist ära.

Muusikakoori palwet lubatakse ainult siis täita, kui näitemüügist ja näokattepidust saadud rahaga ostetud mänguriistad seltsi inwentari hulka arwatakse, kuigi kooriliikmetel õigus on neid ka wäljaspool seltsi tarwitada. Walimistel saiwad eestseisuse liikmeteks: Busch, Mällo, Ode, Kahar, Häusler ja Stallmeister; kandidatideks Rasen ja Amos; pidutoimekonda: Rebane, Briks, Raamat, Truus ja Rüütel; rewidentideks: Wochla, Sööt, Jürgenson ja Rossländer.

Wiimase punkti otsustamisel tuleb wäikene wahejuhtumine. Arutuse all on küsimus: Kas eestseisuse liikmeid liikmemaksust wabastada wõi mitte? H. Rüütel tähendab, et eestseisuse liikmed seltsi asutusest saadik liikmemaksu pole maksnud. Kirjatoimetaja Wirkhaus seletab raamatute järele, et nad alguses on maksnud ja ainult wiimastel aastatel wabastatud. Rüütli ja Wirkhausi wahel läheb waielus nii ägedaks, et juhataja tarwis leiab, koosolekut lõpetada.

17. jaanuaril on uuel eestseisusel esimene koosolek pärast ägedat peakoosolekut. Ametid jaotatakse järgmiselt: Esimees J. Häusler; abi J. Mällo, kassapidaja H. Ode, abi J. Busch, eestseisuse liikmed J. Stallmeister ja J. Kahar. Selsamal päewal annab endine eestseisus kõik seltsi waranduse, raamatud ja dokumendid uue kätte. Järg-

misest eestseisuse koosolekust 22. jaanuaril wõtawad ka kandidatid healeõigusega koosolekust osa, nagu peakoosolek otsustanud. Asutakse peakoosoleku otsuseid täitma. Häusler, Ode, Mällo ja Wirkhaus hakkawad põhjuskirja muutmise kallal töötama. Tuhat rubla eraldatakse seltsi kapitalist ja kirjutatakse puutumata kapitaliks. Et seltsi arst Dr. Jürgenson Tartust lahkunud, on Dr. Kramer walmis endistel tingimistel seltsi arstiks hakkama, millele peakoosoleku kinnitamist ja nõusolekut tarwis on. 29. aprillil otsustab eestseisus ühes pidutoimekonnaga 10. mail kewadepidu toime panna.

6. mail teatab esimees, et Kirjameeste seltsi maja on müüdud ja et seltsi warandus sealt ära tuleb tuua. Kraam tuuakse mõlemate kassapidajate Ode ja Buschi juure nii kauaks, kuni selts omale korteri saab. 27. juunil on kewadepidu arwete arutamine: tulu 17 r. 46 k., kulu 42 r. 87 kop. 2. sept. otsustatakse Eesti muusikakooride isa D. O. Wirkhaus'i 60 a. sünnipäewa ühes Wanemuise seltsiga pühitseda ja jubilarile sünnipäewa kingitusest 15 rublaga osawõtta.

7. septembril on erakorraline peakoosolek. Esimees awab koosoleku tähendusega, et seltsiliikmete üksmeele puudus kõike seltsi tegewust halwab, nagu maja ostmata jätmine jne. Pärast jaanuarikuu peakoosoleku protokolli ettelugemist tõuseb waielus nelja liikme kirja pärast. Kirja esimene punkt, et eestseisuse liikmed teistes seltsides olla ei tohi, olla haawaw ja sundinud endist eestseisust lahkuma. Teisel punktil on hea tahtmise maik, kuid tegew elu räägib teist keelt. Mida suurem eestseisuse ehk komisjoni liikmete arw, seda wähem wiljarikas tema tegewus. Raske on otsusewõimulist liikmete arwu koosolekule kokku saada. Ka kolmandal punktil, et lahkujaid eestseisuse liikmeid just awalikus ajalehes ja peakoosoleku päewakorras nimepidi nimetada, ei olla mingit edulist mõtet, wõib paremaid tegelasi seltsist eemale tõrjuda. Kirja allakirjutajad seletawad, et nemad seltsile halba pole teha tahtnud, olla ainult eestseisusele näpunäiteid anda tahtnud ja eestseisuse süü olla, et see peakoosolekule ettepandi. Otsus: Järgmisele peakoosolekule asi uuesti ettepanna. Eestseisuse liikmete kandidatideks walitakse E. Rebane ja A. Rehesaar. Eestseisuse korraldus, et Dr. Jürgensoni asemele Dr. Kramer seltsi arstiks walitud, kinnitatakse. J. Pellbergile, kes seltsile oma kooli ruumid niihästi eestseisuse kui ka peakoosolekute pidamiseks lahkesti lubanud, awaldatakse tänu.

8. oktobril on eestseisuse ja pidutoimekonna ühine koosolek. Seltsi arst Dr. Kramer seletab, et seltsiliikmetele abiandmise küsimuses üksnes arsti tunnistus mõõduandew tohiks olla. Tema teeb ettepaneku, et selts andku täis-tööwõimetuse korral 30 kop. ja pool-tööwõimetusel 15 kop. päewas abiraha. Eestseisus on selle ettepanekuga nõus. Peale selle otsustatakse, 1) et üksnes need liikmed wõiwad arstiabi saada, kes eestseisuse poolt wäljaantud arstiabi kaartidega arsti juure tulewad, 2) et arstirohu sedelid aptegi tarwis saawad seltsi stempliga märgitud.

14. nowembril korraldatakse 1. nowembril peetud näokattepidu tulu ja kuluarweid: tulu 65 r. 50 kop., kulu 42 r. 6 kop. — Et kirjatoimetaja H. Wirkhaus lahkunud, täidab tema kohuseid ajutiselt abiesimees J. Mällo. — 11. detsembril otsustatakse näitemüük uueks aastaks jätta. — Et muusikakoor oma mänguriistade ostmiseks näitemüüki aasta esimesel poolel toimepanna ei suutnud, tõiwad 'nad korjamiseraamatud ühes korjatud raha ja asjadega eestseisusele ära.

1898.

9. jaanuaril seatakse peakoosoleku päewakord kokku. — Muusikakooride isa D. O. Wirkhaus oli seltsile tänukirja ühes oma päewapildiga tema 60 a. sünnipäewa kingituse ja pidustuse pärast saatnud. Otsus: Pilt sisseraamida lasta ja seltsi inwentari hulka üleswõtta.

Aasta peakoosolekul 18. jaanuaril wõetakse möödaläinud aasta aruanne wastu. Nelja liikme kirjast, mis minewal koosolekul makswaks wõeti, tunnistati esimene punkt tühjaks, kus eestseisuse liikmetel teistes seltsides tegewad ei lubata olla. Abiandmine kinnitatakse eestseisuse protokolli järele täis-tööwõimetuse korral 30 ja pool-tööwõimetusel 15 kop. päewas. Matmiseks antakse abi: 1 a. liikmetele 10 rubla, 2 ja 3 a. liikmetele 15, 4 ja 5 20 ja 6 a. liikmetele 25 rbl. Muusika eest maksab selts 3 rbl. Kes haiguse ajal seltsi arsti ei tarwita, sellel ei ole õigust seltsi poolt arsti abiks toetust nõuda. Kirjatoimetaja palk määratakse 20 rubla aastas. Liisu läbi lahkunud eestseisuse liikmed J. Busch ja J. Mällo walitakse tagasi. Kandidatide hulgast lahkunud Pruuli ja Rehesaare asemele J. Pellberg ja F. Mauritz. Rewidentideks kõik endised: K. Sööt, P. Wochla, K. Jürgenson ja M. Rossländer. — Matusse abiraha 20 kop., mida iga liige seltsiliikme surma korral maksma oli kohustatud, jäeti nüüd ära, sest et liikmemaks isegi kõrge on.

Eestseisuse koosolekul 23. jaanuaril walitakse kirjatoimetajaks J. Mällo ja seatakse 8. weebruaril peetawa näitemüügi kord kokku. 13. weebruaril tehakse näitemüügi lõpuarwet: sisse tulnud 260 rubla 19 kop., wälja läinud 63 r. 70 kop., puhtast kasust wiiakse 160 rubla renteisse hoiule. Eestseisuse liige J. Stallmeister on balloterimise kasti ühes kuulidega walmistanud ja seltsile kinkinud, mis seltsi waranduse hulka arwatakse.

9. mail teatab esimees, et seltsi auliige politseimeister Ed. Rast surnud. Otsustatakse mõlemad esimehed Häusler ja Mällo saadikutena matusele saata ja kadunu hauale elawatest lilledest pärg seltsi nimel annetada. 20. mail seatakse möödaläinud aasta aruanne uuesti kokku, mis endise kirjatoimetaja Wirkhausi poolt eksliselt kokku seatud ja sellepärast kubermangu walitsusest tagasi saadetud. Selsamal koosolekul loetakse ka proua O. Rasti tänukiri seltsile tema mehe matustest osawõtmise eest ette ja otsustatakse seda ka lähemal peakoosolekul ettelugeda. Et seltsi auliikme Dr. H. Koppeli abikaasa surnud, siis otsustatakse seltsi nimel kadunu puusärgile elawatest lilledest leinawanikut ühes kaastundmuse awalduse kirjaga saata. Need kulud wõtab eestseisus oma kanda, kui peakoosolek kuidagi wiisi eestseisusele selle eest etteheidet tahab teha. 19. juunil teatab H. Ode, et seltsi auliige Dr. Koppel tema juures käinud seltsile tänu awaldamas tema abikaasa surma puhul kaastundmuse awalduse eest. Kirjatoimetaja teatab, et tema Peterburi Eesti Käsitööliste seltsi eestseisuselt sealse seltsi põhjuskirja on palunud, mille järele meie seltsi põhjuskirja täiendada wõib. Et mitmed liikmed seltsi abi kurjaste tarwitanud, tehakse 23. juulil otsuseks, et arsti tähega a i n u l t ü k s k o r d aptegist rohtu wõib saada. On teist ehk kolmat korda sedasama rohtu tarwis, siis tuleb arstil rohusedelile alla kirjutada. Selle korralduse üle antakse arstile ja aptegi walitsusele kirjalikult teada. — Peakoosolek peetakse 27. septembril, kus awamise kõnes seltsi liikme Grigori ja auliikme politseimeistri Ed. Rasti surma teadet püstitõusmisega austatakse. Sedasama kaastundmust awaldati ka seltsi auliikme Dr. Koppeli abikaasa surma pärast.

Et neljas rewident Jürgenson seltsist lahkunud, walitakse tema asemele A. Keiss rewidendiks. — Wõetakse nõuks, tulewal suwel suremat pidu toime panna, mille sissetulekust seltsi kassa heaks suurem summa järele jääks. Selle korraldajaks walitakse kuueliikmeline komisjon ja nimelt: herrad Wares, Keiss, Sööt, Heringson, Wochla ja Kasumets.

30. okt. on eesteisuse ja pidutoimekonna ühine koosolek, kus koosoleku juhataja seletab, et peakoosolek tulewal aastal suurema pidu toimepanekut soowitanud, mille korraldamine täieste pidutoimekonna hooleks jäetud. Eestseisus wõtab 24. okt. näokattepidu arweid kokku, sissetulek 37 rbl. 65 kop. ja wäljaminek 41 rbl. 28 kop.

1899.

15. jaanuaril eestseisuse koosolekul on jälle korteri küsimus päewakorral ja J. Stallmeister ja E. Rebane wolitatakse Peterburi uul. Sibula majas korterit läbiwaatama.

Peakoosolek 24. jaanuaril kinnitab eestseisuse poolt walmistatud aasta-aruande ja otsustab arstiabi, arstirohtusid ja abiraha möödaläinud aasta suuruses anda. Kirjatoimetaja palk jäetakse endist wiisi 20 rbl. aastas. Liisu läbi lahkunud eestseisuse liikmete Häusleri ja Ode asemele walitakse: Sööt ja Häusler, lahkunud kandidatide E. Rebane ja P. Raseni asemele E. Rebane ja A. Heringson. Rewidentideks: A. Keiss, P. Wochla, H. Ode ja P. Rasen. Põhjuskirja täiendamine jäetakse eestseisuse hooleks, niisama ka korteri üürimine, kus enne üürilepingu tegemist erakorralise peakoosoleku nõusolekut tuleb tarwitada. Endine pidutoimekond jäeti endise peakoosoleku poolt antud wolitustega ametisse.

5. weebruaril teatab esimees, et seltsiliige Juhan Klaus lühikese raske haiguse järele surnud ja tema pärijatele matmise abiraha wäljamakstud. Seltsi asemikkudeks matusele walitakse Busch ja Priks. 5. märtsil walib eestseisus Häusleri ja Stallmeistri majaomanikuga seltsi korteri üürimises põhjalikka läbirääkimisi pidama. 2. aprillil teatab esimees, et Sibula maja eestkostja hra Mohriga üürileping, milles 8 punkti, walmis on tehtud ja peakoosolekule kinnitamiseks ette tuleb panna. Niisama teatab ta, et Peterburi Eesti Käsitööliste Awitamise seltsi ja teiste seltside põhjuskirjade järele meie põhjuskiri täiendatud ja peakoosolekule heakskiitmiseks ette tuleb panna.

Peakoosolekul 11. aprillil wõetakse uus täiendatud põhjuskiri 1—62 paragrahwini muutmata wastu ja kirjutatakse alla. Tagasi astunud eestseisuse liikme K. Sööt'i asemele walitakse Dr. A. Paldrock eestseisuse liikmeks. Niisama wõetakse ka eestseisuse poolt wäljatöötatud eelarwe korteri sisseseadmise kulu 577 rubla 30 kop. suuruses ja inwentari muretsemiseks 541 rubla suuruses wastu. Eestseisusele antakse woli seaduslikku üürilepingut kuue aasta peale 400 rubla aasta-üüriga kindlaks teha ja seltsi kassast eelarwes tähendatud summasid tarwilisel korral wõtta. Esimees loodab, et seltsiliikmed kui elukutselised käsitöölised seltsi korteri sisseseadmist oma tööga lahkeste toetama saawad ja mõndagi tarwilist asja seltsile kingitusena walmistawad.

27. aprillil teatab esimees Häusler, et Dr. Hermann saadiku kohuseid Dr. Köleri matustele sõitmiseks kodustel põhjustel täita pole wõinud, sellepärast on Suure-Jaani, kuhu Dr. Köler maetakse, leinatelegramm saadetud. Selsamal päewal on ka eestseisuse liikmete wahel ametite jagamine. Esimeheks saab Dr. A. Paldrock, abiks J. Mällo, kassameistriks J. Stallmeister, abiks J. Busch.

14. mail annab senine esimees J. Häusler notarius Rosenthali poolt kinnitatud üürilepingu ja teised seltsi asjad ära, niisama ka H. Ode kassa uuele kassapidajale. 28. mail teatab esimees Dr. A. Paldrock, et tema wäljamaale sõidab ja alles pärast tagasitulekut seltsi juhatuse oma kätte wõtab. Seltsi juhatus jääb abiesimehe J. Mällo kätte. — 2. aug. walitakse korteri wastuwõtmiseks järgmised isikud seltsi asemikkudeks: Häusler, J. Stallmeister, J. Mällo, A. Heringson ja J. Amos. 3. aug. wõetakse korter wastu ja kirjutatakse sellekohane protokoll, mida allakirjutawad: Sibula pärijate eestkostja A. Mohr, seltsi eestseisuse liikmed: J. Häusler, J. Mällo, Joh. Busch, Aleks. Heringson ja J. Amos. 8. augustil on esimees Dr. A. Paldrock wäljamaa reisilt tagasi, wõtab seltsi juhatuse oma kätte, ja abiesimees J. Mällo annab tema kätte ära: hoiukassa raamatu 484 rubla 32 kop. peale, wäärtpaberite kontramargi 2000 rubla peale ja seltsi pitseri. Selsamal koosolekul saadetakse ringkiri seltsiliikmetele, kus neid üleskutsutakse seltsi korteri sisseseadmist kaasa aitama. Ringkirjaga ühes käiwad H. Rüütel ja A. Heringson.

Seltsiliige J. Amos lubab oma 30 päewase haiguse abiraha 9 rubla seltsi korteri sisseseadmiseks. Niisama lubab J. Stallmeister seltsi korteri ümberehituse tööd 100 rubla odawamalt teha, kui senini teiste meistrite poolt sisseantud eelarwed näitawad. 14. aug. teatawad Häusler ja Rebane, et 8 tosinat Wiini toola, 26 rubla tosin, seltsile on tellitud. 21. augustil teatab J. Stallmeister, et arhitekt Guleke seltsi korteri waheseina mahawõtmist majale hädaohtlikuks peab. J. Stallmeister paneb ette, waheseina sees olewat ust teine wõrd laiemaks wõtta, et teiste tuppa näitelawa wõiks seadida. Sellega ollakse nõus, kui arhitekt seda heaks arwab. — J. Pellberg teatab, et hra Jurkatam põhjuskirja wenekeelse tõlke parandanud. Otsustatakse põhjuskiri hra Jurkatamile ümberkirjutamiseks anda ja tähendus juure lisada, et „seltsil on õigus oma ruumides alkoholita einelauda sisseseadida ja kõik seaduses lubatud mängud, peale kaardi ja hasartmängude." 9. septembril saadetakse einelaua ja biljardi luba palwekiri kubermangu walitsusele. Eestseisuse koosolekule oli J. Püttsepp ilmunud ja pakkus seltsi einelauast 300 rubla aastas, puhastab, walgustab ja kütab peale selle weel seltsi ruumid. 16. septembril teatatakse, et seltsiliige Gregor Polishong ära on surnud, kelle omakstele 25 rubla matuste abirahaks seltsi kassast wäljamaksetakse. Kirjatoimetaja teatab, et 9. septembril eestseisuse poolt allakirjutatud uus põhjuskiri ministeriumisse ära on saadetud. J. Pellbergi läbi awaldatakse herra Jurkatamile tänu, kes põhjuskirjad ja palwekirja ainult 10 rubla eest seltsile oli walmis kirjutanud. Selsamal päewal walitakse J. Püttsepp seltsi einelauapidajaks.

28. septembril antakse J. Püttseppale kõik seltsiruumid kätte, peale saali ja biljardi toa. Et einelaua luba seltsil weel käes ei ole, kaupleb hr Püttsepp luba tulekuni oma theemaja luba paberitega, ja et kõik seltsi warandus tema hoole ja hoiu alla jääb, maksab ta selle kindlustuseks 100 rubla kautsjoni.

30. septembril teatab J. Pellberg, et tema Riiast kirja on saanud, milles teatatakse, et Riias 24. sept. seltsile biljardi luba alla on kirjutatud. Esimehe Dr. A. Paldrock'i laulatusepäewaks 3. oktobriks otsustati õnnesoowi telegramm saata. Selsamal päewal maksab einelauapidaja Püttsepp 100 rbl. kautsjoni kassasse ja asub seltsi ruumidesse. J. Laursoni käest wõetakse bufeti kapp, lett, riide ja galosside warnad ja kastid wastu, mille järele ta seltsile 1 rbl. 33 kop. kingib.

5. oktobril saab selts biljardi luba kätte. Walitakse komisjon, kes biljardi ostab ehk üürib. — Hakatakse seltsi korteri piduliku awamise koosoleku wastu ette-

walmistama. Lugemiselauale tellitakse: Postimees, Olewik, Nordlivländische Zeitung ja Рижскій Вѣстникъ. — 7. oktobril annab H. Rüütel korteri sisseseadmise heaks liikmete käest raha korjamisest aru. Ta on ringkirjaga kõik seltsiliikmed läbikäinud ja järgmiselt raha ja asju wastuwõtnud: 1) Raha: Dr. Paldrock 5 rbl, J. Häusler 3 rbl., J. Stallmeister 1 rbl., C. Priks 1 rbl., J. Amos 3 rbl., A. Heringson 1 rbl., K. Sööt 3 rbl., A. Keiss 3 rbl., P. Wochla 1 rbl., E. Oss 1 rbl., P. Tamm 1 rbl., L. Martin 50 kop., J. Kreutzberg 3 rbl., A. Ehrenpreis 1 rbl., T. Laar 1 rbl., M. Epfelbaum 1 rbl., M. Rossländer 1 rbl., J. Grigor 2 rbl., K. Uibo 1 rbl., J. Kukk 1 rbl., T. Gegor 1 rbl., J. Adamson 1 rbl., Ch. Pallo 3 rbl., J. Maiste 2 rbl., J. Lock, wõõras, 1 rbl., seltsi auliige Dr. H. Koppel 10 rbl. Wähemates summades 1 rbl. 33 kop. Kokku 53 rubla 83 kop. — 2) Asju: J. Kahar 1 riideknagi, J. Busch 2 akna-rolood, E. Rebane 1 saali aknakardin, C. Priks 1 laud, J. Mällo keiser Nikolai II. pilt raamiga, M. Truus 1 laud, A. Leht seltsi korteris 1 pliit tehtud, K. Laurson 6 akna kardina-liistu, Ch. Truuts (ei ole liige) 1 akna-roloo, tislermeister J. Kuusik (wõõras) 1 peegel. — 3) On peale selle J. Stallmeister seltsi einelaua kapi heaks 5 rbl. ja J. Amos oma haiguse abiraha 9 rbl. seltsi korteri sisseseadmiseks annetanud. — 4) On lubanud: G. Keger 1 rbl., asju: H. Ode, H. Rüütel, K. Kasumets ja A. Rehesaar.

Selsamal päewal teatab biljardi toimekond, et ta 125 rubla eest hra Aawastiku käest biljardi ühes kohaste tarbeasjadega on ostnud.

12. oktobril otsustati seltsi korteri awamisepidu auwõõrasteks paluda: 1) Seltsi aupresident Dr. K. A. Hermann, 2) Seltsi auliige Dr. H. Koppel, 3) „Postimehe“ toimetaja cand. jur. J. Tõnisson, 4) „Olewiku“ toimetaja A. Grenzstein, 5) „Uue Aja“ toimetaja M. Neumann, 6) „Põllumehe“ toimetaja H. Laas, 7) kohalise Saksa lehe toimetaja cand. A. Hasselblatt, 8) Eesti Üliõpilaste Seltsi asemik, 9) Wanemuise asemik, 10) Eesti Põllumeeste seltsi asemik, 11) Taara seltsi asemik, 12) Karskuse Sõbra asemik, 13) Seltsi arst Dr. A. Kramer, 14) ehitajameister J. Lock, 15) III. linnajao pristaw ja 16) J. Jurkatamm. — Awamise-pidu päewakord ja teised pidu korraldused wõetakse protokolli ja eeltööd jaotatakse eestseisuse liikmete wahel ära.

22. oktobril teatab esimees, et awamise-pidu hästi kordaläinud ja et auwõõrad tema läbi seltsi tänada lasewad.

28. oktobril seatakse järgnewa erakorralise peakoosoleku päewakord kokku, jaotatakse näitemüügi korjamiseraamatud liikmetele ja tehakse teisi eeltöösid näitemüügi ja peakoosoleku toimepanemiseks. 2. nowembril arutatakse 20. oktobril ärapeetud näokattepidu arweid: sissetulek 19 rubla, wäljaminek 10 r. 20 k. — Hra Libliku segakoorile lubatakse seltsi ruumides lauluharjutustel käia; tingimised: lauljate nimed peawad eestseisusel teada olema, walgustamise kulu kooril einelauapidajale õiendada, koorijuhataja wastutab lauljate ausa ja korraliku ülespidamise eest seltsi ruumides. — Korteri sisseseade arwed wõetakse arutusele, nendest selgib, et parandused ja ümberehitus on maksnud 271 rubla 26 kop., inwentari ja mööbli peale kulunud 623 rubla 32 kop.

Erakorralist peakoosolekut 7. nowembril awab esimees Dr. A. Paldrock teatega, et selts esimest korda omas iseseiswas korteris koosolekut peab. Ta annab seletust seltsi pooleaastasest tegewusest ja seltsi korteri ja theemaja sisseseadmisest. Sisseseadmise ja üleüldse iseseiswa korteri wõtmise juures olla ise-

äranis eestseisuse liikmed J. Häusler ja J. Stallmeister palju waewa näinud, ja seltsi kohus on neile nende hoolsa töö ja waewa eest awalikult tänu awaldada.

Ette loetakse seltsi poole-aasta tegewuse aruanne, korteri sisseandmise, inwentari muretsemise kulud, raha ja asjade annetajate nimekiri. Kõik aruanded ja seltsi eestseisuse tegewus tunnistatakae õigeks ja kinkijatele awaldatakse tänu. — K. Sööt teeb ettepaneku, käsitöö tõstmeks seltsi ruumides joonistuse-kursuseid toimepanna ja A. Heringson pühapäewa-kooli õpipoiste jaoks. Mõlemaid ettepanekuid peetakse wäga tarwilikuks ja ajakohaseks, kuid praeguse kitsa põhjuskirja pärast ei saa seda ettewõtta. Tuleb ära oodata, kuni täiendatud põhjuskiri kinnitatud.

Eestseisusele tehtakse kohuseks, korrapidajad liikmete hulgast walida, kes iga õhtu kella 9—1 seltsimajas korra järele walwawad ja selle üle tähenduse korrapidajate raamatusse kirjutawad. Koosolek määrab iga puudumise eest 25 kop. trahwi seltsi heaks. Surma läbi lahkunud liikme Gr. Polishongi mälestust austatakse püstitõusmisega.

10. nowembril walitakse 18 liiget korrapidajateks ja eesteisuse liikmed käiwad igal pühapäewal kordamööda seltsimajas korra järele walwamist ülewaatama. Häusler on einelauapidaja lepingu 12 paragrahwis kokkuseadnud, mis etteloetakse ja heaks tunnistatakse.

Korrapidajate järjekord seatakse iga kuu kohta kindlaks, loetakse neile korrapidamise kodukord ette ühes peakoosoleku otsusega tulemata jäämise korral. Niisama jaotawad eestseisuse liikmed korrapidamise eneste wahel kuni uue aastani ära.

7. detsembril kontrolerib eestseisus 20. nowembril peetud näokattepidu arweid ja leiab, et sisse on tulnud 21 rubla 10 kop., wäljaläinud 13 r. 49 k.

Einelauapidaja leping stempelpoogna peal kirjutatakse mõlemilt poolt alla. Otsustatakse seltsi inwentar täies wäärtuses tulekassas kinnitada ja 19. detsembril näitemüük ärapidada. 21. detsembril otsustatakse 27. detsembril seltsi ruumides jõulupuu-pidu wastastiku kingitustega ärapidada. 19. detsembril ärapeetud näitemüük on 344 rubla 20 kop. sissetoonud, kuna wäljaminekute arwu weel selgesti teada ei ole.

Seltsi tegewus iseseiswas üürikorteris.

1900.

4. jaanuaril arutab eestseisus jõulupuu-õhtu kulu ja tulu arweid. Sissetulek on 19 rubla 50 kop., wäljaminek 15 rubla 73 kop. Peakoosoleku päewaks määratakse 22. jaanuar. Seltsi lugemiselauale otsustatakse järgmised ajalehed tellida: Postimees, kohaline saksa leht, Olewik, Eesti Postimees ja Новое Время. Et seltsi esimees Dr. A. Paldrock tegelik arst, wõetakse ta seltsi arstiks. Seltsi senisele arstile teatatakse sellest kirjalikult. — 11. jaanuaril teatab einelauapidaja hr Püttsepp, et ta lepingus nimetatud tingimisi täita ei jõua ja nõuab peale eestseisuse poolt tehtud kergituste üüri alandamist. Sellega ei ole eestseisus nõus ja einelauapidaja lahkub 18. jaanuaril ja annab seltsi inwentari käest ära. 15. jaanuaril antakse einelaud endistel tingimistel 300 rubla eest August Mellole, kelle leping 18. jaanuariga algab.

Peakoosolek 22. jaanuaril kinnitab möödaläinud aasta aruande ja peajoontes wõetakse ka abiandmiste kord ja suurus endiste aastate eeskujul wastu, selle wahega, et 7—8 a. liikmed 30 rubla ja 9 a. liikmed 35 rubla matmise abiraha saawad. Weel teatab esimees Dr. Paldrock, et tema käesolewal aastal seltsi arstiks on, kuna aptegiks jälle Köhleri aptek Suurel turul jääb. Kirjatoimetajale 1900. aasta palgaks määrati 40 rubla. Eestseisusest ameti wanaduse järele lahkunud liikmed J. Stallmeister, J. Kahar, J. Amos ja C. Pricks walitakse tagasi. J. Häusler oli kirjalikult ennast ametist wabastada palunud, kuid koosoleku palwe peale lubab ta eestseisuse liikmeks jääda, kuni uuendatud põhjuskiri kinnituselt tagasi jõuab. Sellejärele jääb eestseisus 1900. a. endiseks ja nimelt: Dr. A. Paldrock, J. Häusler, J. Stallmeister, J. Busch, J. Kahar, J. Mäilo, J. Pellberg, E. Rebane, F. Mauritz, C. Pricks ja J. Amos. — Ka rewidendid A. Keiss, P. Wochla, P. Raasen ja H. Ode walitakse järgnewa aasta peale edasi.

25. jaanuaril waliti korrapidajad ja jaotati korrapidamine nende wahel iga kuu kohta terwe aasta jaoks ära. K. Kasumets on seltsile malemängu-wigurid kinkinud. 12. weebruaril kirjutatakse kubermangu walitsusele saadetawale aruandele alla, kuhu ka üleswõetud, et seltsil inwentari 122 nummert ja et see 1000 rbl. eest tulekassas kinnitatud. Otsustatakse Moskwast käsitöö ajaleht tellida. Et eestseisuse liikmed õigeks ajaks koosolekule ei ilmu, otsustatakse edaspidi kell $^1/_2$10 õhtu koosolekuga algada; kui tähendatud ajaks tarwilist arwu liikmeid koos ei ole, on koosolejatel õigus, pärast uue koosoleku äramääramist, koosolekult lahkuda. — Eestseisuse ametite jaotuses ei ole muutusi, niisama jääb ka kirjatoimetajaks endine. — 22. weebruaril

arweid arutades selgib, et hiljutise perekonna-õhtu kulud tuludest 1 rbl. 30 k. suuremad on olnud. — Liige G. Pock on naesterahwa toa tarwis peegli kinkinud. Et pealinna saksakeelsed lehed „St. Petersburger Zeitung“ ja „Herold“ alandatud hinnaga seltsile lubatakse, siis otsustatakse neid tellida. — 7. märtsil teatab esimees, et Dr. Lanski seltsile 2 rubla kinkinud. — 3. aprillil teatab esimees, et kohalik Eesti Põllumeeste selts 26. märtsil oma 30. aastapäewa pidulikult pühitsenud, millest tema seltsi asemikuna osawõtnud. 1899. a. seltsi tegewuse aruannet otsustati 100 eksemplaris trükkida. Riia Juubeli näituse siinse osakonna poolt saadetud ülesandmiselehed waadati läbi ja peeti tarwilikuks seltsiliikmetele sellest osawõtmist soowitada. 25. aprillil teatab esimees Dr. Paldrock, et „Wanemuises“ mõlemate seltside ühine eestseisuste koosolek laulupidu asjas järele jäänud pidu noodi-raamatute pärast ära on peetud. Seal on otsustatud: Et Dr. Hermann mitmekordse nõudmise peale ei kirjalikku ega suusõnalist seletust kummagi seltsi eestseisusele pole annud, siis on kahe eestseisuste koosolek healteenamusel otsustanud, neid raamatuid Dr. Hermannile kinkida. Juubeli laulupidu piltide asjus otsustati, neid päewapiltnik Sachkeri käest mitte enam nõutada katsudagi, sest et „Wanemuisel“ on neid oma jagu olemas ja piduaegsed koorid on pärast pidu suuremalt osalt lahku läinud, nii et piltide nõudjaid palju enam olemas ei ole. Üks tähendatud piltidest otsustati seltsi ruumide tarwis sisseraamida lasta. — Einelauapidaja A. Mello palub teda perekondlistel põhjustel einelauapidajast 1. juuliks wabastada. 20. juunil tulewad eesseisuse ette, einelauapidaja August Mello ja Theodor Reimann. Wiimane on nõus kõikide tingimistega A. Mello asetäitjaks einelauapidajaks hakkama.

4. juulil teatatakse, et Wanemuise 35. aastapäewa pidust Käsitööliste seltsi asemikku osawõtma kutsutud. Et kutse hilja tulnud ja esimees ära reisinud, saadetud õnnesoowi telegramm. Einelauapidaja Theodor Reimann kirjutas lepingule alla, maksis poole-aasta üüri ja kautsjoni ära. Peakoosolek määratakse laupäewa õhtuks 8. juulil. Sellel koosolekul loetakse poole-aasta aruanne ette. Einelauapidajate wahetusega oldakse nõus. Uus einelauapidaja palub luba tagumiste tuppa teist biljardit omal kulul ülesseadida. Selleks peakoosolek luba ei anna. Esimees Dr. Paldrock paneb ette, et kõik seltsiliikmeks soowijad ennast enne wastuwõtmist arstliselt läbikatsuda laseks, nagu see teistes abiandmise seltsides wiisiks. Koosolek on ettepanekuga nõus, kuid lisab juurde, et ka ilma arstlise läbiwaatuseta liikmeid wastu wõib wõtta, kuid need wiimased ei saa esimesel wiiel aastal seltsi poolt mingisugust abi, kuna neile muidu kõik liikme õigused jääwad.

Laulupidu nootide ja piltide asjus kinnitab peakoosolek eestseisuse otsuse ja wolitab eestseisust niihästi Dr. Hermannile kui ka R. Sachkerile sellest kirjalikult teatada. — Seltsiliige G. Pock tähendab, et seltsiliikmed liikme matustest õige leigelt osawõtawad, mis meie abiandmise seltsis, kus wastastiku üksteist eluajal on toetatud, mitte nii olla ei tohiks. Läbirääkimiste järele tunnistatakse tarwilikuks, et liikme surma sõnum igale liikmele kodu kätte tuleb wiia, nii et igaüks oma liikme kohut lahkunu wastu matusest osawõtmise läbi wõib ülesnäidata.

28. juulil teatab Dr. Paldrock, et tema Tartust mõneks ajaks ära sõidab ja et seltsi arstikohuseid tema äraoleku ajal Dr. H. Koppel täidab. 22. augustil tehakse Peetri kiriku-koori liikmetega Reimann ja Weeber suusõnaline leping ja lubatakse nimetatud kooril seltsi ruumides harjutusi pidada, mille tasuks koor aastas 5—6 korda pidudel hinnata mängib ja teistel pidudel on eestseisuse soowil 1 rubla mehe pealt tasu eest kohustatud mängima.

2. oktobril teatab esimees Dr. A. Paldrock, et uuendatud põhjuskiri ministeriumist kinnitamata tagasisaadetud. Ministerium on põhjuskirja mitmetpidi muutnud ja kaaskirjas tähendanud, et kinnitus kohe tuleb, kui selts nende muutmistega nõus on. Muutmised wõetakse läbirääkimise alla, millest õiguseteadlane *cand. jur.* J. Tõnisson asjatundjana osawõtma on palutud.

Peakoosolekule läbirääkimiseks ja otsusetegemiseks otsustati järgmised muutused ette panna: § 11 (enne § 8) Pärisliikmeteks, auliikmeteks, kui ka kaaspüüdjateks liikmeteks wõiwad kõik eestlased käsitöölised, niihästi meeste- kui naesterahwad olla. Tuleks aga järgmiselt muuta: „Pärisliikmeteks, auliikmeteks kui ka kaaspüüdjateks liikmeteks wõiwad niihästi meeste- kui naesterahwad eestlased käsitöölised ja isikud olla, keda käsitöö huwitab." — § 16 (enne § 13) Uued seltsiliikmed wõiwad peakoosolekust wastuwõetud saada. Muuta: „— siis saab tema wastuwõtmise küsimus seltsi eestseisuse koosoleku ja peakoosolekust walitud 5 liikme poolt balloterimise teel otsustatud". § 52 (enne 49) „Seltsi asjaajamine, raamatupidamine ja kirjatalitus riigi asutustega Wene keeles. Muuta: „Seltsi asjaajamine Eesti keeles, kirjalik toimetus riigi asutustega Wene keeles". Iga muutuse kohta otsustati tarwiline seletus põhjendatult tegewast elust wõetud faktidega juurelisada. — Peakoosolek 7. oktobril kinnitab eestseisuse heaksarwamise ja annab wiimasele woli oma äranägemise järele talitada.

31. oktobril arutab eestseisus pidude arweid. Perekonna-õhtul 15. okt. on sissetulnud 22 rubla 10 k., wäljaläinud 16 r. 92 kop. 21. oktobri näokatte-pidu sissetulek 14 rubla 60 kop., wäljaminek 11 rbl. 49 kop.

Dr. K. A. Hermanni kirjalik palwe, temale 200 rubla Üleüldise teaduseraamatu wäljaandmiseks laenata, jäetakse täitmata, sest et seltsi põhjuskirja järele seltsil sarnased laenud lubatud ei ole. — E. Rebane ja J. Amos on seltsile dambretimängu kinkinud.

5. detsembril on eestseisuse koosolekul einelaua wäljapakkumine. Ilmunud on 4 kandidati. Pikema läbirääkimise järele antakse Th. Reimannile einelaud ühe aasta peale 300 rubla üüriga, tingimisega, et ta tulewikus wõõrastele paremine wastutulelik oleks ja puhtuse eest rohkem hoolitseks. — Ministeriumist tagasisaadetud põhjuskirja on J. Jurkatamm uuesti wäljatöötanud ühes kaaskirjade ja seletustega. Kirjutatakse alla ja saadetakse ära. Seltsiliige A. Leht on paar lühtrid, mis seltsi nimega märgitud, seltsile kinkinud. 19. detsembril tehakse jõulupuu-piduks eeltöid ja korraldatakse jookswaid asju.

1901.

4. jaanuaril arutab eestseisus jõulupuu tulu ja kuluarweid, millest selgib, et pidust seltsile 1 rubla 86 kop. puhast kasu on jäänud. 9. jaanuaril otsustatakse lugemiselauale järgmised lehed peale kohalikkude tellida: 1) St. Petersburger Zeitung, 2) St. Pet. Herold, 3) Новое Время, 4) Биржевыя Вѣдомости, 5) Ремесленная газета. Peale selle mõnda Läti lehe toimetust paluda, prii lehte saata. — Seltsi liige H. Ode palub eestseisuselt ruumisid, et Konsum seltsi (tarwitajate ühisuse) asutajate koosolekuid pidada. Ruumid lubatakse tingimisega, et koosolejad ise politseist luba muretsewad. 24. jaan. seatakse peakoosoleku päewakord kokku, ja et liikmetel kergem oleks aastamaksu õiendada, antakse E. Rebasele woli maksu omas kaupluses wastuwõtta ja liikmekaarta wäljaanda. Tehakse otsus, et ühtegi uut liiget enne

wastu ei wõeta, kui seltsi arst Dr. Paldrock teda terwisliselt läbi pole waadanud. Kuukiri „Нива“ ilmub seltsi lugemiselauale, poole hinna eest, mida J. Pellberg tellinud. Peakoosolekule tahetakse ettepanek teha, et seltsile majaisa walitaks, kes seltsi liikuwa waranduse üle walwaks.

10. weebruari peakoosoleku awab esimees tähendusega, et selts möödaläinud aastal oma sihti silmas on pidanud, 130 rubla 52 kop. abiandmise peale wäljaannud, mis ligi pool liikmemaksu summast on. Tänab kõiki ajalehe toimetusi, kes alandatud hinnaga oma lehti seltsi lugemiselauale on saatnud, peale selle kõiki seltsi tegelasi, korrapidajaid, Libliku meestekoori seltsi pidudel lahke kaasaitamise eest ja herrasid A. Leht'i ja J. Pellbergi kingituste eest. Möödaläinud aasta aruanne wõetakse muutmata wastu. Abiandmine kinnitati samasugusel wiisil, nagu seda mullune aasta-peakoosolek teinud. Kirjatoimetaja palk määratakse 40 rubla peale. Eestseisusest lahkunud J. Busch'i ja J. Mällo asemele walitakse J. Pellberg ja E. Rebane, kandidatideks lahkunud J. Pellbergi, F. Mauritz'i, E. Rebase ja C. Pricks'i asemele: F. Mauritz, G. Pock, H. Aindt ja M. Truus, kuna rewidentideks A. Keiss, K. Sööt, H. Ode ja P. Raasen, ning majaisaks D. Sormul walitakse. Seltsi korrapidajate walimine ja korraldus jäetakse sestseisuse hooleks. Weel jäetakse eestseisuse hooleks raamatupidamise kursuste toimepanek. Lõpuks tähendab esimees, et möödaläinud aasta eestseisus enesest kogupildi on teha lasknud ja seltsile annetanud.

Eestseisuse koosolekul 15. weebr. jaotawad eestseisuse liikmed ametid järgmiselt ära: esimeheks Dr. med. A. Paldrock, abi J. Pellberg, kassapidaja J. Stallmeister, abi E. Rebane, ametita: J. Häusler ja J. Kahar. Pidu kassapidajaks kandidatide hulgast A. Heringson ja kirjatoimetajaks J. Mällo. Peakoosoleku poolt walitud majaisale D. Sormulile teatati, mis tema kohus seltsi wastu ja sedasama tuletati ka einelauapidajale T. Reimannile meele ja tähendati, et ka seltsi ruumides puhtuse üle järelewalwamine majaisa wõimu piiridesse kuulub. — Uued korrapidajad seltsi liikmete ja eestseisuse hulgast määrati ära ja eestseisuse liiget E. Rebast wolitatakse H. Margensi käest raamatupidamise kursuste kohta lähemaid teateid pärima.

1. märtsil teatab E. Rebane, et H. Margens on walmis raamatupidamise kursusi andma. Seltsiliikmetel tuleks 10 rubla, wõõrastel 15 rubla kursuste eest maksa. Osawõtjaid peaks aga 20 ümber olema. Eestseisus on tingimistega nõus ja lubab ringkirjaga sellest liikmetele teada anda.

16. märtsil teatab esimees, et põhjuskiri kinnitatult tagasi on jõudnud. Soowitud kolmest parandusest on ainult üks läbiläinud ja nimelt, et uusi liikmeid peakoosolek ei tarwitse wastu wõtta, waid eestseisus ja selleks peakoosoleku poolt walitud balloterimise komisjon, kuna teised kaks muutmata on jäänud ja nimelt, et seltsiliikmeteks ka teisi isikuid wõib walida, kes mitte käsitöölised ei ole, aga keda käsitöö huwitab. Niisama ei ole ka keele küsimus kinnitust leidnud. Koosolekule asjatundjana kutsutud õiguseteadlane J. Tõnisson seletab: „Uuendatud põhjuskiri on kinnitatud ja endine oma makswuse kaotanud. See tähendab: pärast peakoosolekule uuendatud põhjuskirja kinnitamise teatamist ei ole seltsil enam endist põhjuskirja, nii et selts on nagu sunnitud uuendatud põhjuskirja wastuwõtma, kui ta üleüldse elada tahab, kuid sellega ei ole seltsil keelatud, uuendatud põhjuskirjas ettetulewaid seltsi elule mitte kohaste punktide muutmist paluda“. — Selle järele otsustatakse peakoosolekule ettepanek teha, et ülemalt poolt kirjawahetuse keele kohta muutusi paluda. Põhjuskiri otsustatakse trükkida lasta Eesti ja Wene keeles ja mõlemate keelte wõrdlemise töö hra Jurkatammi hooleks anda.

1. juunil on uuendatud põhjuskiri trükist ilmunud, mis igale liikmele kättesaadetakse, peale selle antakse neid ka kõikidesse Tartu suurematesse töökodadesse, et nende sisuga tuttawaks saadaks ja seltsiliikmeks astutaks. Selsamal koosolekul tehakse ka otsus, käesolewa pool-aastaga kõik seltsi tegewus lõpetada ja teine pool-aasta uuendatud põhjuskirja alusel alata. 21. juunil seatakse peakoosoleku päewakord kokku. Ka teatatakse, et seltsiliige F. Mauritz seltsile kirjutuse tarbeasjad ja seltsiliige A. Rehesaar süljekausid on kinkinud.

30. juuni peakoosolekul teatab esimees, et selts 10 aastat abiandmise selts olnud. Uuendatud põhjuskiri laiendab seltsi tegewust. Käsitöö tõstmise mõttes wõib ta nüüd mõndagi teha, igasuguseid ettewõtteid majandusliselt ja haridusliselt toimepanna, missuguseid õigusi tal endise põhjuskirjaga ei olnud. — Peale aruande wastuwõtmist walitakse eestseisuse liikmeteks ainult käsitöölised: E. Rebane, J. Stallmeister, J. Mällo, G. Pock, K. Sööt ja A. Keiss; kanditatideks: D. Sormul, J. Maiste, A. Heringson, H. Aindt, K. Wint ja J. Muhli. Uute liikmete wastuwõtmise komisjoni: K. Kärner, L. Grünberg, P. Tamm, G. Metslang ja M. Truus. Rewisjoni komisjoni liikmete arw määratakse 3 peale ja selle liikmeteks walitakse: K. Oraw, P. Raasen ja H. Ode.

20. juuli eestseisuse koosolekul ei saa uus eestseisus ametid ärajagada, sest et K. Sööt ja A. Keiss kirjalikult on teatanud, et nad walimist wastu ei wõta. Endine eestseisus annab kassa ja muud dokumendid uuele ära. Ajutiseks juhatajaks saab J. Mällo. — Järgmine eestseisuse koosolek on 22. juulil. Protokoll kirjutatakse Wene ja Eesti keeles. Asetäitjaks kirjatoimetajaks on J. A. Kallas. — Et majaperemees tarwilikka parandusi maja juures ära ei lase teha, peetakse paremaks, enne üüri mitte maksa, kuni parandused korraldatud. 31. juulil teatatakse, et J. Stallmeister kodustel põhjustel eestseisuse liikme ameti maha paneb. 8. augustil teatab J. Mällo, et tema politsei-walitsusele allkirja annud, et selts kuberneri ringkirja 19. juulist täidab ja ühtegi wäljaannet ei tee, mis põhjuskirjas lubatud ei ole.

11. augustil on erakorraline peakoosolek, mida esimees J. Mällo awab ja mille juhatajaks uuendatud põhjuskirja nõudmisel wäljaspoolt eestseisust seltsiliige J. Häusler walitakse. Koosolek teeb otsuseks, abiandmist niisama nagu minewal aastal korraldada. Korrapidajate trahwimine ärajätta, uute liikmete arstline läbiwaatamine lõpetada, selle asemel 2 soowitajat määrata, kes wastuwõtmise korral igasuguseid teateid uue liikme kohta peawad andma. Kirjatoimetajaks walitakse J. A. Kallas ja palgaks kuni uue aastani 25 rbl. Minewal koosolekul walitud aga tagasi astunud eestseisuse liikmete K. Sööt'i, A. Keiss'i ja J. Stallmeistri asemele walitakse: D. Sormul, P. Wochla ja J. Maiste, esimese ja wiimase asemele eestseisuse liikmete kanditaditeks A. Ehrenpreis ja K. Kasumets.

15. augustil eestseisuse koosolekul astub põhjuskirja § 45. põhjusel eestseisuse liikmeks P. Wochla asemele J. Muhli. Eestseisus jagab ametid järgmiselt: Esimeheks J. Mällo, abiks D. Sormul, kes ühtlasi ka majaisaks jääb; kassameistriks E. Rebane. Kanditatide hulgast nimetati eestseisuse liikmetele asemikud: E. Rebasele A. Heringson, kes ühtlasi ka pidu-kassameister on; G. Pockile K. Wint, J. Maistele H. Aindt, J. Muhlile A. Ehrenpreis ja pidu-kassapidaja abiks K. Kasumets. Endine kassapidaja J. Stallmeister annab kassa E. Rebasele ära. — 5. sept. peetakse aru, kuidas raamatupidamise ja joonistuse-kursuseid toimepanna. 19. teatab esimees J. Mällo, et ta seltsi nimel seltsi auesimehele ja esimesele esimehele Dr. Hermannile tema 50 a. sünnipäewaks õnnesoowi telegrammi saatnud. 3. oktobril otsustati kõneõhtu

ühes läbirääkimistega 11. okt. toimepanna. Kaebtuseraamat anti einelauapidaja Th. Reimanni kätte, kuhu iga liige tähendusi võib sissekirjutada, mis tal seltsi asjades kaebada või soowida on. 31. okt. teatab esimees, et enne kui näitemüügiks luba antakse, tema kui seltsi asemiku käest allkiri on võetud, et neid tingimisi täidetakse, mis Sisemiste asjade ministri ringkirjas 30. juulist s. a. näitemüükide kohta antud.— 14. now. otsustatakse joonistuse-kursused R. von zur Mühleni juhatusel toimepanna ,a iga osawõtja käest 2 rbl. semestris õpemaksu wõtta. — Einelaua wäljapakkumisele Jon 3 kanditati ilmunud, walitakse Johann Wälk 400 rubla aasta-üüriga. 20. now. arutatakse näitemüügi arweid, kus sissetulnud 396 rbl. 55½ k., wäljaläinud 37 r. 18 k. — 28. now. tehakse otsus seltsile mänguriist „Kalliope" 200—250 rbl. eest osia, osturaha liikmete käest 5—10 rbl. wiisi laenata; mänguriista sissetulekust läheks ¾ ostuwõla tasumiseks ja ¼ einelauapidajale mänguriista korraldamiseks. — 28. dets. kingiwad R. v. zur Mühlen, G. Pock ja D. Sormul joonistuse-kursuste heaks eeskirju (Vorlagen) ja P.Wochla ja A. Keiss kumbki 1 rbl.

Seltsi kassapidaja E. Rebane teatab, et 18. now. näitemüügist sissetulnud raha 359 r. 37½ k. walitsuse nõudmise peale kohalise politseimeistri läbi Liiwi kuberneri kätte sai saadetud ja et see raha nüüd jälle tagasi on saadetud ja edasi-tagasi saatmise kuludeks 49½ kop. on olnud.

1902.

Peakoosolek on 2. weebr., mille esimees J. Mällo awab. Koosoleku juhatajaks walitakse J. Matto. Uuendatud põhjuskirja järele jagunewad seltsi pärisliikmed 3 liiki ja selle järele määratakse ka abisaamise kord. Ülemisse liiki astuja saab poole aasta järele selle liigi kohast abi, kuna uued liikmed 2 aasta järele selle osaliseks saawad, wäljaarwatud iseäralised juhtumised peakoosoleku otsuse järele. Abi antakse I. liigis (10 rbl. aastamaks): perekonna-isa saab abiraha, tohtri ja rohud, perekonna liikmed tohtri ja rohud; II. liigis (aastamake 5 rbl.) abiraha, tohter ja rohi; III. liigis (aastamaks 3 rbl.) tohter ja rohi. Matuse abiraha endist wiisi kahe aasta järele 15 rbl. peale. Laenusid otsustatakse seltsiliikmetele kahe käsiniku wastutusel kuni 25 rublani 6 protsendiga anda. *Cand.jur.*Tõnissoni ettepanekul tuleb protsent poole aasta järele maksa. Üleüldine laenu summa võib seltsi kassast kuni 300 rbl. olla. Laenude wäljaandmine anti eestseisuse hooleks. Walimised: Liisu läbi lahkunud eestseisuse liikmed J. Mällo ja E. Rebane walitakse tagasi; liisuga ja surma läbi lahkunud kanditatide asemele walitakse J. Rässa, Th. Reimann, K.Wint ja J. Matto. Balloteerijateks waliti: J. Amos, Chr. Truuts, K. Oraw, A. Peipsi ja M. Truus. Rewidentideks: K. Sööt, J. Pellberg ja E. Kübarsepp. Kirjatoimetaja palgaks aastas kuni 60 rubla.

6. weebruaril jaotawad eestseisuse liikmed ametid: Esimeheks J. Mällo, abiks D. Sormul, kassapidajaks E. Rebane, pidu-kassapidajaks K. Kasumets, abiks K. Wint, majaisaks J. Muhli ja D. Sormul. Pidu-toimekonda: J. Rässa, M. Matto, G. Pock, J. Muhli ja E. Kübarsepp.

20. weebruaril walitakse kirjatoimetajaks Karl Kuusk 50 rbl. aasta-palgaga. Selsamal koosolekul wastatakse koolide inspektori küsimiste peale joonistuse-kursuste asjus, et osawõtjaid on umbes 50, nende wanadus 15 a. peale, õpeaineteks käsitöösse puutuwad joonistused, õpekeeleks kolm kohalikku keelt, õpeaeg oktobrist maini nädalas 1 tund kella 8—9 õhtul. 27. weebruril antakse R. v. zur Mühleni

soowil rahwakoolide inspektorile weel täienduseks kursuste kohta teada, et õpetust kursustel ei anta mitte üleüldlikult, waid igaühele üksikult tema hariduse järele. — 29. märtsil arutatakse l. jaoskonna rahwakoolide inspektori kirja, kus nõutakse, et kursuste eeskawa tuleb neljas eksemplaris juurelisatud Liibawi linna käsitöö kursuste eeskujul kokkuseadida ja inspektori kaudu õpekonna walitsusele kinnitamisele saata. Ühtlasi tuleb ka isik nimetada, kes kursuste juhatajaks ja wastutajaks saab. Esimehele J. Mällole tehakse ülesandeks, von zur Mühleniga selles asjas läbirääkida.

17. aprillil on Kroonu palati wastus seltsi theemaja patentidest wabastamise küsimuses arutuse all. Seltsi theemaja lubatakse patendi maksust wabastada, kui selts seda enese käes peab ja mitte wälja ei üüri. Otsus: Et awaliku theemajaga rohkem kasu saab, siis otsustati patendid osta. 15. mail walitakse kirjatoimetajaks August Paukson. 12. juunil waadatakse von zur Mühleni poolt walmistatud joonistuse-kursuste eeskawa läbi ja täiendatakse. Läbirääkimine 23. juunil aurulaewa „Peipusega" Kaagwere linnamäele wäljasõitmise pärast. Wäljasõidu arwed 26. juunil näitawad, et see seltsile 6 rubla kahju on toonud. 29. augustil saadetakse Eesti Üliõpilaste Seltsile uue maja pühitsemise puhul õnnesoowi telegramm ja peetakse käsitöö näituse pärast nõu. 4. sept. awaldawad rewidendid soowi, et seltsi kassaraamat igal kuul lõpetataks ja et parandused punase tindiga ja sellekohase tähendusega äramärgitakse.

7. septembri peakoosolekul on juhatajaks *cand. jur.* J. Tõnisson. Kursuste põhjuskiri loetakse ette, wõetakse wastu ja otsustatakse kooli ülemusele kinnitamiseks ärasaata. Maja ostmise küsimuses arwab koosoleku enamus, et seltsil wähe kapitali, siis parem endist wiisi üürikorterisse jääda. Tartust lahkunud rewidendi E. Kübarsepa asemele walitakse H. Ode. — 18. sept. koosolek korraldab kõneõhtute toimepanekut. Iga neljapäewa õhtul pannakse kõneõhtu toime. Kõnepidajateks on järgmised isikud palutud: Dr. Koppel, cand. Tõnisson, Dr. Paldrock, cand. Rütli, cand. Parts, cand. Enno, cand. Põrk, A. Eisenschmidt, cand. Margens, J. Pellberg, A. Jaakson, Org, Kuusik, Raudsepp, Martna, Vares, Laas ja Pipramäe Tõnu. — 25. sept. teatatakse, et cand. Tõnisson kuratori Tartus oleku ajal kursuste pärast tema jutul olnud ja et pärast põhjuskirjade läbiwaatamist luba loota on.

23. oktobril pannakse kursuste wastutajaks kooli ülemusele Dr. Paldrock kinnitamiseks ette ja kõneõhtute korraldajateks walitakse G. Pock ja J. Muhli. — 6. now. seatakse kõnepidajate järjekord üles ja teatatakse selle üle kirjalikult igale kõnepidajale. 27. now. on einelaua wäljapakkumine. Pakumisest wõtawad 6 isikut osa. Enampakkumise järele walitakse Tõnis Oinas einelauapidajaks, kes 400 rubla üüri maksab ja kõik endised tingimised täidab.

1903.

3. weebr. teatatakse eestseisuse koosolekul, et kursuste põhjuskiri kinnitamatalt tagasisaadetud. Nõutakse § 11 ja punkt 2 põhjalikku ümbermuutmist. — Käsitöö meistrite ja õpipoiste üle teadete korjajaks linnawalitsuse nõudmise peale walitakse hrad Reimann, Sormul, Saarwa, Kärner ja Matto.

Peakoosolek 23. weebruaril walib koosoleku juhatajaks J. Häusleri, wõtab aasta aruande ja eelarwe muutmatalt wastu. Eestseisusest liisu läbi lahkunud D. Sormul ja J. Muhli walitakse tagasi ja eestseisuse kandidatideks lahkunud J. Rässa ja A. Ehrenpreis'i asemele H. Laas ja A. Heringson. Rewidentideks walitakse kõik

endised tagasi, nimelt J. Pellberg, K. Sööt ja H. Ode. Põhjuskirja § 16. põhjusel walitakse balloterimise komisjoni liikmeteks: K. Oraw, G. Metsiang, K. Kutsar, A. Leht ja P. Tamm. Abiandmine seltsiliikmetele otsustatakse niisama nagu minewal aastal jätta, kuid eestseisusele jäetakse woli, ka nendele liikmetele, kes wähem kui 2 aastat liikmeteks olnud, iseäralistel kordadel kuni 10 rubla abiraha anda. Peakoosolek tunnistab seltsile klaweri ostmise ajakohaseks, määrab hinnaks kuni 600 rbl. ja peab tarwiliseks, selle heaks näitemüüki toimepanna. Niisama kiidab koosolek käsitöölistele ametitunnistuste wäljaandmise kohaseks ja jätab selle korralduse § 29 põhjusel eestseisuse hooleks. Ka joonistuse-kursuste põhjuskirja kinnitamisele saatmine jäetakse eestseisuse kätte. Ühtlasi tehakse eestseisusele kohuseks, tulewale peakoosolekule seltsimärkide joonistused kinnitamiseks ettepanna.

Eestseisuse koosolekul 12. märtsil teatawad klaweri komisjoni liikmed Kutsar, Matto ja Pock 3 klaweri üle, mis seltsil sünniks osta. Ostmine lükatakse niikauaks edasi, kuni soowitatud klawerid asjatundjate poolt läbikatsutakse. Selsamal koosolekul jaotawad eestseisuse liikmed ametid järgmiselt: Esimees J. Mällo, abi D. Sormul, kassapidaja E. Rebane; pidukassapidaja K. Kasumets, tema abi A. Heringson, majaisa G. Pock, tantsu juht: K. Wint. — Selsamal koosolekul teatab esimees J. Mällo, et tema politseile sellekohase järelpärimise peale on wastanud, et seltsil 1894. a. peale oma lipp on. Lipu muretsemiseks ja tarwitamiseks on siseminister kõikidele kooridele ja seltsidele, kes üleüldisest Eesti laulupidust tegelikult osawõtnud, luba annud.

14. märtsi koosolekul otsustatakse seltsile 650 rubla eest kontsert-tiiwklawer J. Moritz'i wabrikust osta, mille ostmist asjatundjad Dr. Hermann, preili von Glasenapp ja herra von Samson soowitanud. — Järgmisel eestseisuse koosolekul 19. märtsil jagatakse 112 korjamise-raamatut näitemüügi heaks annete wastuwõtmiseks seltsiliikmetele wälja. 20. märtsil teatab kassapidaja, et J. Moritz'i äri omanikule P. Sohnwaldile klaweri eest 200 rubla on maksetud ja et seltsil puuduw summa 250 rubla 1. juulil ja 200 rubla 1. märtsil järgmisel 1904. a. tuleb maksta. Sellekohasele lepingule kirjutawad kõik eestseisuse liikmed ja herra Sohnwald alla. — 25. märtsil tehakse otsuseks seltsi liikuw warandus 1000 rubla eest tule wastu kinnitada ja arutatakse perekonna-pidu arweid, millest seltsile 22 rubla 58 kop. puhast kasu järele jäänud. — 1. aprillil antakse seltsiliikmetele Leht ja Toots luba, seltsi nimel 26. mail Ahja-Läänitsas näitemängu „Kalts-Kaabakas" selle tingimisega ettekanda, et puhtast kasust 10% seltsi heaks maksetaks. 16. aprillil tehakse näitemüügi korralduse eeltöid ja esimees Mällo teatab, et politsei tema käest allkirja wõtnud, et seltsil mitte luba ei ole pidudel lippu tarwitada. 23. aprillil on uue korteri küsimus jälle päewakorral. Tahetakse Peterburi ja Kiwi uul. nurgal Faure pärijate maja II. ja III. korda 750 rubla eest aastas üürida. Eelarwe ja teised tingimised on pärijate eestkostjatele ära antud. — Kursuste õpekeele kohta oli I. raioni rahwakoolide inspektor eestseisusele teatanud, et kursusi Eesti õpekeelega mitte ei lubata. Õpekeeleks peab tingimata Wene keel olema, kuid tarwilisel korral, kui osawõtjad Wene keelest aru ei saa, wõib neile seda Eesti keeles seletada. Otsustati kursuste põhjuskirja sellekohaselt muuta. — 7. mail waadatakse 4. mail ärapeetud näitemüügi arwed läbi, sissetulnud on 501 rubla 53 kop., wäljaläinud 71 rubla 39 kop. 28. mail otsustatakse surnud seltsiliikme R. Tohha pärijatele 20 rubla matmise abiraha wäljamaksa ja matmiseks seltsi poolt muusikakoor palgata. 9. juulil otsustatakse käsitöölistele töö otsimiste ja pakkumiste wahetalitus sisseseadida. Seltsimajasse

seatakse tahwel üles, kuhu tööotsija ja tööpakkuja oma adressid üleskirjutawad. 13. aug. on Eesti käsitöö näituse asi kõne all. Tahetakse Eesti näituse käsitöö osakonda oma tööde wäljapanekutega toetada, seltsi nimelised auhinnad muretseda, sellekohane näituse toimekond asutada, selle kõige üle Põllumeeste seltsi eestseisusega läbirääkida ja siis peakoosolekule kinnitamiseks ettepanna. — Selsamal koosolekul lubatakse A. Wierale Wanemuise rahwapidu ettewalmistamiseks seltsi klawer ja ruumid hinnata tarwitamiseks ja hra Torokofile kingitakse 5 rubla wäärtusline pildialbum selle tänutäheks, et ta 13. juulil seltsile oma krundi wäljasõidu ajal lahkeste tarwitada andis. — Sellel koosolekul on lahkunud kirjatoimetaja A. Pauksoni asemel A. Paulmeister protokolli kirjutajaks. — 20. augustil lubab H. Ode tema käes olewad seltsi dokumendid eestseisuse kätte äraanda ja seltsi ajalugu kirjutada. — 2. septembril on Wanemuise seltsi poolt saadetud kirjalik ettepanek uue laulupidu toimepanemise asjus läbirääkimisel. Laulupidu toimekonda walitakse seltsi asemikkudeks Dr. Koppel, J. Mällo ja K. Sööt. Tallinna Käsitööliste seltsi poolt on kirjalik seletus raamatukogu asutamise kohta saadetud, mis heaks tunnistatakse ja peakoosolekule kinnitamiseks ettepanna otsustatakse.

14. sept. peetakse peakoosolekut. Esimees Mällo tähendab koosolekut awades, et seltsi eestseisus peakoosoleku endised otsused ja soowid jõudu ja wõimalust mööda on täitnud. Koosoleku juhatajaks saab Dr. Paldrock. Koosolek otsustab käsitöö näitust Eesti Põllumeeste seltsi näituse aruna 3—5 a. järele ärapidada, tahab parematele wäljapanekutele hõbe- ja brongs-aurahasid ja kiitusekirju auhindadeks anda ja lubab seltsi kassast selleks otstarbeks esialgselt kuni 85 rbl. wäljaanda. Laulupidu toimepanek teiste Eesti seltsidega kiidetakse heaks ja seltsi asemikkudeks laulupidu toimekonda walitakse Dr. Koppel, Dr. Paldrock ja J. Mällo. Toimekonnale jäetakse waba woli oma äranägemise järele laulupidu eelkulusid niisama palju kui teised seltsidki seltsi kassa arwel teha. Raamatukogu asutamise mõte kiidetakse ajakohaseks ja määratakse selle heaks seltsi kassast 50 rbl. *Cand.* Tõnisson lubab omalt poolt 10 rbl. ja M. Sups raamatukogu kapi heaks 5 rbl.

2. okt. arutab eestseisus Petrogradi Eesti Käsitööliste wastastiku abiandmise seltsi kutset, sealse seltsi uue korteri awamise-pidust saadiku läbi osawõtta. Otsus: Tähendatud seltsile terwituse telegramm saata. Niisama otsustatakse ka Wiljandi Eesti Käsitööliste awitamise seltsile õnnesoowi telegramm saata selle seltsi uue maja pühitsemise puhul.

15. okt. teatab seltsi esimees, et Liiwi kuberneri ringkirja põhjal politsei tema käest selle üle allkirja wõtnud, et kõikide awaliste kõnede ja ettelugemiste kohta luba õpekonna kuratorilt tuleb küsida, kuna wastasel korral selts wastutusele wõetakse. 5. now. on seltsi einelaua wäljapakkumine. Pakkuma on 3 isikut ilmunud. Einelaud antakse Joh. Endrikule 400 rbl. üüri eest endiste tingimistega.

Et majaomanik A. Lang soowi on awaldanud, oma maja Wene uulitsas nr. 3 seltsile 7000 rbl. eest müüa, missugusest summast 3500 rbl. wõlgu wõib jääda, siis tehakse esimehele J. Mällole kohuseks, ühes ehitusmeister J. Lock'iga maja wäärtus järelekatsuda ja müügi tingimised lähemalt järelepärida.

Riia õpekonna kurator nõuab teist eksemplari joonistuse-kursuste põhjuskirjast, nõudmine täidetakse. — „Uudiste" toimetus palub, et tema kirjasaatja tarwis seltsi poolt kaart saadetaks, mille ettenäitamisel wiimasel õigus oleks seltsi pidudest ja koosolekutest osawõtta. Selle peale wastatakse, et toimetuse poolt wäljaantud kaartiga kirjasaatjale need õigused antakse. — Wene Keiserliku Tehnika seltsi küsimise-

lehed käsitööliste ja õpipoiste kohta saadetakse igale seltsiliikmele täitmiseks kodu kätte, kuid wastused hoitakse saladuses. — Raamat „Elutarkus“ saadetakse kinnitusele, nii et sellest seltsi pidudel wõimalik oleks üksikuid tükkisid ettekanda. — 12. now. wabastatakse kirjatoimetaja A. Paulmeister ametist ja asemele walitakse J. A. Kallas. — 19. now. teatab D. Sormul, et ehitusemeister Schilling Wene uul. A. Langi maja kõlbmataks tunnistanud ja seltsile selle ostmise ära laitnud. Eestseisus wolitab Sormulit ja Th. Reimanni ka mõne teise meistriga maja weel kord läbiwaadata ja selle üle teatada. — 26. now. teeb eestseisus otsuseks, Wene uulitsas olewat A. Langi liikumata warandust 7000 rbl. eest ära osta ja ostu juures tingimiseks teha, et selts selle 1. jaanuaril 1904 kätte saab. Eelkontrahi tegijateks seltsi poolt walitakse J. Mällo, E. Rebane ja D. Sormul. Selsamal koosolekul walitakse seltsi asemikkudeks Eesti seltside wolinikkude koosolekule 28. now. Eesti kirjaniku ja lauliku Dr. F. R. Kreutzwaldi 100 a. sünnipäewa mälestuse-piduks D. Sormul ja J. Maiste.

30. nowembril teatawad J. Mällo, E. Rebane ja D. Sormul, et nemad A. Langi liikumata waranduse omandamiseks mitte kui seltsi wolinikud kontrahti teha pole saanud, sest et eestseisus seda woli anda ei saa. Seltsi asemikkudena on nad küll eellepingu teinud, mille järele selts Langile tähendatud liikumata waranduse eest 7300 rbl. maksab ja et iga aastane wõlakustutus 400 rbl. suur wõib olla ja et kõik paberite, kinnituse ja muud ostu-müügi lepingu kulud müüja kanda jääwad. Eestseisus tunnistab eellepingu heaks ja otsustab erakorralist peakoosolekut selles asjas 6. detsembriks kokkukutsuda. Et 6. dets. tarwilist arwu liikmeid kokku ei tulnud, peetakse peakoosolek 20. detsembril ära. Koosoleku juhatajaks on K. Kärner ja kinnisel balloteerimisal 43 healega 3 heale wastu tehakse otsuseks, Wene uul. nr. 3 Ado Langi liikumata warandus seltsile eellepingus nimetatud hinna eest omandada. Ühtlasi antakse seltsi eestseisuse liikmetele J. Mällole, E. Rebasele ja D. Sormulile woli, ostu-müügi lepingut allakirjutada ja osturaha maksa ning kõiki neid õigusi tarwitada, mis seltsil kui juridisel isikul olemas. Selsamal peakoosolekul tehakse eestseisusele ka kohuseks maja ostmise heaks näitemüük lähemal ajal toimepanna.

Seltsi tegewus omas majas.

1904.

7. jaanuari eestseisuse koosolekul teatab esimees J. Mällo, et Liiwi kuberneri teate järele 13. detsembrist 1903, nr. 12360, seltsil õigus on seltsiliikme K. Sööt'i wastutusel raamatukogu lugemiseks awada. 9. jaanuaril awaldab *cand. jur.* J. Tõnisson eestseisusele soowi, et erakorraline peakoosolek kokkukutsutaks, kus küsimus otsustamise alla tuleks wõtta, et Käsitööliste seltsi Wanemuise seltsiga ühendada. Eestseisus on ettepanekuga nõus ja kutsub erakorralise peakoosoleku 18. jaanuariks kokku. Erakorralise peakoosoleku awab esimees J. Mällo teatega, et koosolek otsusewõimuline on. 107 liikmest on 63 koosolekule ilmunud. Koosoleku juhatajaks walitakse seltsiliige K. Kärner. Pikkade ja elawate waieluste ja seletuste järele otsustatakse kinnisel balloterimisel 39 healega 16 heale wastu Tartu Eesti Käsitööliste Abiandmise seltsi mitte Wanemuise seltsiga ühendada. — 25. weebr. waadatakse 6. weebruaril ärapeetud perekonna-õhtu kulu ja tulu arweid läbi, mille puhaskasu 5 rbl. 52 kop. Punase Risti Seltsi heaks juba ennem on otsustatud. Et Dr. med. H. Koppel seltsiliikmele J. Muhlile tasuta arstiabi on annud, paneb eestseisus seda peakoosolekule tänuawalduseks ette. Niisama awaldatakse tänu seltsiliikmele M. Epfelbaumile, kes oma haiguse abiraha 8 rbl. 40 kop. seltsile kingib.

Aasta peakoosoleku 28. weebruaril awab esimees Mällo, seda otsusewõimuliseks tunnistades. Juhatajaks walitakse J. Häusler. Möödaläinud aasta aruanne wõetakse wastu. 1. jaan. 1903 on kassas sularaha 570 r. 34 kop. ja wäärtpaberites 2000 rubla. Aasta jooksul on sissetulnud 2073 r. 98 kop., wäljaläinud 2024 r. 96 kop. Ka 1904. a. eelarwe wõetakse muutmatalt wastu. Sissetulekuid loodetakse saada: sularahas 3329 r. 36 kop., wäärtpaberites 2000 r., kokku 5329 r. 36 kop., kuna wäljaminekud kõik kokku 4670 rubla suuruses ette on nähtud. — Eestseisusele jäetakse õigus 1904. a. kirjatoimetajale tasuks kuni 100 rubla maksa. Liikmetele abiandmine määratakse järgmiselt ära: III. liigi (3 rbl. aastam.) liikmed saawad rohud ja arstiabi, II. liik (5 rbl.) rohud ja arstiabi, haiguse korral peale wiie päewa 30 kop. päew kuni 20 rublani. I. liik (10 rubla) seesama abi mis II. liigi liikmetel, peale selle saawad ka nende perekonna liikmed rohud ja arsti abi. Surma korral antakse I. ja II. liigi liikmetele kolmandal liikme aastal 10 rubla, 4—5 a. 15 r., 6—7 a. 20 r., 8—9 a. 25 r. ja 10—11 a. 30 rubla matmise abiraha, peale selle weel kuulutus ajalehtedes ja muusika kulud. — Eestseisusest lahkunud liikmete G. Pock'i ja J. Maiste asemele walitakse K. Kerner ja R. Müller ja kandidatideks

lahkunud H. Laas'i ja K. Kasumetsa asemele G. Pock ja J. Maiste. Balloterimise komisjoni walitakse: K. Oraw, G. Metslang, A. Leht, K. Kutsar ja P. Saarwa. Rewisjoni komisjoni: J. Pellberg, H. Ode ja P. Kerblane. — Raamatukogu korraldamine jäetakse eestseisuse hooleks. Lugemise raha ühe raamatu pealt 1—2 nädala eest 2 kop., 3 nädala eest 4 kop., 4 näd. eest 6 kop. ja 5 nädala eest 10 kop. Kes rohkem kui 5 nädalat raamatut enese käes on pidanud, on kohustatud täielist raamatu hinda wäljamaksma. Täielise raamatu hinna peawad ka need lugejad maksma, kes raamatu ära kaotanud ehk ära rikkunud. Eestseisusele jäetakse woli oma äranägemise järele raamatukogu tarwitamise tingimisi muuta ja täiendada. — Kassapidajale jäetakse õigus peale lubatud 100 rubla weel 200 rubla laenude tarwis sularahana kassas hoida ja laenude eest 6% aastas wõtta.

Eestseisuse koosolekul 3. märtsil jaotawad eestseisuse liikmed ametid eneste wahel ära. Esimeheks jääb J. Mällo, abiks R. Müller, majaisaks: K. Kerner, kassapidajaks E. Rebane, majaisa abiks G. Pock, pidu kassapidajaks A. Heringson ja abiks K. Wint. Wäljastpoolt eestseisust kutsutakse tantsujuhatajaks seltsiliige J. Sups. Kirjatoimetaja palgaks määratakse healte enamusel 75 rubla aastas ja walitakse selleks J. A. Kallas 1904. a. peale. Einelauapidajale J. Endrikule teatatakse, et tema mitte seltsi ruumisid pulmapidudeks wälja üürida ei tohi. — 17. märtsil teatatakse „Tivoli" aktsia-seltsile, et Käsitööliste selts Wene uul. nr. 3 maja ära on ostnud ja 1. juuliks oma ruumisid kätte tahab saada. Kassapidajale E. Rebasele tehakse ülesandeks, ostetud majas mõned toad wälja üürida, niisama kohustatakse teda seltsi praegust üürikorterit 1. augustist 1904. aasta peale wälja üürima. 14. aprillil arutatakse näitemüügi ja tantsuõhtu arweid. Näitemüügist on sissetulnud 407 rubla 6 kop., wäljaläinud 32 r. 14 kop. Tantsuõhtu tulu 39 r. 86 kop., kulu 5 rbl. Sellel koosolekul walitakse D. Sormul abiesimehe kohuste täitjaks, sest et abiesimees R. Müller esimehe kohuseid täidab, kuna esimees J. Mällo kauemaks ajaks wäljamaale on sõitnud. — 28. aprillil on Peterburi Eesti seltside ettepanek arutusel. Sealsed seltsid küsiwad järele, kas selts wõtaks rahakorjanduse ette, millega Eesti kirjamehe ja lauliku Dr. F. R. Kreutzwaldi kirjatöid wõiks wälja anda. Otsustatakse nimetatud seltsidele teatada, et sarnased korjandused seltsi põhjuskirjaga kokkukõlas ei ole ja sellepärast ei wõi neid ettewõtta. — Einelauapidaja J. Endrik lubab järgnewa poole aasta eest 50 rubla endisele üürile juure maksa, kui selts 1. juulil oma majasse Wene uulits nr. 3 kolib. Lõpuks otsustatakse hüpotegi seltsi obligatsionid nominal hinna eest pantida ja teised wäärtpaberid 98% eest ära müüa. A. Leht on omal kulul ja oma materjaliga seltsi majasse pliida teinud, mille hinna seltsile kingib. Otsustatakse ehitusmeistril Schillingil plaan walmistada lasta, kuidas ostetud maja seltsimajaks ümberehitada. — 16. juunil antakse G. Pockile ja Heringsonile woli, seltsi praegust üürikorterit Heinrich Grünile edasi üürida. Üüri hind 325 rubla. Aeg 1. juulist s. a. 1. augustini 1905. 21. juulil otsustatakse G. Pock'i ettepanekul wäljamaalt käsitöö õperaamatuid tellida. Et esimees Mällo Magdeburis wiibib, siis teda paluda neid oma maitse ja teadmise järele walida ja kätte saata. — 28. juulil seatakse harilise peakoosoleku päewakord kokku ja wõrreldakse 13. juunil korraldatud Suuga wäljasõidu arweid. Tulu on olnud 38 r. 15 k., kulu 38 r. — 4. augustil kingiwad seltsi heaks: A. Leht 400 telliskiwi 8 rubla wäärtuses, J. Maiste ja G. Pock kumbgi ühe uue akna, E. Rebane ühe lambi.

Peakoosoleku 7. augustil awab abiesimees R. Müller seda otsusewõimulikuks tunnistades. Tagasiwaadet seltsi tegewuse peale heites tähendab ta seltsi maja

ostmise ja sellega ühendatud suurte kulude peale. Endised klaweri ja Kalliope ostuwõlad on tasamaksetud ja seltsi maja uuendus ja parandus täiel hool. Seltsiliikmetest on kolm tegewasse sõjawäe teenistusse kutsutud. — Koosoleku juhatajaks walitakse J. Prisk. Kirjatoimetaja J. A. Kallas kannab poole aasta kassa aruande ette. 1. jaan. 1904 oli kassas sularaha 619 r. 36 kop. ja wäärtpaberid 2000 rubla. 1. juulini tuli sisse 3172 r. 16 kop. sularahas ja wälja anti 2780 r. 52 kop. Saali ümberehitus jäetakse eestseisuse korraldada. Selle kulude katmiseks loodetakse liikmete poolt kingituste näol toetust. P. Raasen, J. Prisk ja J. Pellberg annetawad kohe selle heaks igaüks 5 rubla ja Arnold Kreutzberg lubab tasuta saali ahju teha. Eestseisusele jäetakse woli, näitelawa oma äranägemise järele ehitada ja hoowi rohtaiaks ümbermuuta.

E. Rebasele ja J. Maistele antakse woli, 9 kalewiga kaetud diwani kuni 12 rbl. tükk tellida. M. Sups'i kätte antakse seltsi majas näitelawa ehitus. Et seltsil suured wäljaminekud, teatatakse esimehele J. Mällole wäljamaale, et ta mitte käsitöö õperaamatuid ja joonistusi sealt seltsile ei muretseks. 1. sept. teatab Liiwi kuberner, et ta kirjanduslisi ettelugemisi seltsile ei luba. Otsus: Palwet uuesti korrata ja põhjuskiri ligi saata, sest põhjuskirja § 3. tähenduses on kirjandusliste õhtute toimepanek lubatud. — 7. sept. antakse näitelawa dekoratsioni-tööd F. B. von Basanile 120 rubla eest teha. Ennem kawatsetud 9 diwani asemel lastakse 6 teha ja rohelise kalewiga ületõmmata.

14. sept. teatab I. jaoskonna rahwakoolide inspektor kirjalikult, et joonistusekursuste põhjuskiri ja eeskawa mitmesugusel põhjusel mitte pole kinnitatud. Walitakse komisjon, kes wead ära parandab ja asjale uue käigu annab. Komisjoni liikmeteks saawad: J. Tõnisson, R. Müller, J. Maiste, E. Rebane, A. Paldrock ja A. Keiss. 5. oktobril wabastatakse seltsiliige Ludwig Bebing minewa aasta teise poole aastamaksust. — 12. oktobril lubatakse August Praksil meestekoori asutada ja seltsi ruumides harjutusi pidada. A. Leht on seltsi majasse kolm ahju teinud ja osalt oma käest materjali selleks ligitoonud. See töö tuleb 33 rubla maksma ja seda raha kingib tegija seltsile. Seltsimaja pidulik awamine määratakse 24. oktobri peale. Algus kell $^1/_2$7 õhtu. Sisseminek seltsiliikmetel ja naesterahwastel 30 kop. ja kutsutud meesterahwastel 50 kop. Pidusöögist osawõtmine 1 rubla. — 19. okt. otsustatakse maja awamise-pidule järgmisi auwõõraid paluda: „Postimehe", „Uudiste", „Olewiku", „Põllumehe" ja „Nordlivländische Zeitungi" toimetajad, „Wanemuise", Taara", „Karskuse Sõbra", „Ugaunia", Eesti Üliõpilaste seltsi, Eesti Põllumeeste seltsi, Wiljandi Käsitööliste seltsi, Wõru Käsitööliste Seltsi, Tallinna Käsitööliste seltsi, St. Petrogradi Käsitööliste seltsi esimehed, Tartu politseimeister, III. linnajao pristaw, L. Bandelier ja selle seltsi esimees J. Mällo, kes wäljamaal on. — Friedrich Mauritz kingib seltsile walgeid ja punaseid kahwlikiwisid 20 rubla 80 kop. eest. 26. oktobril korraldatakse maja awamise-pidu arweid. Piletisi on ostetud 144 tükki 46 rubla 32 kop. eest. Kulusid on olnud 27 r. 80 kop. Palutud auwõõraid on 21 isikut pidul olnud.

23. now. on einelaua wäljapakkumine 1905. a. peale. Pakkumisest wõtawad 3 isikut osa. Einelaud antakse Johann Endrikule 600 rubla üüri eest aastas.

4. detsembril on erakorraline liikmete peakoosolek, millest 56 liiget osawõtawad. Esimees Mällo awab koosoleku ja juhatajaks saab J. Häusler. Peaasjalikult on see koosolek põhjuskirja muutmise ja täiendamise pärast kokkukutsutud. Koosolek wõtab kõik kaheksa parandust ja täiendust, nagu seda sellekohane komisjon ühes eestseisusega wäljatöötanud, muutmata wastu. — Koosolek awaldab soowi, et 1906. a. käsitöö

näitus toime pandaks, et näitelawa ehitamise heaks liikmete poolt kingitusi antaks ja et seltsiliikmeteks üksnes terweid ja edasipüüdjaid isikuid soowitataks. G. Nieländer on näitelawa jaoks sertuki ja fraki 8 rubla wäärtuses ja G. Pock tugitooli 10 rubla wäärtuses kinkinud. Et seltsi arst Dr. Paldrock sõjawäljale arstiks kutsutud, wolitatakse esimeest Dr. Schulzenbergiga seltsi arstiks hakkamise pärast läbirääkima, niisama senisele arstile Dr. Paldrockile tema hoolsa ametipidamise eest tänu awaldama. — 21. detsembril paneb K. Zellinsky seltsi maja juures tehtud kardsepa tööde arwe 49 rubla 63 kop. suuruses ette ja teatab, et ta selle raha seltsile kingib. Peale selle kinkis Zellinsky weel 3 rubla seltsile gaasi walgustuse sisseseadmiseks.

1905.

4. jaanuaril wõetakse J. Schmidt 1905. a. peale seltsi teenriks. Einelauapidaja J. Endrik palub eestseisust, teda lubatud 50 rubla üüri kõrgendusest wabastada, sest et seltsiruumid 1. juuliks m. a. weel täieste korraldatud ei olnud. Eestseisus ei ole palwe poolt, waid annab seda peakoosoleku otsustamise alla. K. Wint on pidukassa juurde wõre 10 rubla wäärtuses walmistanud ja seltsile kinkinud.

Peakoosoleku 26. weebruaril awab J. Mällo tähendusega, et koosolek otsusewõimuline on, ja et seltsiliikmete hulgast Dr. A. Paldrock, J. Lendok ja K. Sillak Kauge-Idasse sõja teenistusesse on kutsutud. Aasta jooksul on liige M. Epfelbaum surnud, kelle mälestust püstitõusmisega austatakse. Koosoleku juhatajaks walitakse J. Häusler. Möödaläinud aasta aruanne wõetakse wastu. Einelauapidaja Endriku palwe 50 rubla kahjutasu nõudmises lükatakse tagasi. Abiandmine kinnitatakse minewa aasta eeskujul, ainult 12—13 a. liikmed saawad 35 rubla matmise abiraha. Ka laenude wäljaandmine jääb endist wiisi. Lahkunud eestseisuse liikmed J. Mällo ja E. Rebane walitakse tagasi. Lahkunud kandidatide K. Wint ja M. Matto asemele walitakse J. Terne ja K. Kutsar ja seltsist wäljaastunud kandidat H. Laas'i asemele P. Lääne. Rewisjoni komisjoni: J. Pellberg, H. Ode ja P. Kerblane. Balloterimise komisjoni: M. Sups, K. Wint, K. Oraw, G. Metslang ja Arnold Kreutzberg ja nende asemikuks J. Prisk. — Kirjatoimetaja walimine jääb eestseisuse hooleks, palga ülemäär 100 rubla aastas. Eestseisuse hooleks jääb ka teenri palkamine. Palga ülemäär 20 rubla kuus. Sõtta kutsutud seltsiliikmed wabastatakse liikmemaksust sõjateenistuse ajal, kuna neile kõik liikmeõigused alles jääwad.

1. märtsil jaotawad eestseisuse liikmed ametid: Esimeheks J. Mällo, abi-esimeheks R. Müller, kassahoidjaks E. Rebane, maja-isaks G Pock, abiliseks K. Kutsar, pidu kassahoidjaks J. Terne, abiliseks D. Sormul ja raamatukogu hoidjaks J. Muhli. 8. märtsil walitakse J. A. Kallas kirjatoimetajaks 75 rubla palgaga aastas. Põllutöö ja Kroonumaade ministeriumi saadetakse palwe, et augustikuul 1906 lubataks käsitöö näitust toimepanna. — 5. aprillil waadatakse näitemüügi arweid läbi. Sissetulek 627 r. 27 kop., kulud 39 r. 64 kop., G. Pock on seltsile 9 rubla eest tööd teinud ja kingib selle raha seltsile. 12. aprillil otsustatakse muusikakasti sissetulekut 5. aprillist 31. maini Eesti rahwawiiside korjamise heaks annetada. — Eduard Reimann Nuustakult on seltsile ettepaneku teinud, et selts käsitööliste kalendri wäljaandmisest ja kokkuseadmisest osawõtaks. Reimanni käest küsitakse kirjalikult selle kohta lähemaid teateid. 26. aprillil lubatakse A. Praksile laulukooride juhatamise tasuks kaks perekonna-õhtut 1905. a. toimepanna ja maksetakse talle peale selle weel 3

rubla, kuna laulukoorile ühe perekonna-õhtu sissetulek tasuks lubatakse. Rohtaia sisseseadmiseks määratakse kuni 50 rubla, see töö antakse G. Pocki ja K. Kutsari hooleks. — 3. mail otsustatakse seltsi krundi peale Palloni piiri äärde weeremäng (Kegelbahn) ehitada. Selle ehituse kulud hinnatakse kuni 500 rublani. Kuid 6. mail muudetakse see otsus, sest et seltsil praegusel ajal selleks tarwilist rahasumma wälja anda ei ole. Weeremängu ehitus antakse seltsiliikmete J. Mällo, E. Rebase, J. Terne, J. A. Kallase ja G Pocki kätte, kes seda omal kulul ehitawad, sissetuleku sellest nii kaua omale wõtawad, kuni ehitusekulud tasa saawad, nii et lõpuks weeremäng tasuta seltsi omanduseks jääb. Selsamal päewal arutatakse ka Liiwi kuberneri kirja 25. aprillist s. a. nr. 3797, milles politseimeistri kaudu seletust nõutakse, milles seltsi abiandmise tegewus seisab. 1904. a. aruandest olla tema aru saanud, et selts harilik lõbuselts (клубъ) on. III. jaoskonna pristawi kaudu antakse selle peale järgmine seletus: Abiandmise tegewus 1904. a. selles seltsis oli: 1) 20-nele pärisliikmele anti ühekorralist rahalist toetust ilma tagasimaksmata põhjuskirja § 2, p. b mõttes. 2) isikutele, kes üle 2 aasta seltsiliikmeks olnud, anti arstiabi 42 rubla 10 kop. ja arstirohtusid 32 rubla 59 kop. eest § 2 p. c. ja § 26 mõttes. 3) pärisliikmetele anti aasta jooksul põhjuskirja § 2, p. b ja § 34 põhjusel laenu 729 rubla. 5) muretseti liikumata warandust tarwiliste ruumidega raamatukogu asutamiseks ja joonistamise kursuste toimepanemiseks käsitöö oskuse tõstmise mõttes, nagu seda põhjusk. § 2, p. и, з ja ж ettenähtud. — 31. mail teatawad E. Rebane ja G. Pock, et nad oma riisiko peal seltsi wäljasõidu aurulaewal toimepannud, sellest 11 rubla 71 kop. puhast kasu saanud ja selle raha seltsile weeremängu ehituse kuludeks kingiwad. Selsamal päewal võetakse muusikakastist „Kalliope" 5 rbl. 30 kop. wälja ja antakse endise otsuse järele Eesti Üliõpilaste seltsile rahwawiiside korjamise heaks. Teatatakse, et 15. mail Wanemuise teatrimaja nurgakiwi panemise puhul terwituse ja õnnesoowi telegramm nimetatud seltsile on saadetud. — Et J. R. 14. mail peetud perekonnaõhtu kohta täieste waleteateid on awaldanud, tehakse otsus, teda millaski seltsi pidudele lasta ja sellest otsusest kõikidele Tartu seltside eestseisustele teatada. — 2. juunil otsustatakse ülemaalisest Eesti põllumeeste seltside koosolekust 7.—10. juunini tegelikult osawõtta ja seltsi asemikkudena koosolekule saata D. Sormul, A. Heringson, J. Kahar, H. Ode ja K. Kutsar. 14. juunil wolitatakse Heringson ja Maiste endist üüri-korterit Heinrich Grüni käest wastuwõtma ja maja eestkostja A. Mohr'ile kätte andma ja kõiki arweid seal lõpetama. J. Mällole antakse woli, seltsimaja kuni 9000 rubla wäärtuses tulekassas kinnitada. J. Mällot wolitatakse järelepärima, kuidas joonistuse-kursuste põhjuskirja ja eeskawa kinnitamise seisukord on.

5. juulil lubatakse weeremängu ehitajatele ehituse kulude katmiseks 9. juulil muusika-õhtu toimepanna. 2. augustil lubatakse einelauapidajal seltsi ruumisid, sellega ühes ka weeremängu, laupäewadel kuni kell 3 öösi ja teistel päewadel kuni kell 2 öösi lahti pidada. 16. augustil ostetakse H. Techneri käest 20 rubla eest mitmesuguseid näitlejate riideid.

Peakoosolekul 27. augustil, mida J. Mällo awab ja J. Kahar juhatab, muudetakse 27. weebruari koosoleku otsus einelauapidaja J. Endriku 50 rubla pärast ja jäetakse see raha tema käest 1904. aasta teise poole üüri lisanduseks sissenõudmata. Läbirääkimiste all awaldatakse soowi, et käesolewal aastal seltsi heaks näitemüüki ei sünni pidada ja et ministeriumist järele tuleb pärida, miks näituse luba weel wälja ei anta.

13. septembril teeb A. Leht eestseisusele ettepaneku: selts ehitagu enesele pesuköök. Tema, Leht, on walmis kõiki ahjutöid ilma hinnata tegema ja peale selle kingib weel teiste tööde tasumiseks 30 rubla. Edasi teatab A. Leht, et M. Sups teeb omal kulul pesuköögi akna ja H. Rüütel hinnata ukse, kuna O. Assor tarwilise arwu telliskiwa wabriku hinna eest annab ja omal kulul juure weab. A. Lehti ettepanek wõetakse wastu ja pesuköögi ehitus otsustatakse ettewõtta.

Eduard Reimann on mitmesugused tingimised käsitööliste kalendri wäljaandmise ja kokkuseade kohta kirjalikult ettepannud. Otsustati E. Reimannile teatada, kui teised Eesti käsitööliste seltsid wäljaandmise kuludest osawõtawad, on ka meie selts walmis nendega ühes wäljaandmisest ja sisu eest hoolitsemisest osawõtma.

21. oktobril otsustatakse 17. oktobril rahutuste ajal langenud Joh. Adamsoni pärja kulu kandmisest ühes teiste seltsidega osawõtta. — 11. oktobril surnud seltsiliikme Peeter Wochla matuse kuludeks panewad seltsiliikmed wabatahtlikult 27 rubla 30 kop. kokku. (See oli esimene liikme matus seltsi leinalipuga).

Peakoosolek otsustatakse 23. oktobril ühes 17 suurema töökoja asemikkude osawõtmisel ärapidada. 25. oktobril lubatakse muusikakoori juhatajale J. Rupskile ja A. Paulmeistrile saal pidu toimepanemiseks ja töökodade asemikkudele ja töökodade töölistele seltsi ruumid hinnata tarwitamiseks tööliste seisukorra läbirääkimiseks. — 1. nowembril walitakse J. Mällo, D. Sormul ja Dr. H. Koppel seltsi asemikkudeks Eesti seltside ühisele koosolekule 17. oktobri manifesti asjus.

22. nowembril on einelaua wäljapakkumine, millest 11 isikut osawõtawad. Balloterimisel walitakse T. Oinas einelauapidajaks, kes seltsile einelaua ja weeremängu eest kokku aastas 1000 rubla üüri maksab. — 1. detsembril saadetakse 27. nowembri lõbuõhtu sissetulek 14 rbl. 46 kop. Wanemuise eestseisuse kätte Wanemuise uue maja ehitamise heaks. 29. detsembril lubatakse saal A. Heringsoni ettepanekul 30. detsembriks riigiwolikogu walimise komisjonile hinnata tarwitada.

1906.

24. jaanuaril annawad rewidendid H. Ode ja J. Pellberg eestseisuse kätte rewiderimise eeskirjade projekti ja paluwad seda peakoosolekule kinnitamiseks ettepanna. Eestseisus on nõus, et rewidentidel seltsi waranduse rewiderimisel täielik wabadus oleks ja paneb projekti peakoosolekule ette. Seltsi „Kalliope“ antakse einelauapidajale T. Oinasele 25 rubla eest aastas üürile.

Peakoosoleku 4. weebruaril awab esimees J. Mällo seltsi tegewusest aruandes ja seltsi asutaja liikme P. Wochla surma mälestades. Koosoleku juhatajaks walitakse F. Maurits. Abiandmise kord ja suurus wõetakse minewa aasta järele wastu. Aasta jooksul on sissetulnud 2789 r. 69 k., wäljaläinud 2851 r. 14 kop. Aruanne wõetakse wastu. A. Lehti kasulikku tegewust silmas pidades wabastatakse ta seltsi liikmemaksust jäädawalt, kuna seltsiliikme õigused talle alles jääwad. Ameti wanaduse järele lahkunud eestseisuse liikmete D. Sormuli ja J. Muhli asemele walitakse J. Terne ja G. Pock, lahkunud kandidatide A. Heringsoni ja P. Lääne asemele J. Muhli, A. Leht ja A. Peipsi; tagawara kandidadiks P. Lääne. Rewidentideks J. Pellberg, J. Kippasto ja M. Matto. Balloterimise komisjoni: M. Sups, K. Oraw, G. Metslang, A. Kreutzberg ja S. Moistus.

14. weebruaril jaotawad eestseisuse liikmed ametid: J. Mällo — esimees, R. Müller — abiesimees, E. Rebane — kassapidaja, J. Maiste — kassapidaja abi, G.

Pock ja A. Leht — majawalitsejad, J. Terne ja A. Peipsi — pidu-kassapidajad. 20 seltsiliikme allkirjaga on kiri eestseisusele saadetud, milles erakorralise peakoosoleku kokkukutsumist nõutakse ja järgmisi punktisid arutusele soowitakse wõtta: 1) weeremängu tee ehituse aruanne, 2) enne liikmemaksu nõudmise awaldamist liikmeõiguste ärawõtmine ja 3) wõooraste sissetoomine pidudele. Eestseisus otsustab erakorralist peakoosolekut kokkukutsuda. — 28. weebruaril panewad weeremängu ehitajad rewisjoni komisjoni poolt läbiwaadatud ja õigeks tunnistatud ehituse aruande ette. — 14. märtsil teatab J. Püsnik, et tema seltsile wõlgu antud 10 rubla mitte ei nõua, waid seltsile kingib.

Peakoosolek 25. märtsil, kus ainult kaks päewakorra punkti arutusel, on üks kõige tormilikumatest seltsi ajaloos. Päewakorral on põhjuskirja muutmine ja 20 liikme kiri. Kui esimees J. Mällo koosoleku awanud, tõuseb koosoleku juhataja walimise juures äge waielus. Neli kandidati pandakse ette. Healteenamusel saab D. Sormul koosoleku juhatajaks. Esimees J. Mällo loeb kuberneri poolt kättesaadetud ja siseministeriumis parandatud põhjuskirja ette ja pärast uuesti kokkuseatud eelnõu, mida kinnitusele saata tahetakse. J. Prisk ja A. Heringson arwawad, et praegu põhjuskirja muutmist walitsusele ettepanna enneaegne on, sest wõib olla, et riigiwolikogu muutusid ilma iseäralise palweta lubab. M. Matto, J. Mällo ja teised arwawad, et riigiwolikogu sarnaste asjadega tegemist ei tee, tuleb ikkagi walitsusele ettepanna. Otsus: Komisjon walida, kes ühes eestseisusega põhjuskirja muutmised wäljatöötawad. Komisjoni walitakse: A. Heringson, J. Prisk, Dr. Paldrock, K. Sööt ja E. Kiwastik. — A. Heringson, annab seletust 20 liikme kirja kohta tähendades, et seltsi asju mitte korralikult ei aeta ja weeremängu ehituse kohta mingit aruannet ei anta. R. Müller tähendab, et minewal aastal ehitajatele isikutele ehitamiseks luba anti. Lubaandjate hulgas oli ka hra Heringson ja kõigest sellest tegewusest teatati 27. augustil 1905 peakoosolekule, mille eest eestseisust tänati. Rebane, Mällo, Terne ja Pock paluwad eestseisusele laitust awaldada. R. Müller protesterib selle wastu, kui laitust awaldada, siis mitte tänawusele, waid minewa aastasele eestseisusele, kes J. Mällole, E. Rebasele, J. Ternele, G. Pockile ja J. A. Kallassele luba andis omal kulul seltsi kuuri tarwitades weeremängu ehitada. Ehitajatele anti luba weeremängu sissetulekuid nii kaua enesele wõtta, kui ehitusekulud tasa ja siis jääb mäng seltsi omanduseks. A. Heringson awaldab, et rewisjoni komisjoni poolt läbiwaadatud arwed mitte õiged ei ole. J. Kahar awaldab selle peale protesti. Weeremängu ehituse peale on minewal 1905. a. suwel wäljaantud 1529 rubla 85 kop., pesuköögi ehituse peale 186 rubla 44 kop. ja maja parandamiseks 96 rubla 25 kop. — ühtekokku 1812 rubla 54 kop. Sellest summast on maksetud 578 rubla 66 kop., jääb wõlga weel 1233 rubla 88 kop. ja peale selle protsendid selle wõla eest.

Et eestseisusel õigust ei ole seltsiliikmelt kuni liikmemaksu nõudmiseni liikme healeõigust ära wõtta, selle kohta seletab kirjatoimetaja, et tema kõikidele sarnastele liikmetele meeletuletuse kirjalikult seltsi teenri läbi kätte on saatnud ja millaski enne sarnaste liikmete nimesid seltsi majas wäljapannud. — Wõõraid isikuid tuuakse seltsi mitmesugustel tantsuõhtutel, kuid nende nimed kirjutatakse iseäralisesse raamatusse. R. Müller teeb ettepaneku: Kas awaldatakse eestseisusele laitust ehk tunnista 20 liikme kiri kuritahtliseks. F. Mauritz palub kaebajatele liikmetele laitust anda, kuna koosoleku juhataja koosolewatel liikmetel otsustamise juures erapooletu palub olla. Koosolekult lahkuwad eestseisuse ja rewisjoni komisjoni liikmed, kui ka need

liikmed, kes 20 liikme kirjale alla on kirjutanud. Selle järele tehakse otsuseks: Peakoosoleku poolt awaldatakse eestseisusele kõige tegewuse kohta kuni tänasepäewani usaldust, selle tegewuse hulka ka weeremängu ehitust arwates. Kahekümne liikme kiri tunnistatakse seletatuks ja terwe asi sellega lõpetatuks.

11. aprillil otsustatakse maipidu 30. aprillil ära pidada, õue ilustamine ja ehtimine antakse G. Pocki ja A. Lehti hooleks. Põhjuskirja komisjoni liikmed A. Heringson, Dr. Paldrock, J. Prisk, K. Sööt ja E. Kiwastik kutsutakse põhjuskirja uuendama. 25. aprillil otsustatakse põhjuskirja parandamise korral punkt sissewõtta, et seltsil õigus on ka oma liikmete elu kinnitada. J. Mällole tehakse kohuseks, liikmete hulgas järelepärida, kui palju selle soowijaid on. Peale selle soowiti põhjuskirja üleswõtta, et seltsil õigus on kõiksuguseid kursusi toimepanna.

2. mail tehakse otsus, Tartu linnawolikogule palwe saata, et 4. mail käsitöö komisjoni (Gewerbe-Kommission) liikmete walimisel komisjoni liikmeteks ka wäljast poolt tsunfti tööstuse ettewõtjaid walitaks, nii et wäljas pool tsunfti töötajatel käsitöö ettewõtjatel käsitöö ametlikus komisjonis oma asemikud oleksid, kes nende huwisid seal toetaksid. Walitawateks kandidatideks pandakse ette: Otto Obermann ja Kristjan Aindt. — 8. mail tehakse otsus, wäljasõit aurulaewal Suuga talusse 11. mail toimepanna.

4. juulil otsustatakse 7. juuliks 25 kolmanda linnajao majaperemeest kokkukutsuda, Jaama uulitsast endise Wanemuise aia omandamiseks awaliku puiestiku asutamiseks linnale. — Einelauapidaja T. Oinas maksab 250 rbl. weeremängu eest ja 150 rbl. ruumide üüri ja palub peakoosolekule ettepanna, et temal 100 rbl. üürist mahajäetaks. — 18. juulil teeb A. Leht ettepaneku, 20. augustil endise Wanemuise krundi peal Jaama uulitsas seltsi 15 aasta kestwuse mälestuse-pidu ärapidada. A. Leht ja K. Kutsar walitakse hra Lehnbaumiga koha üüri-hinna pärast ja aastapidu tegelastega läbirääkima. 25. juulil teatatakse, et Lehnbaum endist Wanemuise platsi seltsile aastapiduks ei luba. — J. Mällole lubatahse saal trükiladujate koosolekuks. Aastapidu korraldajateks walitakse J. Mällo, A. Jäger, A. Peipsi ja A. Leht.

Peakoosoleku 5. augustil awab esimees J. Mällo teatega, et muudetud põhjuskirja § 2, p. h, järele seltsil õigus on kursuseid toimepanna, ja et trükiladujate selts meie seltsi ruumidesse korterisse on tulnud. Koosoleku juhatajaks walitakse D. Sormul. Kuude wiisi kantakse seltsi kassa aruanne koosolekule ette. Läbirääkimiste all soowitab J. Mällo seltsi näitemüügist weel elawamalt annetamistega osawõtta, sest et seltsil lähemas tulewikus rasked ülesanded kursuste toimepanekuga täita tulewad.

8. augustil walitakse seltsi asemikkudeks Wanemuise uue maja pühitsemisele E. Rebane ja P. Lääne. J. Mällot wolitatakse joonistuse-kursuste toimepanemiseks luba muretsema.

22. augustil walitakse ilmunud kandidatide hulgast seltsi teenriks Karl Oraw.

31. augustil kingib Jaan Märtin oma haiguse abiraha 10 rubla seltsile. 12. septembril lubatakse Palmile, G. Kobit'ile ja nende seltsimeestele iga nädala esmaspäewal, kolmapäewal ja reedel saali pommide tõstmise harjutusteks tarwitada. 24. septembril ära peetud näitemüügist on 511 rubla 52½ kop. sissetulnud. — 17. oktobril otsustatakse Rakwere Käsitööliste seltsile korteri pühitsemise puhul 29. oktobril terwituse telegramm saata. Seltsiliige J. Unt on haawakliinikus põdenud ja selle eest sinna 14 rubla 40 kop. maksnud. Selts wõtab sellest poole enese kanda. — Liiwimaa

linnade hüpotegi seltsi peakoosolekule walitakse E. Rebane seltsi asemikuna majaomaniku healeõigusega. 5. detsembril on K. J. Lesta seltsile pidu-õhtuks 50 lillekimpu 4 rubla wäärtuses kinkinud. 19. detsembril otsustatakse weeremängu-õhtuid järjekindlalt toimepanna.

1907.

2. jaanuaril otsustatakse Eesti tegelase õpetaja Dr. J. Hurti matusest 4. jaanuaril osawõtta. Seltsi asemikkudeks matusele walitakse D. Sormul ja K. Kutsar, hauale pärja wiijateks J. Maiste ja J. Terne. — 9. jaanuaril lubatakse K. Aindtile hinnata saaliruumid käsitöö meistrite ja ettewõtjate koosolekuks saadikute walimiseks tööliste elukorra parandamise komisjonisse.

6. weebruaril laotatakse Wiljandi Eesti Käsitööliste seltsi poolt toimepandawa käsitöö näituse kuulutusi laiali ja hakatakse näitusele wäljapanekuid wastuwõtma.

Peakoosoleku 17. weebruaril awab esimees J. Mällo, seda otsuse wõimuliseks tunnistades ja seltsiliikme Karl Laursoni surma meeletuletades, kelle mälestust püstitõusmisega austatakse. Esimees tähendab, et seltsi warandus tubliste kaswanud, et seltsi liikumata ja liikuw warandus 10,987 rubla eest tulekahju wastu kinnitatud. Koosoleku juhatajaks walitakse A. Heringson. Abiandmine otsustatakse möödaläinud aasta eeskujul. — 1906. a. aruanne 2123 r. 15½ kop. sissetulekuna ja wäljaminekuna wõetakse wastu. Kirjatoimetaja palk määratakse kuni 100 rubla.

Eelarwe 1907. a. peale wõetakse sissetulekud ja wäljaminekud 2533 r. 14½ kop. suuruses wastu. Järgnewad walimised. Ameti wanaduse järele lahkuwad eestseisusest: R. Müller, K. Kerner, P. Lääne ja J. Maiste. Oma soowi järele lahkuwad: J. Mällo, G. Pock ja J. Muhli. Balloterimise järele saawad walitud eestseisuse liikmeteks: R. Müller, D. Sormul, A. Heringson ja K. Kerner, ja kandidatideks: A. Kippasto, E. Lellep ja S. Moistus. Rewisjoni komisjoni liikmeteks: J. Pellberg, H. Ode ja J. Prisk. Balloterimise komisjoni: M. Sups, G. Metslang, A. Kreutzberg, K. Kasumets ja P. Toomik.

Wiljandi Eesti Käsitööliste seltsi poolt 19., 20. ja 21. mail s. a. toimepandawa käsitöö näituse auhindadeks määratakse 25 rubla, mida kahes auhinnas 15 ja 10 rubla suuruses parematele meesterahwa käsitöödele Wiljandi seltsi heaksarwamise järele tuleb wäljaanda. Einelauapidaja T. Oinas nõuab üüri alandamist ehk wastasel korral üürilepingu lõpetamist, ning wärwimise eest 100 rubla ja kautsjoni 100 rubla kätte saada. Koosolek otsustab: Eestseisusele õigus anda, einelaud uuseti wäljapakkuda ja üürileping lõpetada ja hra Oinasele wärwimise eest ainult nii palju maksa, nagu eksperdid hinnanud. Eestseisusele awaldatakse soowi, oma äranägemise järele sellel aastal näitemüüki toimepanna ja kui wõimalik kaks arsti seltsi arstideks palgata. Endisele esimehele J. Mällole awaldatakse püstitõusmisega tänu tema kauaaegse tegewuse eest seltsi esimehena ja eestseisuse liikmena. Seesama au saab ka lahkunud kauaaegsele eestseisuse liikmele G. Pockile osaks.

20. weebruaril jaotawad eestseisuse liikmed ametid: Esimees — D. Sormul, abiesimees — R. Müller, kassapidaja — E. Rebane, majawalitsejad — K. Kerner ja J. Terne, pidukassapidajad — A. Kippasto, A. Peipsi ja S. Moistus. Pidutoimekonda: A. Heringson, E. Lellep, A. Leht ja A. Jäger. Kirjatoimetajaks J. A. Kallas 65 rubla palgaga aastas ja wabastatakse pidutoimekonna kirjatööst.

Seltsi arstiks walitakse weel juure Dr. K. Reinhold, kuna Dr. A. Schulzenberg endist wiisi seltsi arstiks edasi jääb. — 27. weebruaril teatatakse, et ministe-

riumist telegramm on saadud, et kursuste põhjuskiri seal wäljatöötatakse. T. Oinas lepib ekspertide hindamisega, wõtab wärwimise tööde eest 41 rubla 66 kop. wastu ja astub oma esialgsest nõudmisest tagasi. — Kaubanduse ja Tööstuse ministeriumist on kursuste põhjuskiri seltsile kättesaadetud. Selle kui eelnõu läbi arutamiseks kutsutakse järgmisele eestseisuse koosolekule asjatundjatena: K. Raud, H. Margens, Dr. A. Paldrock ja J. Jurkatamm. Järgmisele koosolekule 3. aprillil on kutsutud asjatundjatest Raud ja Margens ilmunud. Otsustatakse: Kättesaadetud joonistuse klasside põhjuskiri täies ulatuses wastuwõtta ja Kaubanduse ja Tööstuse ministeriumi kinnitamiseks ettepanna. A. Lehti soowitusel walitakse maja paranduste järelewalwamise ja tööde wastuwõtmise komisjoni liikmeteks K. Kerner, J. Stallmeister, J. Terne, A. Leht ja W. Sternfeldt.

1. mail otsustatakse einelaud 1. juulist ühe aasta peale wäljaüürida. 29. mail on einelaua wäljapakkumine. Pakumisest wõtawad 8 isikut osa. Balloterimisel walitakse Karl Soonets 960 rbl. üürirahaga einelauapidajaks. — 19. juunil teatatakse linnaametile sellekohase küsimise peale, et selts elektri walgustuse-wõrgu sisseseadmise korral ühtekokku umbes 72 elektrilampi mitmesuguse suurusega tellib. 19. juulil teeb E. Rebane ettepaneku, Käsitööliste seltsi Taara seltsiga ühendada. Eestseisuse nõuusolekul pandakse see küsimus peakoosolekule otsustamiseks ette. 24. juulil otsustatakse asjatundjatena eestseisuse koosolekule kutsutud herrade K. Raud ja H. Margensi osawõtmisel käsitöö joonistuse-kursused oktobri-kuu algul toimepanna. Kursustel õpetada: Waba ja kutselist joonistust, tehnologia algõpetust ühes keemia ja wiisikaga ja käsitööliste raamatupidamist.

Peakoosolekul 4. augustil, mida esimees D. Sormul awab ja F. Mauritz juhatab, otsustatakse: 1) ajakirjanikkudel lubada koosolekust osawõtta, 2) joonistuse-kursused awada. Kursuste nõukogusse walitakse: esimees D. Sormul, F. Mauritz, J. Maiste, J. Pellberg, E. Rebane ja O. Obermann. Nende asemikkudeks: H. Ode, R. Müller, J. Stallmeister, G. Pock ja P. Ingermann. Kursuste esialgseks kuluks määratakse 150 rubla kuni järgmise peakoosolekuni. 3) Taara seltsiga ühinemise asjas lubatakse tähendatud seltsiga sellekohaseid läbirääkimisi pidada.

21. augustil lubatakse Rätsepatööliste ametiühisusele seltsi ruumides oma pea- ja eestseisuse koosolekuid pidada. Selsamal päewal tunnistatakse pidutoimekond lõpetatuks ja näitemängu korraldus antakse A. Jägeri kätte. 11. septembril teatab A. Jäger, et tema pidusid toimepanna ei saa ja palub ennast sellest ametist wabastada. Selle järele walitakse pidude toimepanejaks T. Nõmmits. — 9. oktobril paneb A. Leht oma tööarwe 2 rbl. 44 kop. suuruses ette ja tähendab, et ta selle raha seltsile kingib. — 23. oktobril antakse spordi-seltsile „Aberg" endiste tingimistega saal kolm korda nädalas esmaspäewal, kolmapäewal ja pühapäewal kuni kella 12-ni tõstmise ja teiste harjutuste tarwis. Peale selle saawad üürijad kolm pühapäewa aastas saali pidu tarwis hinnata. Üürileping algab 20. septembrist. Selsamal päewal kõrgendatakse seltsi teenri palka. 13. nowembril palub einelauapidaja K. Soonets, et tema üüri 200 rubla wõrra alandataks ehk wastasel korral einelaud 1. jaanuariks uueste wäljapakutaks. Soow jäetakse tähelepanemata. 27. now. arutatakse nältemüügi arweid. Sissetulek 459 rubla 56 kop., wäljaminek 52 r. 95 kop. 11. detsembril määratakse K. Kutsar, J. Terne ja K. Kerner seltsi waranduse üleskirjutajaks. — Tartu Laenu- ja Hoiu-Ühisuse ja Wastastiku Kredit-ühisuse poole pöö-

ratakse palwega, selle seltsi joonistuse-kursuseid rahaannetusega toetataks. Einelauapidaja K. Soonets palub, et tema wõiks einelaua ja weeremängu kõikide õiguste ja kohustustega R. Rebasele 1. jaanuaril edasianda. Palwe täidetakse.

1908.

2. jaanuaril. Et eestseisuse liikmete kandidatid E. Lellep ja A. Kippasto oma kohuseid ei täida, tunnistatakse nad põhjuskirja § 45 põhjusel eestseisusest lahkunuks.

Peakoosoleku 2. weebruaril awab esimees D. Sormul teatega, et 1907. a. jooksul järgmised seltsiliikmed surma läbi lahkunud: M. Rossländer, K. Laurson, M. Alba, J. Wissak ja J. Ugur. Nende mälestust austatakse püstitõusmisega.

Koosoleku juhatajaks walitakse H. Margens. Aruanne loetakse ette. Sissetulek ja wäljaminek on 2853 rubla 42½ kop. tasakaalus. Abiandmine otsustatakse endiste aastate eeskujul. Haiguse ajal abi antakse 40 kop. päewa eest, enne 30 kop. Kirjatoimetaja palk kuni 100 rubla aastas. Joonistuse-kursustele 1907./8. õpeaastaks antakse weel 450 rubla toetuseks endisele 150 rublale lisaks. Eelarwe 1908. a. kohta, kus sissetulek wäljaminekuga 2576 rbl. 95½ kop. tasakaalus, wõetakse wastu. — Eestseisusest lahkuwad E. Rebane ja A. Heringson ja kandidatide hulgast A. Peipsi, K. Kutsar, A. Kippasto ja E. Lellep. Nende asemele walitakse eestseisuse liikmeteks: E. Rebane ja K. Zirkel. Kandidatideks: M. Kurg, M. Taska, A. Naarits ja P. Saarwa. Rewisjoni komisjoni: J. Prisk, J. Pellberg ja M. Matto. Balloterimise komisjoni: P. Toomik, A. Arbusow, A. Kreutzberg, J. Braun ja J. Liiw. — Matmise komisjoni: Liiw, Schultz, Pabut, Kasumets, Meos ja Zirkel.

5. weebruaril jaotawad eestseisuse liikmed ametid eneste keskel: Esimees — D. Sormul, abiesimees — R. Müller, kassapidaja — E. Rebane, majawalitsejad — K. Kerner ja J. Terne. Pidu-kassapidajad — M. Taska ja A. Naarits. Kirjatoimetajaks — J. A. Kallas möödaläinud aasta tingimistel.

11. märtsil palub Wiljandi Käsitööliste selts sealse käsitöö näituse heaks ainelist toetust. Raha puudusel jäetakse palwe täitmata. 1. aprillil teatab D. Sormul, et seltsiliige J. Stallmeister seltsile liikmete matmisteks kanderaami kinkinud, mida tema, Sormul, hinnata on wärwinud. — 4. aprillil teatab esimees Sormul, et Wastastiku Kredit-Ühisus on 500 rubla käsitööliste ja tööstajate waimuharimiseks määranud. Tema on nimetatud ühisuse eestseisuse koosolekul olnud, kus temale küsimus ettepandud, kuidas seda raha selleks otstarbeks tarwitada? Otsustatakse: Ettepanek teha, et raha 500 rubla alguskooli asutamiseks tarwitataks. See kool ehk asutus wõiks, kui wõimalik, selle seltsi ruumides korterit saada ehk jälle selts otsiks tähendatud õpeasutusele tarwilise korteri. D. Sormul ja R. Müller walitakse seltsi asemikkudeks täie healeõigusega selle komisjoni liikmeteks, kes selle asutuse kinnitamise heaks tööle asub. — 22. aprillil awaldatakae tänu Eesti Laenu- ja Hoiu-Ühisusele 50 rubla ja Wastastiku Kredit-Ühisusele 100 rubla annetamise eest joonistuse-kursuste heaks. J. Prisk teeb ettepaneku, et eestseisus matmise kassa asutamise peakoosoleku päewakorda üles wõtaks. D. Albaga tehakse leping, et tema oma muusikakooriga iga seltsiliikme matuse ajal kabeli peal mängib. — 27. mail on einelaua wäljapakkumine. Einelaud antakse 2 pakkuja seast Robert Rebasele 800 rubla aasta-üüri eest. Esimesel poolel aastal arwatakse 51 rubla 19 kop. lõpulikuks weeremängu wõlakustutuseks weeremängu üürist maha.

Peakoosoleku 7. juunil awab esimees D. Sormul. Juhatajaks saab Kristjan Aindt. Joonistuse-kursuste aruanne 1907./8. õpeaasta kohta jäetakse ettelugemata ja wastuwõtmata, sest et rewisjoni komisjonile seda läbiwaatamiseks ette ei ole pandud. Kursuste nõukogule tehakse kohuseks, seda lähema peakoosolekuni korraldada. — Matmise-kassa asutamine tehakse otsuseks. Eestseisust kohustatakse põhjuskiri kokkuseada.

Et põhjuskirja § 26. põhjal iga pärisliige kahe aasta järele kõiki neid õigusi abisaamises tarwitaada wõib, nagu see § 2. nimetatud, laiendab peakoosolek seda mõistet selles mõttes, et see abisaamise tähtaeg liikmeks wastuwõtmise kuupäewast tuleb lugeda ja mitte sellest tähtajast, kus liige alamast liikme klassist ülemasse üle läks, kuid enne kahte aastat ei saa ükski liige abi, olgu ta missuguses jaoskonnas tahes. — Joonistuse-kursuste õpetuse kohta tähendati, et kursustel rohkem sarnaseid joonistusi õpetataks, mis käsitöölistele tingimata tarwilised. Et Wastastiku Kredit-Ühisus 500 rubla kaubanduse ja tööstuse tõstmiseks määranud, siis peeti tarwiliseks, et ka meie selts sarnase asutatawa asutuse heaks kindla summa määraks. Otsustati sellele asutusele ruumid wäljaspool seltsi üürida. — D. Sormul tähendab nõukogu liikmena, et tema 1907./8. a. kursuste aruannet mitu korda rewidentidel rewiderida on käskinud. Rewisjoni komisjoni liikmed wastawad, et nemad ilma nõukogu liikmete allkirjadeta aruannet aruandeks ei pea. Peale selle olla aruandesse asju üles wõetud, millel joonistuse-kursustega mingit ühendust ei ole, niisama ei ole raha maksude juures öeldud, missuguse aja eest need maksud on.

1. juulil walitakse matmise-kassa põhjuskirja kokkuseadmise komisjoni: D. Sormul, J. Prisk, K. Zirkel, P. Saarwa ja M. Kurg.

Peakoosoleku 30. augustil awab esimees Sormul ja juhatajaks walitakse A. Heringson. Rewisjoni komisjoni esitajana loeb J. Prisk nimetatud komisjoni protokolli ette, millest näha on, et joonistuse-kursuste kassa aruanne õige ja arwed raamatutega kokkukõlas. D. Sormul loeb aruande ette, kus kursuste sissetulekud ja wäljaminekud 660 rubla 64 kop. tasakaalus. Aruanne wõetakse wastu. Järgmiseks 1908./9. õpeaastaks määratakse kursustele kuni 500 rubla seltsi poolt toetust ja kursustele ruumid wäljast poolt seltsi üürida. Kursuste nõukogu liikmete walimine. Liisu läbi lahkusid nõukogust: J. Maiste ja J. Pellberg, wabatahtliselt O. Obermann. Nende asemele walitakse: J. Maiste, M. Kurg ja K. Zirkel. Endised nõukogu liikmed on: F. Mauritz, D. Sormul ja E. Rebane. — J. Prisk, K. Zirkel ja J. A. Kallas walitakse wäljatöötatud matuse-kassa põhjuskirja parandama, kus tarwis muutma ja siis registreerimisele ärasaatma. — Läbirääkimiste all tehti ettepanek, et selts käsitööliste walmis tehtud tööde tarwis ladu asutaks.

3. septembril teatab esimees D. Sormul eestseisusele kirjalikult, et ta esimehe ameti maha paneb ja eestseisusest lahkub. Kirjalikult otsustatakse teda paluda, kuni järgmiste walimisteni esimeheks ja eestseisuse liikmeks jääda.

9. septembril walitakse lahkunud D. Sormuli asemele K. Zirkel Kredit-Ühisuse juures olewa kaubanduse ja tööstuse tõstmise komisjoni. Eestseisusest lahkunud D. Sormuli asemele walitakse kandidatide hulgast A. Naarits eestseisuse liikmeks. Ametid jaotatakse nüüd järgmiselt: esimees R. Müller, abiesimees J. Terne, majawalitseja abiks A. Naarits, kuna teised ametid endist wiisi jääwad. — 23. septembril lubatakse Riia Trükitööliste haru-seltsile seltsi ruumid eestseisuse ja peakoosolekute pidamiseks. Pidu komisjoni walitakse A. Naarits, K. Zirkel ja E. Rebane. Näitejuhiks nimetatakse hra Techner. — 21. oktobril palub kursuste nõukogu kursuste

kuludeks raha, kuid nõukogule tehakse ettepanek, Wastastiku Kredit-Ühisuse juures olewa komisjoni poole palwega pöörda, et kaubanduse ja tööstuse tõstmise heaks määratud 500 rublast kursuste toetuseks abiraha antaks. Otsustatakse Eesti üliõpilaste seltsidele palwe saata, et üliõpilased siin seltsis kõnesid peaksid. — 4. nowembril tehakse K. Zirkelile, A. Naaritsele, E. Rebasele ja M. Kurele kohuseks, eelarwe kokkuseadida gaasiwalgustuse sisseseadmiseks seltsi ruumidesse. 18. nowembril lubatakse Kingseppade ameti-ühisusel tänasest päewast peale kuni 31. detsembrini 1909 seltsi ruumisid oma koosolekute pidamiseks. — 25. nowembril tehakse kursuste nõukogule ettepanek, et ta kohalikust linnaametist ja Kaubanduse ja Tööstuse ministeriumist joonistuse-kursustele toetusraha paluks. „Abergi" seltsi üürileping pikendatakse 20. sept. ühe aasta peale. Dr. Reinholdi palwe peale kõrgendatakse tema arsti tasu; kodu sõidu eest maksetakse 75 kop. ja arsti korteris ahiandmise eest 30 kop. korra pealt.

16. detsembril võetakse näitemüügi arwed kokku. Sisse on tulnud: 448 r. 64½ kop., kulud 60 rubla 1 kop. Kursuste nõukogu asemik K. Zirkel palub peakoosolekule ettepanna, et joonistuse-kursuste toetusraha weel 60 rublaga täiendataks, seda summa on tehnilise joonistuse õpetaja palkamiseks tarwis. Palwe täidetakse. — Üliõpilaste selts „Ühendus" lubab seltsi majasse kõnepidajaid tarwituse korral saata. Eestseisuse poolt antakse täh. üliõpilaste seltsi liikmetele seltsi majas wiibimise ja pidude kohta needsamad õigused, mis Käsitööliste seltsi liikmetelgi on.

1909.

13. jaanuaril saadetakse Eesti Laenu ja Hoiu-Ühisusele ja Wastastiku Kredit-Ühisusele palwe, et nad oma puhtast kasust käsitöö joonistuse-kursustele abiraha määraks. — Mitmete liikmete poolt tehakse ettepanek, peakoosoleku päewakorda üleswõtta, et Dr. A. Paldrock tema kasuliku tegewuse eest seltsi esimehena ja seltsi arstina seltsi auliikmeks saaks walitud. — J. Busch on seltsi matmiseraami juurde 4 rubla 50 kop. eest tööd teinud ja kingib selle raha seltsile.

Peakoosoleku 14. weebruaril awab esimees R. Müller tähendusega, et aasta jooksul on järgmised liikmed surma läbi lahkunud: Seltsi auesimees Dr. K. A. Hermann, E. Koff ja J. Sulbi, kellede mälestust püstitõusmisega austatakse. — Koosoleku juhatajaks saab J. Kahar. Kassa aruanne 2870 r. 92 kop. suuruses sissetulekus ja wäljaminekus wõetakse wastu. Seltsiliige Dr. A. Paldrock wõetakse seltsi auliikmeks põhjuskirja § 15. põhjusel wastu. — Eestseisusele antakse woli, oma heaksarwamise järele ministeriumist kursuste toetamiseks abiraha paluda. Põhjuskirja § 27. seletab ja otsustab koosolek järgmiselt: Seltsiliikme surma korral antakse matmise abiraha wälja kõikide täis aastate eest kuni surmapäewani, wiimast mitte täis aastat ärajättes. Otsustatakse III. järgu liikmetele tohtri abi ja arstirohud haiguse korral anda, I. ja II. järgu liikmetele seesama abi, peale selle haiguse korral üle wiie päewa 40 kop. päewas toetust kuni 25 rublani. Kõigile kolme järgu liikmetele surma korral prii matuse muusika ja ajalehe kuulutus, II. ja I. järgu liikmetele matmiseks 3—7 aastani 20 rbl., 8—9 a. 25 r., 10—11 a. 30 r., 12—15 a. 35 rubla ja üle nende aastate 40 rubla. — 1909. a. eelarwe wõetakse 3020 rubla suuruses sissetulekus ja wäljaminekus wastu. — Matmise komisjonile tehakse kohuseks, surnud liikme perekonnale matmise puhul abiks olla. Komisjonil on õigus seltsi nimel pärga osta ja surnud liikme perekonnal abiks olla risti muretsemisel ja selle kalmule ülesseadimisel.

Eestseisuse liikmeks walitakse J. Braun, eestseisuse liikmete kandidatideks J. Terne ja A. Arbusow. Rewisjoni komisjoni A. Heringson, J. Pellberg ja K. Kutsar. Balloterimise komisjoni H. Kiilaspea, A. Kreutzberg, K. Zellinski, J. Lüdimus ja E. Gromelson. Matmise komisjoni J. Kukk, Heinrich Metslang, A. Pabut, A. Neumannskraft, J. Liias ja M. Taska. Joonistuse-kursuste komisjoni esimeheks walitakse K. Zirkel ja komisjoni liikmeks H. Kiilaspea. — Eestseisusele antakse woli, joonistusekursuste põhjuskirja muuta ja seda kinnitusele saata.

17. weebruaril jaotawad eestseisuse liikmed ametid järgmiselt: esimees R. Müller, abiesimees A. Naarits, kassapidaja K. Zirkel, majawalitsejad E. Rebane ja M. Kurg, pidu kassapidaja M. Taska, tema abiks A. Arbusow ja pidutoimekonna juhatajaks A. Naarits. K. Zirkelile tehakse kohuseks, seltsi wäärtpaberisi 1800 rubla wäärtuses ära müüa ja saadud rahaga wõlad E. Rebasele, S. Moistusele, G. Pockile ja M. Kurele ära maksa.

3. märtsil teatab linnaamet, et linna wolikogu 5. weebruaril 100 rubla joonistusekursuste toetuseks on määranud. — J. Lausson wõetakse laulukoori juhatajaks. R. Müllerile, A. Naaritsele, E. Rebasele, K. Zirkelile ja J. A. Kallassele tehakse kohuseks, laenu- ja hoiu-ühisuse põhjuskirja wäljatöötada, mida selle seltsi juure tahetakse asutada. — 10. märtsil astub E. Rebane majawalitseja ametist ära, tema asemele walitakse J. Braun. K. Zirkel teatab, et 1800 rublalistest wäärtpaberitest on müügil saadud 1443 rubla 84 kop. Sellest summast on 1400 r. wõlade tasumiseks makstud, kuna 43 rubla 84 kop. kassasse jäänud.

Erakorraline peakoosolek 4. aprillil. 140 liikmest on 73 koosolekul, sellega § 58. põhjal otsusewõimuline. Esimees Müller awab koosoleku tähendusega, et mitmed isikud, kes mitte seltsiliikmed ei ole, sellest koosolekust ilma healeõiguseta osa tahawad wõtta. Koosolek otsustab neid mitte koosolekule lasta. — A. Heringson paneb ette, koosoleku juhatajat kuulidega walida. Seda ei soowita. Kandidatideks pannakse ette J. Prisk, kes healetamisel 28 healt poolt ja 1 heale wastu saab. Prisk ei wõta walimist wastu. A. Kreutzberg soowitab kuulidega walimist, millega koosolek nüüd nõus on. Kuulidega walimisel saab J. Prisk 41 healt poolt ja 22 wastu ja hakkab juhatajaks.

Cand. J. Tõnisson peab kõne uue laenu- ja hoiu-ühisuse asutamise wastu, et mingit tarwidust ei olla, uut ühisust asutada, kuna juba olemas olew ühisus oma otstarwet igakülgselt täidab. Uue ühisuse asutamine tähendab wanale umbusalduse awaldamist jne.

Pärast pikki waielusi, millest hulk liikmeid osawõtawad, pandakse küsimus kinnisel balloterimisel kuulidega healetamisele. Laenu- ja hoiu-ühisuse asutamise poolt on 35 healt, wastu 31. Pärast healetamist awaldab J. Tõnisson, et tema ja mitmed teised liikmed ei ole selles küsimuses ligi healetanud ja palub seda otsust § 60. põhjal tühjaks tunnistada. J. Tõnissoni ettepanek jäetakse tähelepanemata. Laenu- ja Hoiu-ühisuste normal-põhjuskiri loetakse ette ja wõetakse mõne muudatuse ja täiendusega wastu. Muutused ja täiendused on: laenu- ja hoiu-ühisuse nõukogusse walitakse wähemalt 2 käsitöölist. Liikme maksu 100 rubla wõib aastate wiisi 10 rubla aastas tasuda. Käsitööliste selts annab asutatawale ühisusele 100 rubla põhjuskapitaliks ja walib iga aasta oma liikmete hulgast kuratori ühisuse juure. Liikmeteks wõiwad ka isikud olla, kes mitte Tartu Eesti Käsitööliste seltsi liikmed ei ole, kuid nendel tuleb liikmeks astudes 50 kop. Käsitööliste seltsi heaks maksa. Awaldati soowi, et ühisuse asutajad endid eestseisusele ülesannaksid.

Surnud agara seltsiliikme A. Lehti hauale otsustati raudrist ühes aluskiwiga 25 rubla wäärtuses seltsi kulul panna. Pärja heaks on liikmed 7. rubla kopikutega wabatahtliselt kokkupannud, kuna puuduw summa seltsi kassast wõetakse. Matusekassa põhjuskirja komisjonile tehakse kohuseks, tööga rutata ja põhjuskiri kinnitusele saata. — Et seltsi tegewuses mitmesuguseid korratusi ette tulnud, antakse seltsi tegewus rewiderimise alla. Endistele rewidentidele walitakse weel juure: E. Gromelson, H. Kiilaspea ja W. Tillmann. Rewiderimise alla tuleb wähemalt 5 aasta seltsi tegewus ja eestseisust kohustatakse rewidentide protokollide otsusi tingimata täita.

Joonistuse-kursuste nõukogule lubatakse pühapäewal 26. aprillil kursuste õpilaste poolt walmistatud töid seltsi ruumidesse ülespanna. 28. aprillil lubatakse Puutööliste ameti-ühisusele seltsi ruumid eestseisuse ja peakoosolekute ning kõneõhtute toimepanemiseks. J. Liiw on omal kulul seltsi pidukuulutuste raami walmistanud ja seltsile kinkinud. 12. mail wõetakse komisjoni poolt wäljatöötatud kodukord 14 punktiga muutmatalt wastu, lastakse 200 eksemplaris trükkida, nii et seltsiliikmed ja iseäranis korrapidajad oma kohuseid teaksid. Selsamal päewal antakse ka einelaud ja seltsiruumid 1. juulist 31. detsembrini endistel tingimistel üürile. Et joonistuse-kursuste kulude katmiseks weel 200 rubla tarwis on, wolitatakse kassapidajat K. Zirkelit seda summa muretsema. Tartu Wastastiku Kredit-Ühisusele saadetakse kirjalik järelepärimine, mispärast nende asemikud kahekordsel kutsumisel koosolekule ei ole ilmunud ja kas ühisus otsused makswaks tunnistab, kui mõned asemikud koosolekul on puudunud 500 rubla otsustamise korral. 26. mail lahkuwad R. Müller ja K. Zirkel Kredit-Ühisuse poolt asutatud 500 rubla komisjonist. Uute liikmete walimine jäetakse peakoosoleku hooleks.

Peakoosoleku 13. juunil awab abiesimees A. Naarits seltsiliikme Martin Liiasi surma meeletuletades, kelle mälestust püstitõusmisega austatakse. Koosoleku juhatajaks saab J. Lillimägi. Kursuste aruanne 1908./9. õpeaasta kohta kantakse ette. Sissetulek ja wäljaminek on 725 rubla 40 kop. olnud. Aruanne wõetakse wastu. 1909./10. õpeaasta kohta eelarwe on kursuste nõukogu poolt 1082 rubla suuruses ettenähtud, milleks Käsitööliste seltsi poolt 712 rubla tuleb maksa. Eelarwe jäetakse järgmise augustikuu peakoosoleku otsustada Kursuste nõukogu liikmetele tehakse kohuseks, Kutsekooli seltsi asutajatega läbirääkida, kas wõimalust oleks neil meie kursustega ühineda. Wastastiku Kredit-Ühisuse juures olewa komisjoni liikmeteks walitakse J. Prisk ja H. Rehesaar. Seltsi korrapidajate kodukord wõetakse wastu ja kinnitatakse.

16. juunil on einelaua wäljapakkumine. Einelaud antakse 1. juulist 1909 kuni 31. detsembrini 1910 üürile. Walitakse 3 pakkujast einelauapidajaks J. Endrik, kes terwe üüri-aja eest 1200 rubla üüri maksab. 30. juunil lahkub eestseisusest K. Kerner ja tema asemikuks walitakse kandidatide hulgast S. Moistus. Kredit-Ühisusele tehakse ettepanek, et kõnesolew kaubanduse ja käsitöö tõstmiseks määratud 500 rubla Tartu Eesti Käsitööliste seltsi nime peale sissemaksetaks ehk Käsitööliste seltsile antaks.

Peakoosoleku 22. augustil awab esimees R. Müller. Koosoleku juhatajaks walitakse K. Eisenschmidt. Joonistuse-kursuste asjas teatab esimees Müller, et seltsi eestseisus kõikide Eesti seltside ja ühisuste poole palwega on pööranud, et nad käsitöö oonistuse-kursuseid aineliselt toetada aitaks ja nimelt sellepärast, et 1909./10. õpeaasta eelarwe 1082 rubla wäljaminekuid nõuab, mis Käsitööliste seltsile üle jõu käib.

Kõik wastused palwete peale on eitawad, mitte ükski selts ega ühisus pole toetust lubanud, nõuawad õpekawa laiendamist kursustel ja teisi õigusi, mida seltsil eneselgi ei ole. Otsus: Selts ei wõta eelarwe täit summa 1082 rubla mitte enese kanda. 27 healega 21 heale wastu antakse seltsi kassast kuni 500 rubla joonistuse-kursuste heaks, selle summa hulka ei arwata mitte linna-ameti ega rahaasutuste annetusi. 28 healega 2 heale wastu otsustatakse seltsiliikmetelt, nende lastelt ja nende õpilastelt mitte õpemaksu wõtta, kuna teised 1 rubla pooles aastas õpemaksu maksawad. Kursuste nõukogu liikmeteks walitakse: H. Rehesaar, R. Müller ja J. Prisk, nende asemikkudeks G. Tammin, J. Lillimägi ja A. Heringson.

Rewisjoni komisjon annab seltsi tegewuse rewiderimisest aru: Seltsi kassaraamatu sissetulekusse ei ole 1903. a. kuni 10. märtsini 1909. a. seltsiliikme raha 79 rubla 50 kop. mitte sissekirjutatud ja peale selle teisi sissetulekuid 106 rubla 33 kop. Kui wiimasest summast 6 rubla 80 kop. erawiisil sissetulekuid mahaarwata, jääb 99 rbl. 53 kop. Et seaduslikka maksusid õigel ajal pole maksetud, on trahwi maksetud 11 rubla 46 kop. Selle järele on seltsil endise kassapidaja E. Rebase käest saada 190 rubla 49 kop. Sellest summast on E. Rebane praegusele kassapidajale K. Zirkelile 175 rubla 10 kop. juba ära maksnud. Weeremängu ehituse juures on asjata protsenta ja trahwisid 22 rubla 52 kop. arwesse wõetud. Rewident loeb pika rea eksitusi seltsi rahaasjanduses ette. Koosolek awaldab rewisjoni komisjonile tänu ja kohustab eestseisust, leitud puudusi järgmiseks peakoosolekuks ärakorraldama ja selle üle teatama.

25. aug. paneb kursuste nõukogu esimees K. Zirkel eestseisusele ette, kas ei lubata mitte saali kursustele õpetuse andmise ruumiks. Et saal ühes teiste ruumidega einelauapidajale wäljaüüritud, küsitakse wiimase nõusolekut. Einelauapidaja J. Endrik wastab, et tema saali eest üüri alandamist ei nõua, kuid selts walgustagu omal kulul kursuste ajal saal. Sellega oldakse nõus. — 15. septembril teatab Dr. Schulzenberg, et ta 1. juulist s. a. seltsi arsti ameti maha on pannud. — Kaubanduse ja Tööstuse ministeriumi kirja peale 17. sept. s. a. nr. 15545 maikuul 1910. a. käsitöö näituse toimepaneku asjus otsustatakse 22. sept. Wiljandi Eesti Käsitööliste seltsi poolt käsitöö näituseks luba saamise pärast teateid pärida. II. Tartu Laenu- ja Hoiu-Ühisuse asutamise pärast awaldatakse hra Kühlele tema tegewuse ja kaasabi pärast Käsitööliste seltsi nimel tänu. 24. septembril lubatakse saal II. Tartu Laenu- ja Hoiu-Ühisuse asutajatele eelkoosoleku tarwis. 6. oktobril otsustatakse peakoosolekule põhjuskirja täiendus otsustamiseks ettepanna ja nimelt, et seltsil õigus on näitusi toimepanna. 20. oktobril lubatakse saal 29. oktobriks II. Tartu Laenu- ja Hoiu-Ühisuse awamise koosolekuks. — „Abergi“ seltsile pikendatakse üürilepingut 31. detsembrini s. a. — K. Zirkel teatab, et tema joonistuse-kursuste nõukogu esimehe ametist lahkub.

Peakoosoleku 14. nowembril awab esimees R. Müller ja koosoleku juhatajaks walitakse K. Eisenschmidt. Kuni järgmise aasta peakoosolekuni walitakse II. Tartu Laenu- ja Hoiu-ühisuse hoolekandjaks K. Kutsar, kuna K. Zirkel kuni järgnewa peakoosolekuni joonistuse-kursuste nõukogu esimeheks ametisse edasi jääb. Põhjuskirja muutmine ja täiendamine wõetakse selles järjekorras, nagu see eestseisuse poolt wäljatöötatud, muutmatult wastu ja eestseisusele tehakse kohuseks, seda kinnitusele saata. Peale selle wõetakse eestseisuse poolt wäljatöötatud näituse juhatusekirjad ja reeglid muutmatalt wastu.

17. nowembril arutatakse eestseisuse koosolekul Wastastiku Kredit-Ühisuse kirjalikku teadaandmist 11. nowembrist s. a., kus teatatakse, et tööstuse ja käsitöö tõstmiseks määratud 500 rublast wõiwad selle seltsi juures olewad joonistuse-kursused toetust saada. Seda teadaandmist otsustatakse nimetatud 500 rubla jaotamise komisjoni kätte saada. 8. detsembril saadab Wanemuise selts palwe, et see selts awaliku hinnata rahwa raamatukogu asutamises temaga ühineks. Otsus: Peakoosolekule ettepanna. Näitemüügist 20. detsembril on 355 r. 17½ kop. sissetulnud, kulud 70 r. 12 kop — 20. detsembril tehakse järgnewa aasta peale üürilepingud: Rätsepa tööliste ameti-ühisusega ja Kingsepa tööliste ameti-ühisusega.

1910.

24. jaanuaril wõetakse Dr. Ottas seltsi teiseks arstiks; arsti kodus haige läbiwaatamine 40 kop., haige juure kodu sõites 1 rubla. Seesama tasu määratakse ka Dr. Reinholdile.

Aasta peakoosoleku 20. weebruaril awab esimees Müller teatega, et möödaläinud aastal liikmete hulgast surma läbi on lahkunud: P. Kerner ja M. Liias, kellede mälestust püstitõusmisega austatakse. Koosoleku juhatajaks walitakse K. Eisenschmidt. — Möödaläinud aasta aruanne ja käesolewa aasta eelarwe wõetakse wastu. Weeremängu ehitamise ja teised arwed endise kassapidaja E. Rebasega lõpetatakse. Joonistuse-kursustes õpetuseandmine jäetakse ajutiseks seisma. II. Tartu Laenu- ja Hoiu-Ühisuse tegewusest annab K. Kutsar aru ja ta walitakse järgnewa aasta peale selle ühisuse hoolekandjaks. Eestseisuse liikmeteks walitakse R. Müller, T. Saan ja M. Ereline. Eestseisuse liikmete kandidatideks: A. Kreutzberg, G. Metslang ja K. Allik. Balloterimise komisjoni: G. Tanimin, Joh. Teas, K. Martin, Joh. Looga ja J. Liiw. Rewisjoni komisjoni: K. Kutsar, A. Tibar ja A. Meos. Matmise komisjoni: J. Stallmeister, A. Kask, Baumann, Mänd, J. Kukk, K. Wirro, H. Metslang, G. Treufeldt ja M. Taska. — Maksuta rahwa raamatukogu asutamisest ühes Wanemuise seltsiga ei arwata mitte wõimalik olema osawõtta.

Eestseisuse koosolekul 23. weebruaril jaotawad eestseisuse liikmed ametid järgmiselt: esimees R. Müller, abiesimees T. Saan, kassapidaja K. Zirkel, abi M. Taska, majawalitsejad J. Terne ja M. Kurg, pidukomitee juhataja A. Kreutzberg, abi G. Metslang, raamatukoguhoidjad M. Ereline ja P. Saarwa. — Kirjatoimeteja J. A. Kallas 65 rubla aastapalgaga. — 16. märtsil otsustatakse Wiljandi Eesti Käsitööliste seltsi palwe peale 4. märtsist s. a. Wiljandis 24., 25. ja 26. aprillil ärapeetawa käsitöö näituse auhindadeks 25 rubla annetada, selle tingimisega, et sellest rahast 2 auhinda, 15 ja 10 rubla, meesterahwa käsitöö eest wäljaantaks ja sellele seltsile teatataks, kellele auhinnad wälja antud ja missuguste tööde eest. — 27. aprillil lubatakse joonistuse-kursuste nõukogul kursuste tööde näitus seltsi saalis 9. mail toimepanna. Otsustatakse Eesti Tütarlaste gümnasiumi walitsusele tänu awaldada, et seltsi poolt toimepandud joonistuse-kursustele seal lahkeste ruumid tarwitada anti. 4. mail antakse Kaubanduse ja Tööstuse ministeriumile teada, et siinsed joonistuse-kursused ainelistel põhjustel oma tegewuse ajutiselt lõpetawad. 11. mail arutatakse M. Lemonius'i kirjalikka ettepanekuid. Nimetatud herra on eestseisusele kirja ühes 3 rublaga saatnud ja palub: 1) et juuresolew 3 rubla maawärisemise läbi kannatajatele Messina elanikkudele saadetaks, 2) teeb ettepaneku, et seltsi ruumides

maksuta waestelaste-kool asutataks ja 3) et temal lubataks seltsi ruumides Saksa keeles ususektide wahekorrast kõnet pidada. Otsus: Raha 3 rubla tagasi saata, sest annetaja wõib seda ise sellekohasele komiteele edasisaatmiseks äraanda; maksuta waestelaste-kooli asutamine peakoosolekule ettepanna ja Saksa keeles usulise sisuga kõnet seltsi ruumides mitte lubada. M. Lemonius ei wõta tagasisaadetud raha 3 rubla mitte wastu, waid kingib selle seltsile haridusliseks otstarbeks.

7. juunil paneb selts wäljasõidu Suuga talusse toime, millest seltsile 61 rubla 55 kop. sisse on tulnud. 27. juulil annab kursuste nõukogu 1909./10. õpeaasta tegewusest aru, mis peakoosolekule ette tuleb panna ja annab kõik abinõud ja teised asjad eestseisuse kätte ära.

Harilise peakoosoleku 7. augustil awab esimees Müller ja juhatajaks saab J. Prisk. Kursuste aruanne 600 rubla 65 kop. suuruses sissetulekus ja wäljaminekus wõetakse wastu, eestseisusele ja rewisjoni komisjonile tehakse kohusehs, kursuste inwentar läbiwaadata, ära hinnata ja sellest järgmisel peakoosolekul teatada. Otsustatakse järgmisel 1911. a. mai-kuu algul käsitöö-näitus ärapidada. Näituse korraldajaks ja eeltööde tegijaks walitakse komisjon, kelle liikmeteks saawad: T. Nõmmits, K. Kutsar, K. Wirro, A. Naarits ja M. Kurg.

M. Lemoniuse ettepanek maksuta waestelaste alghariduse-kooli käima panna, tunnistatakse küll tarwilikuks ja ajakohaseks, kuid ainelistel põhjustel käib see ülesanne üle seltsi jõu. Tulewal 1911. a. otsustatakse seltsi 20 aasta kestwust pidulikult mälestada ja eestseisusele tehakse kohuseks, selleks eeltöösid tegema hakata.

17. augustil otsustatakse näitus 1911. a. 7., 8. ja 9. mail ärapidada ja Eesti põllumeeste seltsi eestseisuselt järelepärida, missugustel tingimistel säälseid näituse hooneid seltsile tarwitamiseks lubatakse. — 27. augustil wõtab endine kursuste kirjatoimetaja J. Koorits seltsi kirjatoimetuse endistel tingimistel enese peale. — 7. sept. teatab näituse toimekonna liige K. Kutsar, et Eesti Põllumeeste selts oma näituse ruumisid näituse jaoks anda ei saa, sest et nad wabad ei ole.

21. septembril teatatakse, et nätuse luba Kaubanduse ja Tööstuse ministeriumist seltsile kätte on jõudnud. 5. oktobril otsustatakse seltsi maja peale kinnitatud hüpotegi seltsi paberid, millede kursi hind madal (94 rubla 100 r. eest) ära müüa ja paberi omanikkudele nominal hinnani juure maksa. 19. oktobril saadetakse Siseministeriumi palwe, et seltsi põhjuskirja muutused, mis 6. dets. 1909 nr. 90 all ära saadeti, rutem läbiwaadataks. 2. nowembril otsustatakse kursuste õpilaste tööd Wanemuise seltsi ruumidesse kunsti-näituse ajaks wäljapanna.

14. nowembril on einelaua wäljapakkumine. Walitakse 3 isiku hulgast J. Endrik 700 rbl. aasta-üüriga einelauapidajaks. — 20. nowembril otsustatakse peakoosolekule kinnitamiseks ettepanna: 1) et suure Wene kirjamehe L. N. Tolstoi surma mälestust püstitõusmisega austatakse, 2) et kirjaniku mälestuseks kapital asutataks, kust waesematel seltsiliikmetel wõimalik oleks põhjuskirja § 2 mõttes laste koolitamiseks abiraha saada.

Erakorralise peakoosoleku 4. detsembril awab esimees Müller, koosolekule ministeriumi poolt põhjuskirja muutmist teada andes. Koosoleku juhatajaks walitakse J. Kahar. Näituse komisjoni nimel paneb K. Kutsar kawatsetawa näituse eelarwe ette, mille järele sissetulekuid 1700 rubla ja wäljaminekuid 1400 rubla peale arwatakse. Et ministeriumi poolt auhinda pole antud, teewad Prisk ja Sule ettepaneku, et neid teiste seltside poolt paluda ehk osta. Et seltsil õigust ei ole, ise auhinda walmistada lasta, teeb Heringson ettepaneku, näitust nii kauaks edasilükata, kuni

selts selle õiguse enesele muretseb. Healetamisel otsustatakse 37 healega 35 heale wastu näitus 1911. a. ärapidada ja 7. augustil walitud näituse komisjonile weel hrad Prisk ja Sule juurde walida. 15.—31. jaanuarini 1911. a. toimepandawast II. Ülewenemaalisest käsitöö kongressist ei saa selts lühikese ettewalmistuse pärast oma asemiku läbi mitte osawõtta. Eestseisusele tehakse kohuseks, järgmiseks koosolekuks põhjused ja tingimised L. N. Tolstoi nimelise kapitali asutamiseks wäljatöötada, millest waesemad seltsiliikmete lapsed põhjuskirja § 2 põhjal koolitamiseks abi saada wõiwad.

Eestseisus walib 7. detsembril seltsi asemikkudeks nõupidamisele Karskuse Sõbra ruumides käsitööliste õhtukooli asutamiseks M. Kure ja G. Metslangi. 22. detsembril walitakse seltsi esimees auwõõrana Saksa Käsitööliste seltsi (Handwerker-Verein) 50 a. juubelipidust seltsi asemikuna osawõtma ja seltsi nimel terwitusi wiima. 28. detsembril walitakse seltsi kirjatoimetajaks 65 rubla aastapalgaga hra Pohla. K. Kutsari teadaandmisel lubatakse seltsi saal 9. jaanuariks käsitöö ettewõtjatele käsitöö näituse pärast nõupidamiseks.

1911.

Aasta peakoosoleku 12. weebruaril awab esimees Müller teatega, et möödaläinud aastal on surma läbi lahkunud: J. Pellberg, Maria Matto, Johan Sillaots ja Karl Punak, kellede mälestust püstitõusmisega austatakse. Koosoleku juhatajaks walitakse J. Kahar. Möödaläinud aasta aruanne ja käesolewa aasta eelarwe wõetakse wastu. Tolstoi nimelise kooliabi kapitali eelnõust kustutatakse punkt 9 ja ümbertöötada jäetakse punkt 2. — Eestseisuse liikmeteks walitakse K. Zirkel ja M. Kurg, kandidatideks Meos ja Lüdimus; rewisjoni komisjoni: Kutsar, Lillimägi ja Unt; balloterimise komisjoni: Taska, Teruke, Metslang, Liiw ja Talwik; matmise komisjoni Taska, Põld, H. Metslang, G. Metslang, Treufeldt, Jantra ja Arbusow. II. Laenu- ja Hoiu-ühisuse hoolekandjaks K. Kutsar.

15. weebruaril jaotawad eestseisuse liikmed ametid järgmiselt: esimees R. Müller, abi T. Saan, kassahoidja K. Zirkel, abid K. Allik ja J. Lüdimus, majawalitsejad Terne ja Metslang, pidutoimekonna juhataja A. Kreutzberg, abi M. Ereline, raamatukogu hoidja M. Ereline.

Anselm Kurg saab oma joonistuse tööd Riiga näitusele saatmiseks selle tingimisega wälja, et ta neid pärast seltsile jälle tagasi toob.

5. aprillil teatatakse, et Liiwi kuberner kirja läbi 22. märtsist s. a. teada annab, et seltsile 9. oktobril s. a. mitte näitemüügi pidamiseks luba ei anta. Seda luba antakse üksnes heategewatele seltsidele ja asutustele. 19. aprillil wolitab eestseisus K. Zirkelit, J. Ternet ja G. Metslangi teateid pärima, missugustel tingimistel wõiks naabruses olewat Pallonite liikumata warandust oksjonil 27. mail seltsile osta.

Erakorralisel eestseisuse koosolekul 20. aprillil hinnatakse tulekahju läbi saanud kahju, mis seltsi liikuwast ja liikumata warandusest hukka saanud. Tulekahju on alanud 19./20. aprilli ööl naabri Bandelieri hoonetest. Seltsi weeremängu hoone, kuur ja pesuköök on maha põlenud. Peahoone katus, seinad, uksed ja aknad on tulekahju all kannatanud, hulk liikuwat warandust hukka saanud. Eestseisuse liikmete M. Taska, G. Metslangi ja A. Kreutzbergi üleskirjutuse ja hindamise järele on liikuwat warandust 980 rubla eest ära põlenud, kuna weeremängu, kuuri, pesuköögi maani mahapõlemise ja peahoone wigastused kokku 3000 rubla peale hinnatakse. Eestseisus otsustab seda kahjuarwet sellekohastele tulekassa seltsidele teada anda.

Ex bibl. univ. Dorp.
TARTU ÜLIKOOLI
RAAMATUKOGU

24. aprillil lepib eestseisus tulekassa seltside wolinikkudega kokku, et tulekassadest maksetakse seltsile wälja liikumata waranduse eest 2300 rubla ja liikuwa waranduse eest 606 rubla 60 kop.

17. mail saadab eestseisus „Tallinna Teatajale" õienduse, et nr. 105 ilmunud Tartu näituse kirjeldus mitte kõigite tõe põhjal ei ole kirjutatud. Muude eksituste seas tuleb tähendada, et näitusel mitte einelaud alkoholiste jookidega ei olnud. Selsamal päewal saadakse Liiwi kubernerilt kirjalik teade, et näitemüüki ei lubata. Põhjus endine : luba antawat üksnes heategewatele asutustele.

Erakorralise peakoosoleku 26. mail awab esimees Müller ja juhatab seltsiliige Lääne. Einelauapidajale Endrikule otsustatakse tulekahjul saadud kahju tasu tema nõudmisest 145 rublast pool osa, s. o. 72 rubla 50 kop. üüri alandamise näol tasuda. Eestseisust wolitatakse Pallonite liikumata warandus oksjoni peal kui wõimalik ära osta, sest et seltsi maja ja krunt suurematele ehituste nõudmistele ei wasta. Et Liiwimaa kuberner kaks korda seltsi palwe 9. oktobril näitemüüki pidada, tagasi on lükanud, otsustab peakoosolek luba Sisemiste Asjade ministeriumist paluda. Näitus otsustatakse ka järgmisel 1912. a. toimepanna.

7. juunil wastatakse Kaubanduse ja Tööstuse ministeriumi üleskutse peale Petrogradis selle aasta lõpul ärapeetawast õpe-kaubanduslisest ja tööstuslisest näitusest osawõtta, eitawalt, sest et joonistuse-kursused lõpetatud on. Otsustatakse seltsi inwentar 4608 rubla eest Moskwa Tulekinnituse seltsis tulekahju wastu kinnitada. 20. juunil teatab Liiwi kroonu palat, et Kaubanduse ja Tööstuse ministeriumi poolt tänawu aastase näituse heaks 100 rubla on määratud. 5. juulil maksetakse endisele majaomanikule Ado Lang'ile wiimane wõla osa maja eest 900 rubla suuruses ära. — 19. juulil otsustatakse kõikidesse seltsi ruumidesse elektri walgustus sisseseadida.

27. augusti hariliku peakoosoleku awab esimees Müller ja juhatajaks walitakse A. Heringson. Eestseisus teeb ettepaneku, et selts naabruses olewa Kleini krundi omale ostaks. Koosolek on ettepanekuga nõus ja walib järgmise komisjoni selleks otstarbeks : Taska, Tibar, Naarits, Paris ja Asu. — Seltsiliige A. Pabut on ettepaneku teinud, et temale raske haiguse korral 6 rubla kuus abiraha 1. augustist aasta lõpuni määrataks. Koosolek otsustab 15 rubla kuus abi kuni aasta lõpuni, ja kui seltsiliige A. Pabut selle aja sees ära peaks surema, siis see abiraha tema pojale anda. — Näituse aruanne wõetakse wastu. Tulewa aasta näituse eeltööd antakse eestseisuse kätte, kuni järgmisel aasta-peakoosolekul näituse komisjon walitakse.

Eestseisuse tegewus elektri-walgustuse sisseseadimises tunnistatakse õigeks. Ka peetakse tarwilikuks, et eestseisus asjatundjate arwamist järele päriks, kas mitte wõimalik ei ole seltsimajale teist korda peale ehitada, nii et saal teisele korrale saaks.

Et eestseisuse liikmetel wõimalik ei ole Karskuee Sõbra 20 a. kestwuse juubelipidust seltsi asemikkudena osawõtma minna, otsustatakse tähendatud päewaks kirjalik õnnesoow ja terwitus saata. — 6. septembril otsustatakse seltsi 20 a. kestwuse pidu 24. septembril kell 9 õhtu ühes pidusöögiga ärapidada. — Eesolewa näituse eeltööde tegijateks walitakse Kurg, Allik ja Ereline, kuna H. Laas põhjuskirja § 44 mõttes asjatundjana komisjonile nõuandjaks kutsutakse. — 13. sept. otsustatakse esialgselt 50 elektri-lampi 25—32—50 küünla walguses seltsi ruumide walgustuseks sisseseadida lasta. 20. septembril teatab esimees, et tema politseist teate saanud, et Siseministerium räitemüügi luba mitte pole annud. — 20. septembril walitakse A. Praksi asemele laulukoori juhatajaks Karl Tuwike. 1. nowembril määratakse ees-

olew käsitöö-näitus mai-kuu 4., 5., 6. ja 7. päewa peale. — 15. now. nõuab Kaubanduse ja Tööstuse ministerium teateid, missugustel põhjustel näitusel wäljapanekutele auhinnad on määratud See nõudmine täidetakse. Selsamal päewal on einelaua wäljapakkumine 1912. a. peale 3 pakkuja seast walitakse J. Endrik einelauapidajaks 950 rbl. aasta-üüriga. — 29. nowembril saadetakse Sootaga laulu ja muusika seltsi „Põhjala" uue seltsimaja pühitsemise puhul kirjalik õnnesoow ja terwitus.

Selsamal päewal lahkub K. Zirkel kassapidaja ametist halwa terwise pärast. Teme asemele wõetakse M. Kurg, ja Zirkelile awaldatakse tänu hoolsa ameti pidamise eest.

1912.

24. jaanuaril seatakse eelarwe 1912 a. kohta kokku, mille tasakaal sissetulekutes ja wäljaminekutes 4325 rubla on. Ka peakoosoleku päewakord seatakse kokku. Kui linnawalitsuse ehituse komisjonist seltsi maja alumise korra ümberehitus ja teise korra peale ehitamine peaks lubatama, siis otsustati ehitus wiibimata käsile wõtta.

Peakoosoleku 11. weebruaril awab R. Müller ja juhatajaks walitakse T. Nõmmits. Möödaläinud aasta aruanne wõetakse wastu. Eelarwet muudetakse. Abiandmisteks wõetakse 450 rubla asemel 550 rubla ja wõla kustutamiseks 700 rubla 50 kop. asemel 650 rubla 50 kop. Surnud liikme A. Pabuti pojale lubatakse kuni 36 rubla abi eestseisuse äranägemise järele. — Ametiwanaduse järele lahkub eestseisusest J. Terne ja haiguse pärast K. Zirkel. Nende asemele walitakse J. Lillimägi ja J. Liiw. Lahkunud kandidadi Arbusowi asemele walitakse K. Haidak. Rewisjoni komisjoni liikmeteks: Unt, Prisk ja Matze. II. Tartu Laenu- ja Hoiu-Ühisuse hoolekandjaks J. Prisk. Balloterimise komisjoni: Talwik, Taska, Teruke, Puusep ja Asu. Matmise komisjoni: Taska, Põld, H. Metslang, G. Metslang, Treufeldt, Jantra ja Arbusow. Näituse komisjoni: Kurg, Allik, Ereline, Asu ja Nõmmits.

14. weebruaril jaotawad eestseisuse liikmed ametid: Esimees Müller, abiesimees Saan, kassapidaja Kurg, abikassapidaja ja pidu kassahoidja Ereline. Pidukomitee juhataja Lillimägi, komitee liikmed Haidak ja Kreutzberg. Pidul korraldajad Allik ja Meos. — 24. weebruariks saadetakse käsitööliste õhtu-kooli asutamise komisjoni koosolekule seltsi asemikkudena M. Kurg ja G. Metslang. Lasteaia eestseisuse koosolekule surnud liikme A. Pabuti poja warjupaika wastuwõtmise küsimuse arutamiseks A. Heringson ja M. Taska. — Kirjatoimetaja kohused pannakse R. Mülleri peale, palk nagu minewal aastal. — 6. märtsil teatab Lasteaia walitsus, et A. Pabuti poeg sinna warjupaika wastu wõetakse, kui selts 3 rubla ja wald 1 rubla 50 kop. kuu selle eest tasub. — Surnud seltsiliikme Lõhmuse abikaasa on seltsile 30 rubla annetanud, mida selts oma heaksarwamise järele wõib tarwitada. Otsus: 30 rubla Tolstoi kooliabi kapitali juure hoiule wiia.

20. märtsil teatatakse, et II. Tartu Laenu- ja Hoiu-Ühisus 25 rubla seltsi juures olewa L. N. Tolstoi nimelise kooliabi kapitali heaks on kinkinud.

1. mail palub näituse toimekond, et Kaubanduse ja Tööstuse ministeriumi telegramm auhindade nimetamise pärast saadetaks. 22. mail maksab Wirro mõlemate aastate abisaamise arwe 10 rubla 89 kop. seltsile tagasi.

7. aug. teatatakse, et maikuul toimepandud näitusest on sissetulnud 699 rubla 67 kop., kulud 788 rubla 81 kop.

Peakoosoleku 11. augustil awab esimees Müller ja juhatab K. Eisenschmidt. Näituse aruanne võetakse wastu ja otsustatakse ka edespidi iga aasta näitus toimepanna, selle peale waatamata, et see tänawu kahju on toonud. Järgmine näitus otsustatakse maikuul 1913 ära pidada. Näituse komitee liikmeteks walitakse: Kurg, Alba, Asu, Eisenschmidt ja Turba. Koosolek kinnitab eestseisuse ettepaneku, et need seltsiliikmed, kes üle kella 1 seltsi ruumides wiibiwad, 10 kop. trahwi L. N. Tolstoi nimelise kooliabi kapitali heaks peawad maksma, wälja arwatud koosolekute õhtud ja nimelt need liikmed, kes koosolekutest osa on võtnud.

11. septembril otsustatakse A. Praks'ile tema 10 a. seltsi pidude tegewuse mälestuseks taktikepp 23. septembriks kinkida. — 9. oktobril otsustatakse seltsiliikmete tarwis mõni sada sülda põletispuid osta. Puude ostmise komisjoni liikmeteks walitakse: Metslang, Allik, Meos, Lillimägi ja Kreutzberg. — 23. oktobril tehakse Schultze firmaga elektri walgustuse sisseseadmises leping. Elektri walgustuse sisseseade läheb Schultze ja Hechti eelarwete järele 680 rubla 87 kop. maksma. — „Noor-Eesti" koosolekule raamatukogude korraldamise küsimuses walitakse seltsi asemikkudeks M. Ereline ja J. Lillimägi. — 14. oktobril toimepandud pidust on elektri walgustuse sisseseadimiseks 136 rubla 78 kop. sissetulnud. — 30. oktobril on einelaua wäljapakkumine. Healetamisel walitakse 7 pakkuja seast Jaan Kirsipuu 1000 rbl. aastaüüriga einelauapidajaks. — 20. nowembril määratakse K. Haidakule 15 rubla kulurahaks Tallinnasse sõita, kus 28. detsembrist 1912 kuni 6. jaanuarini 1913 näitekunsti üle ettelugemisi peetakse.

4. detsembril walitakse komisjon, kellele ülesandeks tehakse, abinõusid otsida, et ajutiselt seismajäänud joonistuse-kursuseid jälle uueste käima panna. Komisjoni liikmeteks walitakse: Ereline, Kurg, Karin, Käost, Lang ja Uibopuu.

II. Tartu Laenu- ja Hoiu-ühisusele saadetakse palwe, käsitöö-näituse ja Tolstoi nimelise kooliabi kapitali heaks toetuse-summasid määrata.

1913.

22. jaanuaril otsustatakse 21. weebr. Romanowi walitseja soo 300 a. juubelipidu pühitseda. 29. jaanuaril kirjutatakse 7-me punktilne rewisjoni komisjoni kodukord protokolli, mida peakoosolekule kinnitamiseks ettepannakse.

Peakoosoleku 16. weebruaril awab esimees R. Müller, koosoleku juhatajaks walitakse K. Eisenschmidt. Kassa aruanne 1912 a., niisama ka waranduse aruanne võetakse wastu. 1913. a. eelarwe 7523 rubla suuruses võetakse wastu. Abiandmine liikmetele jääb endist wiisi. Surnud liikme A. Pabuti pojale antakse 1913. a. 36 rubla abi. Eestseisuse liikmeteks walitakse R. Müller, P. Paris ja E. Rebane, kandidatideks: A. Kreutzberg, G. Metslang ja M. Taska. Rewisjoni komisjoni: K. Kutsar, H. Matze ja J. Unt. Balloterimise komisjoni: Mihkelson, Puusepp, Talwik, Teruke ja Sups. Matmise komisjoni: Taska, Piiroja, H. Metslang, G. Metslang, Stallmeister, Jantra ja Sisask. Hoolekandjaks II. Tartu Laenu- ja Hoiu-Ühisuse juure Saan. — Rewisjoni komisjoni kodukord kinnitatakse. R. Müller walitakse seltsi asemikuks Kutsehariduse seltsi koosolekust 24. weebruaril osawõtma.

19. weebruaril jaotawad eestseisuse liikmed ametid: esimees R. Müller, abiesimees E. Rebane, kassapidaja M. Kurg, majawalitseja J. Liiw, abi G. Metslang, pidu kassapidaja J. Lillimägi, abi M. Taska, pidutoimekonna esimees A. Kreutzberg, abid J. Lüdimus ja Meos, raamatukogu hoidja M. Meos, kirjatoimetaja Müller 75 rubla

aasta-palgaga. — 21. weebruaril saadetakse Siseministri kaudu Keisri Majesteedile Romanowite 300 a. walitsuse jubileumi puhul seltsi nimel truualamluse telegramm. — Eestseisuse liikmeks walitud P. Paris teatab kirjalikult, et ta eestseisuse liikmete hulgast wälja astub. Tema asemele walitakse kandidatide hulgast wanaduse järele Meos. — 5. märtsil teatab Lillimägi, et ta pidu kassapidajaks ei hakka. Tema asemele walitakse M. Taska ja Lillimägi tema abiks.

2. juulil tehakse puu ostmise komisjonile ülesandeks, umbes 200 sülda puid osta. — 16. juulil wastatakse Eesti Põllumeeste seltsi eestseisusele näituse asjus, et Käsitööliste selts walmis on järgmistel tingimistel Põllumeeste seltsiga selles asjas ühinema: meesterahwa käsitöö osakond näitusel jääb Käsitööliste seltsi korraldada ja auhinna mõistmine selle seltsi poolt walitud komisjoni kätte, kus ka liikmeid Põllumeeste seltsi poolt walitud wõiwad olla. Käsitööliste selts wõtab kõikidest kuludest ja wõimalikkudest kahjudest kokkulepitud suuruses osa ja saab puhtast sissetulekust teatawa protsendi ja saadab oma asemikud kokkulepitud arwus üleüldisesse näituse toimekonda. Lähemad tingimised töötab komisjon wälja, kelle liikmed mõlematest seltsidest on walitud. — 20. augustil saadetakse Tallinnasse „Estonia" teatri uue maja pühitsemise puhul terwituse telegramm.

Peakoosoleku 24. aug. awab esimees R. Müller ja koosoleku juhatajaks walitakse J. Kallas. Maikuul peetud näituse üle annab näituse toimekonna kirjatoimetaja K. Eisenschmidt aru. Aruanne wõetakse wastu. Toimekonnale tehakse kohuseks, tulewal aastal näitust septembri algul toimepanna. Kui wõimalik on Põllumeeste seltsiga näituse asjus ühineda, siis tuleb näitus nendega ühel ajal augusti-kuul pidada. Eestseisusele ja näituse toimekonnale tehakse kohuseks, nimetatud seltsiga tingimiste pärast läbirääkida. Näituse toimekonna liikmeteks walitakse: Eisenschmidt, Nõmmits, Sternfeldt, Turba ja Luisk.

17. septembril teatab näituse toimekonna esimees K. Eisenschmidt, et tema ühes A. Sternfeldtiga Põllumeeste seltsi eestseisusega näituse pärast läbirääkimisi on pidanud. Põllumeeste selts on nõus Käsitöö osakonda ilma üüri nõudmiseta Käsitööliste seltsi kätte korraldada andma. Käsitööliste selts wõtab kõikidest näituse eeltööde ja kuulutuste kuludest osa, kuid näituse puhtast kasust mitte Selle järele otsustatakse 1914. a. iseseisew näitus peakoosoleku otsuse järele toimepanna.

Selsamal koosolekul teeb eestseisuse esimees ettepaneku, II. Laenu ja Hoiu-Ühisusele palwe saata, et ühisus selle seltsi poolt toimepandawad joonistuse-kursused omal arwel ülespidada wõtaks. — 5. nowembril on einelaua wäljapakkumine. Balloterimisel walitakse 5 pakkuja seast 1000 rbl. aasta-üüriga Jaan Kirsipuu 1914. a. einelauapidajaks.

1914.

14. jaanuaril tunnistatakse tarwiliseks, seltsi maja naabruses olewaid majasid Wene uul. nr. 5—9 ära osta. Nendest majadest nõutawat 12000 rubla. Esialgseks läbirääkijaks ja järelewaatajaks wolitatakse G. Metslang. — 28. jaanuaril otsustatakse seltsi juure warjupaika wanade ja wigaste liikmete jaoks asutada.

23. weebruaril on aasta peakoosolek, mille esimees R. Müller awab ja J. Kallas juhatab. 1913. a. seltsi aruanne ja matmise komisjoni aruanne wõetakse wastu. Eelarwe 1914. a. kohta 6371 rubla 94 kop. suuruses sissetulekutes ja wäljaminekutes kinnitatakse.

Abiandmine liikmetele 1914. a. otsustatakse järgmiselt: III. järgu liikmed saawad prii arstiabi ja rohud, I. ja II. järgu liikmed sellesama abi, peale selle weel haiguse korral, mis üle 5 päewa, iga päewa pealt 50 kop.; selle wiimase abiandmise peale on eestseisusel woli kuni 50 rubla wälja anda, suuremad summad tulewad peakoosoleku kätte otsustamiseks. I. järgu liikmete perekondadele antakse haiguse korral arstiabi ja rohud hinnata. Perekonna liikmeteks arwatakse ainult abikaasa ja lapsed. Surma kuulutused ajalehes, niisama ka matmise juures muusika-kulud kannab selts kõikide klasside liikmete eest. I. ja II. järgu liikmetele antakse matmise abiraha järgmises arwus: Kes 3—7 a. liige, saab 20 rubla, 8—9 a. = 25 r., 10—11 a. = 30 r., 12—15 a. = 35 r. ja üle 15 a. = 40 rubla. — Peale selle antakse surnud liikme A. Pabuti pojale, kes Lasteaia warjupaigas, 36 rubla 1914. a. abirahaks. — Eestseisuse liikmeteks walitakse J. Kallas ja T. Nõmmits, nende kandidatideks: J. Luisk ja W. Tillmann; rewisjoni komisjoni: Unt, Matze ja Kutsar. Balloterimise komisjoni: Ereline, Sups, Lauri, Karja ja Ernitz. Matmise komisjoni: G. Metslang, Nõmmits, Ereline, Stallmeister, Luisk, Ilwes ja Puhm. — Hoolekandjaks II. Laenu ja Hoiu-Ühisusesse A. Naarits. — Esimees teatab, et selle aasta 10. märtsil tulewad naabruses olewad Palloni pärandajate majad oksjoniteel müügile. Et seltsi peakoosolek juba 26. mail 1911 soowi awaldas, neid majasid ühes krundiga seltsi tarwis ära osta, siis paneb eestseisus asja nüüd peakoosolekule otsustamiseks ette. Pikema läbirääkimise järele otsustatakse: Nimetatud majasid mitte seltsi omanduseks osta.

18. weebruaril jaotawad eestseisuse liikmed ametid: esimees R. Müller, abiesimees E. Rebane, kassapidaja J. Lillimägi, kassapidaja abi ja pidu kassapidaja Tillmann, abi M. Taska, majawalitseja G. Metslang, abi J. Liiw, pidu komisjoni esimees A. Kreutzberg, liikmed T. Nõmmits ja J. Luisk; raamatukogu hoidja J. Kallas ja kirjatoimetaja R. Müller, 75 rubla palgaga aastas. — 11. märtsil walitakse J. Lillimägi seltsi asemikuks Eesti Noortemeeste seltsi 15 a. pidulikust koosolekust märtsil osawõtma.

25. märtsil teatab II. Laenu- ja Hoiu-Ühisuse juhatus, et ühisus käsitää instruktori käsitöö tõstmiseks ja edendamiseks on palganud ja palub, et Käsitööliste seltsi poolt tema töö eeskawa ja kodukord wäljatöötataks ja ühisusele saadetaks. Otsus: Komisjon walida, kes esialgselt selle töö ära teeks. Komisjoni waliti: Unt, Ereline, Lillimägi, Lüdimus, Kreutzberg, Räppo ja Barbits.

15. aprillil saadakse linna ametist 100 rubla, mida linnawolikogu käsitöö näituse auhindade muretsemiseks on annetanud.

Et „Postimehes“ nr. 78 kirjatükk ilmus, kus kirjeldatud, et Lihawõtte pühade kolmandal päewal selle seltsi poolt korraldatud pidu ajal karskuse-lillesid sellepärast ei ole müüa lubatud, et seltsil ise konfettisid müüa olnud. Selle kohta wolitatakse esimeest õiendama, et mitte selts ega pidu juhatus karskuse-lillede müümist pidu ajal ei keelanud, waid politsei. — 25. märtsil walitud komisjon on instruktori töö eeskawa wäljatöötanud, mis II. Laenu- ja Hoiu-Ühisusele ärasaadetakse.

3. juunil saadakse Kaubanduse ja Tööstuse ministeririumist näituse ärapidamiseks augusti ehk septembri kuul luba kätte ja ühtlasi on näituse auhindadeks aurahad ja tunnistused ning 200 rubla toetust lubatud. — 29. juulil hakkab G. Metslang kassapidajaks, sest et J. Lillimägi tegewasse sõjawäeteenistusesse on kutsutud. — 29. juulil walitakse „Hädaabi“ komitee esimehe kirjaliku palwe peale selle seltsi asemikkudeks E. Rebane ja J. Luisk 31. juuli nõupidamise koosolekule abiandmise asjus sõtta kutsutud isikute perekondadele. — 12. augustil walitakse sõjawäljale kutsutud arstide

Dr. Reinholdi ja Dr. Ottas'e asemele Dr. Willberg ja Dr. Urberg. — Et ka seltsi einelauapidaja J. Kirsipuu tegewasse sõjawäkke kutsutud, siis annab tema einelauapidamise kõikide õiguste ja kohustustega eestseisuse nõusolekul Marie Päielile kuni uue aastani edasi.

Peakoosoleku 23. augustil awab esimees Müller, juhatajaks walitakse A. Sternfeldt. Näituse komitee esimees K. Eisenschmidt annab näituse eeltöödest aru, mille järele näituse toimepanek sõja pärast määramata aja peale edasilükatakse. — Tehakse otsus, sõtta kutsutud liikmete waesematele perekondadele abi anda. Sarnaste liikmete majanduslise seisukorra järelewaatamiseks walitakse kolmeliikmeline komisjon, kelle liikmeteks saawad: Eisenschmidt, Ereline ja Kurg. Komisjonile jäetakse woli, kuni 200 rablani abi anda. — Seltsi juure otsustatakse tööwõimetute liikmete jaoks warjupaik asutada. Walitakse komisjon, kes warjupaiga põhjuskirja eelnõu ja kodukorra wäljatöötawad. Komisjoni liikmeteks walitakse: Kutsar, Luisk, Prisk, Kahar ja Unt.

30. septembril otsustatakse Kutsehariduse seltsile joonistuse-kursuste õpeabinõud 60 rubla tasu eest aastas tarwitada anda. Warjupaiga komisjoni poolt on ettepanek tehtud, et eestseisus sammusid astuks, et warjupaiga heaks näitemüük saaks toimepandud. Et seltsile omal ajal näitemüüki toimepanna ei lubatud ja näitemüügi luba üksnes heategewatele asutustele antakse, siis antakse asi peakoosoleku kätte otsustamiseks. — 21. oktobril saadetakse Tartu Eesti Punase Risti laatsareti heaks toimepandud pidu sissetulek 15 rubla 72 kop. nimetatud komitee kätte ja aruanne politseile. 4. nowembril teatab esimees, et ta politseile selle üle allkirja annud, et seltsiliikmete hulgas mitte Saksamaa ega Austria alamaid ei ole. Selsamal päewal on einelaua wäljapakkumine. Pakkumisele on ilmunud 13 isikut. Kinnisel balloterimisel walitakse healteenamusel einelauapidajaks 1915. a. peale Juhan Terne 1300 rbl. aasta-üüriga.

Sõjaaega silmas pidades jäetakse kõikidelt seltsi pidudelt tants ära. 25. nowembril waatab eestseisus ühes komisjoniga warjupaiga põhjuskirja läbi, kus mõned muutused ja parandused ettewõetakse ja peakoosolekule lõpulikuks heaksarwamiseks ettepannakse. Ühtlasi teatatakse, et II. Laenu- ja Hoiu-Ühisus warjupaiga heaks 500 rubla on annetanud.

Erakorralise peakoosoleku 28. detsembril awab esimees R. Müller ja koosoleku juhatajaks walitakse J. Raudsepp. Warjupaiga küsimus wõetakse arutusele. Soowitakse, et põhjuskiri weel täielikumalt wäljatöötataks. Selleks wäljatöötamiseks ja warjupaiga heaks sissetulekute hallikate otsimiseks walitakse 9-liikmeline komisjon. Komisjoni liikmeteks saawad: Prisk, Sups, Eisenschmidt, Ernitz, Adler, Luisk, Lauri, Martinson ja Liiw. Komisjonile antakse õigus, igasuguseid annetusi warjupaiga heaks wastuwõtta niihästi eraisikutelt kui ka asutustelt, ja näitemüükisid, loteriisid ja pidusid kapitali kaswatamiseks toimepanna. Otsustatakse iga aasta seltsi liikmerahast 25% pärast kõikide abi ja toetamiseks antud summade mahaarwamist warjupaiga kapitali kaswatamiseks hoiule panna.

1915.

20. jaanuaril seatakse käesolewa aasta kohta eelarwe kokku, mille järele kulud ja tulud 3642 rublaga tasakaalus seisawad. 10. weebruaril teatawad A. Sternfeldt ja Eisenschmidt, et kohalik Kutsehariduse selts joonistuse-kursuste õpeabinõusid ära soowib osta. Otsus: küsimus peakoosolekule otsustamiseks ettepanna. — Warju-

paiga komisjon teeb eestseisusele ettepaneku, seltsi juure kaasawara-kassa asutada. See ettepanek pannakse peakoosolekule otsustamiseks ette. — 13 seltsiliiget paluwad peakoosolekule ettepanna, et 28. detsembril 1914. a. tehtud peakoosoleku otsus, kus abiandmisest järelejäänud seltsi liikmeraha summast üks weerand warjupaiga kapitali kaswatamiseks on lubatud, uuesti läbirääkimise alla saaks wõetud.

Aasta peakoosoleku 21. weebruaril awab esimees Müller ja koosoleku juhatajaks walitakse J. Prisk. — Möödaläinud aasta kassa aruanne kinnitatakse ja tunnistatakse õigeks, kuid puude aruande kohta tehakse eestseisusele kohuseks, järgmisele peakoosolekule õige seletus anda puuduwa 93 rubla 65 kop. pärast, mis endine kassapidaja wastu on wõtnud, aga sissetulekutesse mitte ülestähendanud. Käesolewa aasta eelarwe wõetakse wastu. Surnud seltsiliikme Pabuti pojale määratakse 36 rubla ülespidamiseks. — Walimised: Ameti wanaduse järele lahkuwad J. Lillimägi ja J. Liiw, asemele walitakse eestseisuse liikmeteks K. Zellinski ja J. Liiw. Kandidatideks: A. Turba ja A. Saunik. Rewisjoni komisjoni: Kutsar, Matze ja Unt. Balloterimise komisjoni: Ereline, Sups, Lauri, Karja ja Ernitz. Matmise komisjoni: G. Metslang, Nõmmits, Ereline, Stallmeister, Luisk, Ilwes ja Puhm, ja hoolekandjaks II. Tartu Laenu- ja Hoiu-ühisuse juure A. Sternfeldt. — Kutsehariduse seltsile otsustatakse joonistuse-kursuste õpeabinõud 134 rubla 10 kop. eest ära müüa. — Kaasawara-kassa asutamisega seltsi juure on koosolek nõus, kuid teeb tingimiseks, et iga isik, kes kassa liikmeks astub, on kohustatud seltsi juures olewa warjupaiga-kapitali heaks ühekordselt 50 kop. maksma. Kassa asutajateks liikmeteks waliti: Stallmeister, Prisk, Liiw, Herma, Naarits ja Turba. — Endise einelauapidaja Kirsipuu palwe kohta, temale 100 rubla kahjutasu selle eest anda, et 1914. a. seltsi ruumid sõjawäe käes olid, tehakse otsus Kirsipuule 50 rubla selle tasuks arwata.

24. weebr. jaotawad eestseisuse liikmed ametid: Esimees J. Kallas, abi E. Rebane, kassapidaja K. Zellinski, kassapidaja abi ja ühtlasi ka pidu kassapidaja A. Saunik, abiline A. Turba, majawalitseja J. Liiw, abi M. Taska, pidukomitee juhataja A. Kreutzberg, komitee liikmed Luisk ja Nõmmits, raamatukogu hoidja ja kirjatoimetaja R. Müller 75 rubla aasta-palgaga.

3. märtsil teatab R. Müller kirjalikult, et ta eestseisuse liikmest ja kirjatoimetaja ametist ära astub. — Eestseisuse liikmeks lahkunud R. Mülleri asemele saab liisu läbi kandidat A. Kreutzberg. Kirjatoimetajaks walitakse Joh. Luisk 75 rubla aasta-palgaga.

31. märtsil kutsutakse seltsiliikmed Prisk, Turba, Nõmmits, Lüdimus, Sikka, Kreutzberg ja Räppo käsitöö instruktori komisjoni walimisele. 7. aprillil teatawad instruktori tööde järelwalwaja komisjoni liikmed, et nemad instruktoriks endise, K. Eisenschmidti, on walinud. — 14. aprillil lubatakse „Karskuse Sõbra" eestseisusele saal kõne-õhtu tarwis ilma tasuta. Kõnelewad arstiteadlased aine üle: „Kuidas ennast külgehakkawate haiguste eest hoida". — 28. aprillil teatab E. Rebane, et tema halwa terwise pärast eestseisuse liikmete hulgast lahkub. Lahkunud E. Rebase asemele walitakse eestseisuse liikmeks kandidatide hulgast M. Taska ja esimehe abiliseks T. Nõmmits. — Käsitäö instruktori käest on märtsi- ja aprilli-kuu tegewuse aruanne sissetulnud. Aruanne on komisjoni poolt õigeks tunnistatud.

9. juunil otsustatakse wäljasõit 28. juunil Raadi walda „Karu-Peetri" talusse toimepanna. 28. juulil waadatakse instruktor Eisenschmidti poolt kokkuseatud palwekirja eelnõu käsitöö seaduse maksmapaneku laiendamiseks Balti kubermangude peale

läbi. Eelnõu tunnistatakse kohaseks ja otsustatakse Kaubanduse ja Tööstuse ministeriumi ära saata. — 30. juulil arutatakse instruktori aruandeid ja tegewust. Peale eestseisuse on koosolekul rewidendid ja instruktori komisjoni liikmed. Instruktori aruanded waadatakse läbi ja leitakse, et instruktor häid ettewõtteid kawatsenud ja üleswõtnud. Otsustatakse II. Laenu- ja Hoiu-Ühisusele selles mõttes teadustada. — 31. juuli koosolek on täielikult instruktori küsimusele pühendatud. Koosolekul wiibiwad J. A. Kallas, Liiw, Luisk ja Taska. Otsustatakse: Instruktor K. Eisenschmidtile teatada, et tema II. Laenu- ja Hoiu-Ühisuse otsuse järele 15. angustist peale ametist lahti lastud on ja et tema kõik waranduse, mis ta Laenu- ja Hoiu-Ühisusest saadud rahaga omandanud, seltsi eestseisusele tähendatud tähtajaks ära peab andma. Peale selle peab tema oma terwest tegewusest lõpuliku aruande sellele seltsile järeleuurimiseks saatma.

Siia juure tuleb tähendada, et Käsitöö instruktori ameti asutamine mitte Käsitööliste seltsi algatus ei ole. II. Tartu Laenu- ja Hoiu-Ühisuse asemikkude-kogu koosolek wõttis 1913. a. selle mõtte üles ja määras instruktori palkamiseks 500 rubla. Asemikkude-kogu soowis, et see instruktori nimeline isik pinda selleks ettewalmistaks, et käsitöölistel wõimalik oleks ühineda, üheskoos toorest materjali tööde tarwis osta, walmis töid parematele müügi-turgudele saata jne. Instruktor sai 30 rubla kuus palka, oli ametis 1913 1. aprillist kuni 1. oktobrini ja pärast 1914. a. 1. maist kuni 24. weebruarini 1915. a. 24. weebruaril tegi asemikkude-kogu juhatuse ettepanekul otsuseks, instruktori tegewuse järelewalwust Käsitööliste seltsi peakoosoleku poolt walitud sellekohase komisjoni hooleks anda, kuna palk endist wiisi 500 rubla suuruses eelarwesse üleswõeti. Käsitööliste seltsi eestseisus ei pannud seda peakoosolekule ette, waid nimetas seitsme-liikmelise komisjoni ja arwas sellega ühisuse asemikkude-kogu otsuse täitnud olewat. Et komisjoni liikmete mõtted eestseisusega kokku ei sündinud, lahkus suurem osa liikmetest komisjonist ja terwe tegewuse juhtimine jäi eestseisuse hooleks, kes siis 31. juulil instruktori ametist lahti laskis.

18. augustil walitakse uus instruktori komisjon, sest et endisest J. Prisk, A. Turba, T. Nõmmits, A. Kreutzberg ja J. Lüdimus lahkusid. Endisest jääwad Räppo ja Sikka, kuna juure walitakse A. Rehesaar, P. Saarwa, J. Unt, M. Kurg, A. Naarits, K. Norberg, J. Baumann, E. Weeber, M. Ereline, A. Matze, J. Treier, J. Puhm ja J. Kahar. Komisjoni esimeheks walitakse J. Puhm, abiks A. Rehesaar, kirjatoimetajaks J. Baumann, abiks K. Norberg. — K. Eisenschmidtile lubatakse seltsi ruumid teisel korral 23. augustiks tööstuse ettewõtjate koosolekuks.

22. augustil on peakoosolek, mille J. A. Kallas awab ja R. Müller juhatab. Otsustatakse eestseisusele woli jätta, Kutsehariduse seltsile oma äranägemise järele lampisid anda kursuste õpeabinõudena. Eestseisusele antakse woli Riia politsei käest oma heaksarwamise järele kahjutasu seltsi ruumide tarwitamise eest nõuda. Et tulewal sügisel 1916. a. seltsi 25 a. kestwusepäew kätte jõuab, tehakse eestseisusele kohuseks, seltsi 25 a. tegewusest aruanne kokkuseadida ja selleks komisjon walida. Instruktori küsimuse all waieldakse endise instruktori K. Eisenschmidti tegewuse pärast ja koosolek tunnistab käsitöö instruktori ametisse wõtmise tarwiliseks.

Läbirääkimiste järele rewisjoni komisjoni liikmete osawõtmisel otsustatakse eestseisuse koosolekul praegusele einelauapidajale Joh. Ternele ilma wäljapakkumata einelaud ja seltsi ruumid 1916. aastaks 800 rubla eest üürile anda. Teised tingimised

nagu minewal aastal. Selle otsuse wastu protesteriwad eestseisuse liikmed J. Liiw ja M. Taska, et endise pruugi wastu einelaud ilma wäljapakkumata ära on antud.

29. septembril walitakse seltsi asemikuks Tartu sõjatööstuse komisjonisse J. Prisk. 22. oktobril teatatakse, et üks waat petroleumi on saadud, mis 23. okt. liikmetele 10 kop. nael wäljajaotatakse. Liige, kes 1915. a. II. poole-aasta maksu maksnud, wõib petroleumi saada.

Peakoosoleku 31. oktobril awab esimees J. A. Kallas ja juhatajaks walitakse R. Müller. 44 liikme kaebtus eestseisuse tegewuse wastu tuleb arutusele. Kaebajad näewad eestseisuse teguwiisis seltsi kasude wastu töötamist, et einelaud ilma wäljapakkumata wälja üüritud ja annawad asja peakoosolekule otsustamiseks. Koosolek tunnistab eestseisuse tegewuse seadusewastaseks ja kinnisel balloterimisel kuulidega otsustatakse 44 healega 25 heale wastu kõik eestseisuse liikmed ametist tagandada. Eestseisusele tehakse kohuseks, kahe nädala pärast uus koosolek eestseisuse walimiseks kokkukutsuda, kuid niikaua seltsi asju ajada kuni uued liikmed walitakse. Selle otsuse wastu protesteerib koosoleku juhataja R. Müller, seletades, et see põhjuskirjaga kokku ei käi, ja J. Kallas sellepärast, et sisseantud 44 liikme kiri ei olla mitte selgeste kirjutatud. — Sõjawäljal wiibiwaid seltsiliikmeid liikmemaksu õiendamata jätmise pärast ei otsustata mitte liikmete nimekirjast maha kustutada, waid neile täieline liikme-õigus jätta kuni liikmemaksu äramaksmiseni, sõjaaega liikme ajaks arwates.

12. nowembril teatab esimees J. A. Kallas, et politsei-ametnikkude, linnaameti liikmete ja sõja wõimude käsul on seltsimaja 11. nowembril kella 3 tühjaks teha, peale selle olgu õue peal olewad põletispuud seltsiliikmete wahel ärajaotatud.

Esimees Kallas teatab, et ta kuuks ajaks Tartust lahkub ja annab seltsi juhtimise abiesimees T. Nõmmits'i hooleks. 6. detsembril lahkub kassapidaja K. Zellinski ajutiseks ametist ja annab kassa ja dokumendid A. Sauniku kätte. 8. detsembril palub endine instruktor K. Eisenschmidt, et temale palk 1.—15. augustini wäljamaksetakse. Palwe jäetakse tähelepanemata.

13. detsembril on peakoosolek, mille abiesimees T. Nõmmits awab, kuna koosoleku juhatajaks J. Prisk walitakse. Enne eestseisuse liikmete walimist otsustatakse, et eelolewal walimisel walitud liikmed 3 aasta peale walitakse, kuna niihästi eestseisuse kui ka eestseisuse liikmete kandidatide hulgast iga aasta $^1/_3$ osa liisu läbi lahkub. Eestseisuse liikmeteks walitakse kinnisel balloterimisel kuulidega: G. Metslang, J. Lauri, H. Ode, K. Sild, M. Ereline ja J. Stallmeister. Kandidatideks: M. Kurg, G. Puijat, P. Saarwa, M. Sups, M. Pärn ja K. Martin.

18. detsembril otsustatakse 22. detsembriks kell 9 õhtu Tuletõrjujate seltsi saali wana ja uus eestseisus kokkukutsuda, seltsi waranduse üleandmise pärast. — 22. detsembril on wana ja uue eestseisuse ühine koosolek Tuletõrjujate seltsi saalis, millest ka rewisjoni komisjon osawõtab. Endine eestseisus annab praegusele seltsi raamatud, dokumendid, wäärtpaberid, stemplid jne. ära.

Juba enne seltsi asjade üleandmist oli uus eestseisus 15. detsembril J. Stallmeistri korteris ametid eneste wahel järgmiselt ära jaganud: Esimees H. Ode, abiesimees G. Metslang, kassapidaja J. Stallmeister, abi K. Sild, majawalitseja J. Lauri, abi M. Kurg, pidutoimekonna juhataja M. Ereline, pidu kassapidajad G. Puijat ja P. Saarwa, pidutoimekonna liikmed M. Sups ja M. Pärn, raamatukogu hoidja K. Martin. 29. detsembril on eestseisuse koosolek J. Stallmeistri ruumides. Kirjatoimetajaks walitakse K. Eisenschmidt. Koosolekul õiendatakse seltsi jookswaid asju ja kassa-

pidajale antakse wolitus, II. Laenu- ja Hoiu-Ühisusest jookswalt arwelt 300 rubla arwete tasumiseks wäljawõtta.

1916.

Eestseisuse pea mure on seltsile ajutise korteri muretsemine, sest et seltsi maja sõjawäe käes on. — Tarbeainete toimekonna kirjaliku palwe peale seltsiliikmete hulgast umbes 30 isikut tarbeaineid linna elanikkudele wäljaandmise korraldajateks saata, walitakse selleks 30 liiget. Kõikidele walitud liikmetele saadetakse kirjalik kutse 10. jaanuariks kell 1/2 11 Tarbeainete toimekonna ruumidesse selle tarwis määratud koosolekule ilmuda. — 12. jaanuaril otsustab eestseisus protokollid Wene ja Eesti keeles kirjutada, kuna nad tänini ainult Wene keeles kirjutati. Otsustatakse „Belgia" wõõrastemajasse Söögiturg nr. 3 ruumid üürida. 15. jaanuaril kirjutatakse üürileping seltsi eestseisuse ja „Belgia" theemaja pidaja Karl Palluki wahel alla.

26. jaanuaril walitakse komisjon, kes käsitöö tõstmiseks igal wiisil tööle peab hakkama. Komisjoni liikmeteks saawad H. Ode, Stallmeister, Lauri, Eisenschmidt, Kurg, Prisk, Sups ja Matto. Kirjatoimetaja palk 1916. a. määratakse 85 rubla. A. Kreutzberg annab 8 rubla 42 kop. eest pileti-markisid eestseisusele ära, mis ennem tema kätte jäänud. — 2. weebruaril wiiakse peakoosoleku otsuse põhjal seltsi liikmerahast 1915. a. eest 125 rubla 15 kop. Warjupaiga heaks hoiule. 23. weebruaril antakse kassapidajale J. Stallmeistrile woli, II. Tartu Laenu- ja Hoiu-Ühisuselt annetatud 50 rubla Tolstoi kassa heaks ja 50 rubla sõtta kutsutud waesemate seltsiliikmete perekondade toetamiseks wastuwõtta ja seltsi sellekohastele arwetele hoiule panna.

Peakoosoleku 27. weebruaril awab esimees H. Ode ja koosoleku juhatajaks walitakse H. Tõnisson.

Eelarwe sissetulek 1916. a. muudetakse. Abiandmine seltsiliikmetele jäetakse endist wiisi, ja surnud liikme A. Pabuti pojale määratakse 36 rubla aastas toidu raha. Seltsi 25 a. kestwuse jubileum otsustatakse septembri-kuul ärapidada. Eestseisuse kätte antakse pidu korraldus ja järgmisele augusti-kuu peakoosolekule peab eestseisus kindlad plaanid kinnitamiseks ettepanema. — Käsitöö korralduse komisjoni liikmeteks walitakse: Prisk, Matto, Ode, Lauri, Kurg, Saarwa ja Zellinski. Warjupaiga komisjonile tehakse kohuseks, järgmiseks koosolekuks plaan kokkuseadida, kuidas warjupaiga kapitali kaswatada. — Walimised: Eestseisuse liikmeteks walitakse: H. Ode ja G. Metslang; kandidatideks: M. Matto ja R. Jakobson. Rewisjoni komisjoni: A. Ernitz, E. Rebane ja J. Luisk. Balloterimise komisjoni: G. Tammin, J. Karja, J. Rosenberg, M. Pärn ja K. Wint. II. Tartu Laenu- ja Hoiu-Ühisuse hoolekandjaks J. Prisk. Matmise komisjoni: G. Metslang, M. Ereline, J. Stallmeister, J. Luisk, H. Metslang, J. Laanenbek ja M. Taska. Sõtta kutsutud liikmete perekondade hoolitsemise komisjoni: M. Ereline, M. Kurg ja K. Eisenschmidt.

1. märtsil jaotawad eestseisuse liikmed ametid eneste keskel järgmiselt ära: esimees K. Sild, abi H. Ode, kassapidaja J. Stallmeister, abi G. Metslang, majawalitseja J. Lauri, abi M. Kurg, pidutoimekonna juhataja M. Ereline, pidu kassapidajad Puijat ja Martin, pidutoimekonna liikmed M. Sups ja Rud. Jakobson ja raamatukogu hoidjaks M. Matto.

8. märtsil otsustatakse näituse kapital jookswast arwest eraldada ja puutumata kapitalina hoiule anda. Täiendatud aruandesse tuleb liikumata waranduse wäärtusest 10 protsenti maha arwata ja kõikide kapitalide kohta, mis seltsil olemas, eraldi

aruanded wäljatöötada. 3. mail otsustatakse linnawalitsusele palwe saata, et seltsi maja pealt linnamaks 54 rubla 40 kop. 1916. a. sissenõudmata jäetakse, sest et maja nowembri-kuust saadik sõjawäe käes tarwitada on ja seltsil majast mingisugust sissetulekut ei ole. Eestseisuse liige M. Ereline lahkub eestseisusest ja tema asemele walitakse kandidatide hulgast Rud. Jakobson.

Erakorralise peakoosoleku 7. mail awab esimees K. Sild ja juhatajaks walitakse R. Müller. Möödaläinud aasta aruanne võetakse wastu. Endise einelauapidaja J. Terne 200 rubla nõudmine jäetakse tähelepanemata.

Seltsi 25 a. kestwuse mälestuseks otsustatakse ajalugu wäljaanda. Seltsi kassast lubatakse selleks kuni 200 rbl., kuna puuduw osa seltsiliikmete käest tuleb annetuste näol korjata. Komisjoni liikmeteks, kellede hoolde selle töö korraldamine jääb, walitakse K. Eisenschmidt, H. Ode ja J. Häusler ja nõuandjaks liikmeks R. Müller. — Eestseisusele jäetakse õigus, tarwilisel korral näituse kapitalist ilma protsendita jookswate arwete tasumiseks laenu wõtta.

Eestseisuse koosolekul 10. mail walitakse seltsi asemikuks Sõjatööstuse komisjoni juurde asutatud Ewakuerimise komisjoni liikmeks eestseisuse liige R. Jakobson.

13. mail arutab eestseisus endise eestseisuse kaebtust seltsi wastu. Endine eestseisus on 22. detsembril 1915 kaebtuse Liiwimaa kubernerile saatnud, kus palutakse, et seltsi peakoosoleku otsused 31. oktobrist ja 13. detsembrist 1915 tühjaks ja seadusewastaseks tunnistatakse ja endine eestseisus uueste ametisse pannakse.

5. juunil walitakse selle seltsi asemikkudeks K. Sild ja G. Metslang, kes sammusid ühes terwe linna seltskonnaga selleks astuwad, et ülikool mitte Permi linna ei wiidaks, waid Tartusse jääks. — 7. juunil teatab esimees, et linnaamet kirja läbi 13. maist s. a. teada annab, et linnamaksu 1916. a. eest sellepärast mitte ei nõuta, et seltsi maja sõjawäe käes tarwitada on. — 21. juunil lõpetatakse endise einelauapidaja Karl Pallukiga arwed, sest et 1. juunist saadik Jaan Peterson seltsi einelauapidajaks on. Selsamal päewal seatakse ka seltsi 25 a. kestwuse pidu päewakord peajoontes kokku.

5. juulil arutab eestseisus seltsi 25 a. kestwuse pidu küsimust. A. Wiiraga on selles asjas läbirääkimisi peetud. Wiimane on nõus 200 rubla tasu eest oma näitlejatega ja muusikakooriga 1 operetti ettekandma. Seda tasu peetakse liig suureks ja arwatakse katsuda oma liikmete seast kogutud jõududega mõni näitemäng ära õppida ja ettekanda. — Eestseisuse liige J. Lauri on seltsimärgi joonistuse ligi toonud, mida mõnelt poolt seltsi 25 a. kestwuse mälestuseks walmistada on soowitatud. Märk tuleks hõbedast 2 solotniku raskuses umbes 2 r. 50 kop. tükk maksma. — 12. juulil otsustatakse seltsi 25 a. mälestuse pidu Wanemuines pidada, sest et oma üürikorter selleks liig kitsas on. — Lasteaia walitsusele lubatakse eesriie, näiteseinad ja muud tarwitused lasteaia heaks toimepandawa pidu tarwis hinnata tarwitamiseks. — 19. juulil teatawad esimees Sild ja R. Jakobson, et Wanemuise näitejuht A. Simm 200 rubla eest seltsi 25 a. piduks pidu ruumid annab, pidul 2 ühejärgulist näitemängu, ilulugemist ja laulu ettekannab ja ka muidu pidu sisu eest hoolitseb. Otsustatakse herra Simmi ettepanek wastuwõtta, sest et seltsiliikmetest näitlejate ja lauljate wäljaõpetamine praegusel sõja ajal asjata jõu kulutamine oleks. — 9. augustil otsustatakse ajaloo albumi trükkimine J. Mällo trükikoja kätte anda. Ajaloo album saab umbes 96 lehekülge, Ladina korpuse-kirjaga. Selsamal päewal teatatakse, et „Postimehe“ peatoimetaja *cand. jur.* J. Tõnisson on lubanud seltsi 25 a. kestwuse mälestusepäewal pidukõnet pidada.

Peakoosoleku 27. augustil awab esimees K. Sild tähendusega, et kolme päewa pärast, s. o. 30. augustil 25 a. täis saab, kus selts oma tegewust esimese eestseisuse walimisega algas. Koneleja loeb arwud seltsi 25 aasta tegewusest ette. Koosoleku juhatajaks walitakse R. Müller. Seltsi arstide tasu haigete seltsiliikmete poole kodu sõites kõrgendatakse ühe rubla pealt kahe rubla peale. Seltsi 25 a. kestwuse pidu otsustatakse selle eeskawaga ärapidada, nagu eestseisus seda wäljatöötanud, kuid eestseisusele tehakse ülesandeks, teiste Eesti käsitööliste seltside ja kohalikkude seltside esitajaid auwõõrastena pidust osawõtma paluda. — Käsitöö tõstmise komisjonile lubatakse kuni 50 rbl. krediti, et sellega tarwilisi kulusid katta.

30. aug. teatab kassapidaja J. Stallmeister, et tema kassapidaja ametist lahkub. Tema asemele walitakse eestseisuse liige R. Jakobson.

* * *

Ajaloo albumi wäljaandmise kulude katmiseks on annetanud:

3 rubla: Johan Busch, A. Ehrenpreis, J. Häusler, J. Hiir, P. Ilwes, G. Metslang, Robert Nieländer, Chr. Pallo, Aug. Pann, G. Perli, J. Schwalbe, K. Sild, August Sternfeldt, H. Tõnisson.

2 rubla: D. Alba, R. Jakobson, G. Jugar, Fr. Mauritz, A. Meos, M. Meos, G. Nieländer, T. Nõmmits, Gust. Pock, Ed. Puijat, A. Rehesaar, G. Tammin, A. Toom, J. Treial ja P. Wiidik. — J. Tüür, 1 rbl. 60 kop.

1 rbl. 50 kop.: Joh. Hellamik, Ch. Jürgenson, K. Künnapuu, R. Nurm ja W. Tillmann.

1 rubla: M. Aden, J. Adler, K. Allik, A. E. Anderson, Jaan Arak, K. Arak, A. Arbusow. — W. Bahrs, J. Baumann, August Bergmann, K. M. Brücker, M. Brücker. — K. Eisenschmidt, L. Eisenschmidt, M. Ereline, A. Ernitz. — G. Fuchs, K. Fuchs. — J. Grünberg. — H. Himma, W. Himma, Aug. Hintzer, C. Hulst. — A. Ilwes, A. Jantra, M. Jantra, A. Jassow, Hermann Jurak, K. Jürgenson, A. Judas. — A. Kadaja, E. Käggo, J. Käggo, J. Kahar, J. Karja, K. Kasumets, J. Kellberg, J. K., K. Klassen, J. Klein, R. Kohler, J. Kraag, P. Kriips, A. Kreutzberg, O. Kruse, J. Kukk, L. Kukk, P. Kull, E. Kullam, L. Kupfer, M. Kurg, M. Kuruk, K. J. Kutsar. — T. Laar, Jaan Lang, Jaan Lanenbek, A. Laur, J. Lauri, P. Läne, M. Lätte, J. Lendok, M. Lill, W. Lindenberg, P. Loderaud, Joh. Luisk, A. Lüdimus. — K. Magnus, P. Mahl, J. Malleus, J. Martin, K. Martin, Karl Martinson, M. Matto, H. Matze, J. Mänd, M. Meltsas, H. Metslang, G. Michelson, J. Muuli, A. Müller, R. Müller, K. Müürsepp. — A. K. Naaritz, F. Neufeldt, J. Nurmberg. — H. Ode, J. Oidermann, L. Oidermann, M. Oja, A. Õunapuu. — J. Parw, E. Pastik, M. Pärn, K. Peltscher, J. Peterson, J. Pihlak. J. Piiroja, F. Pikkas, J. Prisk, J. Puhm, Elise Puna, G. Puijat, P. Pungar. — P. Raasen, R. Ramm, R. Raudsepping, F. Räppo, J. Rässa, M. Rätsepp, E. Rebane, J Rein, J. Rosenberg, J. Rõõmberg, W. Ryschkow. — T. Saan, E. Saarmann, G. Sauga, A. Sarw, A. Saunik, J. Särg, J. Schmidt, K. Seersant, A. Seppa, H. Sikka, K. Sillak, J. Sokka, D. Sormul, K. Sõõrd, J. Stallmeister, M. Sups. — P. Tamm, Johan Teas, J. Teetsow, J. Terne, L. Teruke, A. Terras, E. Thomson, K. Tinn, M. Tohha, T. Torpats, J. Treial, P. Treier, J. Tross, J. Truus, M. Truus, A. Tutt. — A. Ugur, J. Uus, W. Uusen. — Johan Wahi, J. Wäär, Karl Wärsi, E. Weeber, M. Wedler, Ed. Wendt, K. Wint, K. Wirro. — D. Zion, J. Zirk, P. Zirk, A. Zolk.

14	liiget,	igaüks	3	rubla	—	kokku	42	rubla	—	kop.
15	„	„ „	2	„		„	30	„	—	„
1	„	„ „	1	„	60	„	1	„	60	„
5	„	„ „	1	„	50	„	7	„	50	„
161	„	„ „	1	„	—	„	161	„	—	„
196	liiget				—	kokku	242	rubla	10	kop.

Seltsi 25 aasta tegewus arwudes.

Sissetulek:

Liikmemaksu	14.671	rbl. 25	kop.
Sisseastumise maksu	930	„ —	„
Pidudest	8.504	„ 22	„
Näitemüükidest	5.826	„ 82	„
Kingitustest	1.893	„ 47½	„
Mitmesugused	19.834	„ 56	„
Einelaud	10.288	„ 74	„
Näitus	2.698	„ 45	„
	64.647	rbl. 51½	kop.

Wäljaminek:

Abirahad	2.617	rbl. 18	kop.
Arstide tasud	1.489	„ 10	„
Rohud	1.572	„ 32	„
Trükitööd ja ajalehed	1.459	„ 32	„
Mitmesugused	9.588	„ 62	„
Kantselei kulud	2.343	„ 5	„
Pidud	7.547	„ 98	„
Inwentar	5.762	„ 61	„
Korteri üüriks	2.967	„ 92	„
Maja kulud	20.773	„ 40	„
Näituse kulud	2.538	„ 85	„
	58.660	rbl. 35	kop.

Sissetulek.

Aasta	Liikmemaksud	Sisseastumise maksud	Pidud	Näitemüügid	Kingitused	Mitmesugused	Einelaud	Näitus
1891	71 75	— —	205 72	— —	— —	— —	— —	— —
1892	203 50	25 —	451 65	430 89	16 24	23 70	— —	— —
1893	184 —	35 —	200 89	359 42	24 33	7 14	— —	— —
1894	168 50	26 —	146 57	339 78	23 80	1207 19	— —	— —
1895	167 75	17 —	— —	169 47	19 85	125 95	— —	— —
1896	155 50	8 —	80 58	239 83	— —	42 —	— —	— —
1897	238 75	8 —	97 96	— —	11 90	35 66	— —	— —
1898	195 —	15 —	37 65	275 99	5 —	205 61	— —	— —
1899	232 50	51 —	61 38	344 20	57 33	296 02	— —	— —
1900	282 —	27 —	61 80	— —	4 75	415 70	— —	— —
1901	303 50	26 —	57 74	396 55½	7 80	398 55	— —	— —
1902	361 —	22 —	121 85	— —	1 —	609 91	— —	— —
1903	430 50	42 —	264 30	501 53	9 84	750 81	— —	— —
1904	517 —	49 —	295 69	407 06	158 74	1429 85	520 —	— —
1905	666 —	82 —	469 20	627 29	28 —	228 —	* 889 22	— —
1906	729 50	57 —	437 22	543 54½	10 20	39 31	286 45	— —
1907	830 —	66 —	263 31	459 56	8 72	358 93	818 76	— —
1908	826 50	46 —	294 33	448 64½	42 18	258 50	868 81	— —
1909	951 —	53 —	486 96	285 05½	2 85	1282 17½	1038 —	— —
1910	874 —	35 —	357 61	— —	64 16	753 77	990 —	— —
1911	940 50	42 —	412 25	— —	28 75½	6877 91½	627 50	748 77
1912	1002 —	58 —	1048 35	— —	290 08	491 58	950 —	648 04
1913	1199 —	64 —	1387 39	— —	74 96	2709 17	1000 —	802 23
1914	1213 —	40 —	825 16	— —	660 95	203 30	1000 —	463 41
1915	1043 —	25 —	438 66	— —	— —	442 61	1300 —	— —
1916	885 50	11 —	— —	— —	342 35	741 21	— —	— —
	14671 25	930 —	8504 22	5826 82	1893 47½	19834 56	10288 74	2698 45

* Maja sissetulek 612 r. 27 k. + einelaud 176 r. 96 k.

Wäljaminek.

Näitus	Abiraha	Arsti tasu	Rohud	Trükitööd	Mitmesugused	Kantselei kulud	Pidud	Inwentar	Korter	Maja kulud	Liikmete arw
— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	192 76	— —	— —	— —	111
— —	17 10	7 10	7 03	20 20	— —	61 52	513 86	58 70	14 —	— —	126
— —	61 06	18 30	14 36	110 20	— —	49 50	287 22	27 90	12 50	— —	86
— —	72 60	21 30	14 85	61 75	— —	67 46	249 42	73 57	21 54	— —	72
— —	78 —	— —	8 44	109 32	— —	48 96	89 89	— —	300 —	— —	76
— —	72 10	39 75	33 03	55 14	— —	64 93	135 03	21 —	40 —	— —	59
— —	111 55	47 50	15 58	26 94	— —	40 —	85 44	3 40	10 —	— —	53
— —	65 75	83 10	62 53	52 65	— —	43 05	27 39	5 20	36 —	— —	44
— —	66 20	66 40	75 84	47 55	— —	86 59	39 42	696 02	533 88	— —	48
— —	35 —	50 10	45 42	108 48	— —	40 —	41 21	115 07	400 —	— —	60
— —	28 —	38 40	23 47	107 38	— —	45 —	47 15	83 40	400 —	— —	72
— —	— —	38 30	28 97	46 30	— —	15 —	96 27	309 34	400 —	— —	76
— —	68 40	37 80	36 87	76 30	— —	92 90	173 35	867 95	400 —	— —	101
— —	5 —	42 10	32 59	71 39	— —	62 43	178 44	317 70	400 —	* 3575 28	152
— —	65 —	1 90	— —	116 03	— —	138 57	316 50	275 95	— —	1082 06	210
— —	16 20	29 70	32 09	191 63	— —	128 22	350 30	88 97	— —	1208 90	260
— —	75 35	21 90	19 35	— —	383 60	282 82	290 01	281 11	— —	1414 82	302
— —	86 —	42 60	27 06	— —	487 33	159 41	248 91	159 49	— —	1052 29	296
— —	109 72	191 60	205 53	— —	798 59	177 06	312 84	111 85	— —	3650 98	343
— —	96 65	152 90	150 43	— —	1019 54	97 01	366 87	— —	— —	1372 54	277
852 78	170 70	119 20	119 87	— —	2717 58	111 57	395 49	— —	— —	3381 50	266
806 55	199 10	132 55	200 85	— —	1317 12	79 96	756 54	393 21	— —	813 17	306
778 75	248 —	98 10	101 80	— —	2864 91	110 25	1274 59	979 57	— —	760 79	362
100 77	161 60	100 —	152 36	61 55	— —	121 98	734 92	254 01	— —	730 26	365
— —	282 90	107 50	152 —	148 50	— —	120 46	344 16	634 20	— —	815 94	342
— —	125 20	— —	— —	48 21	— —	103 40	— —	5 —	— —	315 02	333
2538 85	2617 18	1489 10	1572 32	1459 32	9588 62	2343 05	7547 98	5762 61	2967 92	20733 40	

* Selles arwus maja parandus 1278 r. 80 kop. + maja ostmiseks 2296 r. 48 k.

Seltsi tegelased

Aasta	Esimees	Abiesim.	Kassapid.	Eestseisuse liikmed	Kandidatid	Kirjatoimetaja	Rewisjoni komisjon	Pidutoimekond
1891	Dr. K. A.Hermann	H. Ode	P. Tamm	P. Wochla, M. Bergmann, R. Sahker	J. Pellberg, O. Assor, M. Selli, H. Lõhmus, J. Beek	A. Willmann		Dr. Hermann, Ode, Bergmann, Ta Karp, Konni, Mauritz, Roots, Ra Sahker
1892	Dr. Hermann	H. Ode	P. Tamm	P. Wohla, R. Sahker, J. Pellberg	Assor, Selli, Raasen, Lõhmus, Beek, Weiber	H. Wirkhaus	K. Karp, F. Mauritz, M. Hermann, D. Rüütel	Endine, M. Bergmanni asemel J.S
1893	Dr. Hermann 10. V. Dr. H. Koppel	H. Ode	P. Tamm	Wohla, R. Sahker, M. Johannson	Ehrenpreis, H. Rüütel, Rikka, Weiber, Raasen	H. Wirkhaus	K. Karp, J. Seppa, D. Rüütel, M. Hermann	
1894	Dr. Koppel	J. Pellberg	P. Tamm	Sahker, Mauritz, Wohla	Karp, Raasen, Rüütel, Rikka, Weiber, H. Rüütel	H. Wirkhaus	Stallmeister, Seppa, D Rüütel, M. Hermann	Ode, Karp, Rüütel, Tamm
1895	Dr.Koppel, K. Karp J. Lock	J. Pellberg J. Lock	P. Tamm	Wohla, Mauritz, Sahker, Lock, Keiss	Nurk, Priks, Karp, Raasen, Rikka, H. Rüütel	Wirkhaus	Stallmeister, Seppa, Hermann, Lock, Pellberg	
1896	J. Lock	Sachker	P. Tamm	Keiss, Mauritz, Pellberg	Nurk, Priks, Raasen, Amos, H. Rüütel, Rikka	Wirkhaus	M. Hermann, Stallmeister, Wohla, Mällo	
1897	J. Häusler	J. Mällo	H. Ode	Busch, Kahar, Stallmeister	Amos, Priks, Raasen, Pruuli, Rebane, Rehesaar	Wirkhaus	Wohla, Sööt, Jürgenson, Rossländer, A. Keiss	Rebane, Priks, Truus, Raamat, R
1898	J. Häusler	J. Mällo	H. Ode	Busch, Kahar, Stallmeister	Raasen, E. Rebane, F. Mauritz, J. Pellberg, Priks, Amos	J. Mällo	Sööt, Wohla, Jürgenson, Rossländer	Pellberg, Keiss, Heringson, Re Amos
1899	J. Häusler 27. IV. Dr. A. Paldrock	J. Mällo	J. Stallmeister	Busch, Kahar, Häusler	Pellberg, Rebane, Heringson, Amos, Priks, Mauritz	J. Mällo	A. Keiss, P. Wohla, H. Ode, P. Raasen	Vares, Sööt, Keiss, Wohla, He son, Kasumets
1900	Dr. Paldrock	J. Mällo	Stallmeister	Busch, Kahar, Häusler	Pellberg, Rebane, Heringson, Amos, Priks, Mauritz	J. Mällo	A. Keiss, Wohla, H. Ode, P. Raasen	
1901	Dr. Paldrock 30. VI. J. Mällo	J. Mällo — D. Sormul	Stallmeister — E. Rebane	Busch, Kahar, Häusler — Wohla, Maiste, Busch	F. Mauritz, G. Pock, H. Aindt, M. Truus, A. Heringson, J. Amos, D. Sormul, J. Maiste, A. Heringson, H. Aindt, K. Wint, J. Muhli, Ehrenpreis, Kasumets	J. Mällo — J. Kallas	A. Keiss, K. Sööt, H. Ode, P. Raasen — K. Oraw, P. Raasen, H. Ode	
1902	J. Mällo	D. Sormul	E. Rebane	G. Pock, J. Muhli, J. Maiste	J. Rässa, T. Reimann, K. Wint, J. Matto, Ehrenpreis	K. Kuusk, A Paukson	K. Sööt, Pellberg, Kübarsepp, H. Ode	Rässa, Matto, Pock, Muhli, Kübar
1903	J. Mällo	D. Sormul	E. Rebane	G. Pock, J. Muhli, J. Maiste	H. Laas, A. Heringson, Wint, Matto, Kasumets	A. Paukson, J. Kallas	K. Sööt, H. Ode, J. Pellberg	
1904	J. Mällo, R. Müller	R. Müller, D. Sormul	E. Rebane	Kerner, Muhli, Sormul	G. Pock, J. Maiste. A. Heringson, K. Wint, Matto	J. A. Kallas	J. Pellberg, H. Ode, P. Kerblane	
1905	J. Mällo	R. Müller	E. Rebane	Sormul, Muhli, Kerner	J. Terne, K. Kutsar, P. Lääne, Maiste, Leht, Heringson	J. A. Kallas	Pellberg, Ode, Kerblane	
1906	J. Mällo	R Müller	E. Rebane	G. Pock, J. Terne, Kerner	J. Muhli, A. Leht, A. Peipsi, J. Maiste, P. Lääne	J. A. Kallas	Pellberg, Kippasto, Matto	
1907	D. Sormul	R. Müller	E. Rebane	Kerner, Terne, Heringson	Kipasto, S. Moistus, E. Lellep, A. Leht, K. Kutsar	J. A. Kallas	Pellberg, Ode, Prisk	Heringson, Lellep, Leht, Jäg
1908	D Sormul, R.Müller	R. Müller, J. Terne	E. Rebane	Kerner, Terne, Zirkel, Naarits	M. Kurg, M. Taska, A. Naarits, P. Saarwa, Leht, Kutsar	J. A. Kallas	Prisk, Pellberg, M. Matto	
1909	R. Müller	A. Naarits	K. Zirkel	E. Rebane, J. Braun, J. Terne	Kurg, Taska, Saarwa, Terne, Arbusow	J. A. Kallas	A. Heringson, J. Pellberg K. Kutsar	
1910	R Müller	T. Saan	K. Zirkel	E. Rebane, J. Braun, M. Ereline	A. Kreutzberg, H. Metslang, K. Allik, P. Saarwa, M. Taska, M. Kurg	J. A. Kallas 17. VIII. J. Koorits	K. Kutsar, A. Tibbar, A. Meos	
1911	R. Müller	T. Saan	K. Zirkel	M. Kurg, Braun, Ereline	Meos, Lüdimus, Kreutzberg, Allik, Metslang, Arbusow	Pohla	K. Kutsar, J. Lillimägi, J. Unt	
1912	R. Müller	T. Saan	M. Kurg	M. Ereline, Lillimägi, Liiw	Haidak, Allik, Meos, Kreutzberg, Metslang, Lüdimus	R. Müller	J. Unt, J. Prisk, H. Matze	Lillimägi, Haidak, Kreutzberg, E
1913	R. Müller	E. Rebane	M. Kurg	Liiw, Lillimägi, Meos	Kreutzberg, Taska, G. Metslang, Lüdimus, Haidak	R. Müller	Kutsar, Unt, Matze	Taska, Lillimägi, Kreutzberg, mus, Meos
1914	R. Müller	E. Rebane	J. Lillimägi G. Metslang	T. Nõmmits, J. Kallas, J. Liiw	J. Luisk, W. Tillmann, Taska, A. Kreutzberg, G. Metslang, Haidak	R. Müller	Unt, Matze, Kutsar	Kreutzberg, Luisk, Nõmmits, mann, Taska
1915	J. Kallas H. Ode	E.Rebane, T. Nõmmits, G. Metslang	K. Zellinsky J. Stallmeister	Nõmmits, Liiw, Müller, Kreutzberg, Taska, K. Sild, J. Lauri, M. Ereline	Turba, Saunik, Kreutzberg, Tillmann, M. Kurg, M. Sups, G. Puijat, K. Martin, P. Saarwa, M. Pärn	R. Müller, J. Luisk	Kutsar, Matze, Unt	Kreutzberg, Luisk, Nõmmits, T Saunik, Turba
1916	K. Sild	H. Ode	J. Stallmeister, R. Jakobson	Lauri, Metslang, Ereline	M. Kurg, M Sups, G. Puijat, K. Martin, M. Matto	Eisenschmidt	E. Rebane, Joh. Luisk, A. Ernitz	Jakobson, Sups, Ereline, Puij

elased 25 aasta jooksul.

Pidutoimekond	Balloterimise komisjon	Seltsi arstid	Matuse komisjon	Kursuste nõukogu
r. Hermann, Ode, Bergmann, Tamm' arp, Konni, Mauritz, Roots, Rasen, Sahker				
ndine, M. Bergmanni asemel J.Seppa		Dr. H. Koppel		
		Dr. H. Koppel		
Ode, Karp, Rüütel, Tamm		Dr. H. Koppel		
		Dr. H. Koppel		
		Dr. Jürgenson		
Rebane, Priks, Truus, Raamat, Rüütel		Dr. Kramer		
Pellberg, Keiss, Heringson, Rebane, Amos		Dr. Kramer		
Vares, Sööt, Keiss, Wohla, Heringson, Kasumets		Dr. Kramer Dr. Paldrock		
		Dr. Paldrock		
	K. Kärner, L. Grünberg, P. Tamm, G. Metslang, M. Truus	Dr. Paldrock		
Rässa, Matto, Pock, Muhli, Kübarsepp	J. Amos, Chr. Truuts, K. Oraw, A. Peipsi, M. Truus	Dr. Paldrock		
	K. Oraw, K. Kutsar, G. Metslang, A. Leht, P. Tamm	Dr. Paldrock		
	K. Oraw, G. Metslang, A. Leht, K. Kutsar, P. Saarwa	Dr. Paldrock Dr. Schulzenberg		
	M. Sups, K. Wint, K. Oraw, G. Metslang, A. Kreutzberg, asem. J. Prisk	Dr. Schulzenberg		
	M. Sups, K. Oraw, G. Metslang, A. Kreutzberg, S. Moistus	Dr. Schulzenberg		
Heringson, Lellep, Leht, Jäger	M. Sups, G. Metslang, A. Kreutzberg, Kasumets, P. Toomik	Dr. Schulzenberg Dr. K. Reinhold		D. Sormul, F. Mauritz, Maiste, Pellberg, Rebane Obermann
	P. Toomik, A. Arbusow, A. Kreutzberg, J. Braun, J. Liiw	Dr. K. Reinhold Dr. Schulzenberg	Liiw, Schultz, Paabut, Kasumets, Meos, Zirkel	D. Sormul, F. Mauritz, J. Maiste, M. Kurg, Zirkel
	H. Kiilaspea, A. Kreutzberg, K. Zellinski, J. Lüdimus, E. Gromelson	Dr. Reinhold, Dr. Schulzenberg	J. Kukk, H. Metslang, A. Pabut, A. Neumannskraft, J. Liias, M. Taska	Zirkel, Kiilaspea, Rehesaar, Müller, Prisk
	G. Tammin, J. Teas, K. Martin, J. Looga, J. Liiw	Dr. K. Reinhold, Dr. J. Ottas	J. Stallmeister, A. Kask, J. Baumann, Mänd, J. Kukk, K. Wirro, H. Metslang, M. Taska, G. Treufeldt	
	Taska, Teruke, Metslang, Liiw, Talwik	Dr. Reinhold, Dr. Ottas	Taska, Põld, H. Metslang, G. Metslang, Treufeldt, Jantra, Arbusow	
Lillimägi, Haidak, Kreutzberg, Erelin	Talwik, Taska, Teruke, Puusepp, Asu	Dr. Reinhold, Dr. Ottas	Taska, Põld, H. Metslang, Treufeldt, Jantra, Arbusow	Kurg, Ereline, Karin, Käost, Lang, Uibopuu
Taska, Lillimägi, Kreutzberg, Lüdimus, Meos	Mihkelson, Puusepp, Talwik, Teruke, Sups	Dr. Reinhold, Dr. Ottas	Taska, Piiroja, H. Metslang, G. Metslang, Jantra, Stallmeister, Sisask	
Kreutzberg, Luisk, Nõmmits, Tillmann, Taska	Ereline, Sups, Lauri, Karja, Ernitz	Dr. Reinhold, Dr. Ottas, Dr. Urberg, Dr. Willberg	G. Metslang, Nõmmits, Ereline, Stallmeister, Luisk, Ilwes, Puhm	**Hoolekandm. komitee** Eisenschmidt, Kurg, Ereline
Kreutzberg, Luisk, Nõmmits, Taska, Saunik, Turba	Ereline, Sups, Lauri, Karja, Ernitz	Dr. E. Urberg, Dr. M. Willberg	G. Metslang, Nõmmits, Ereline, Stallmeister, Luisk, Ilwes, Puhm	M. Ereline, M. Kurg, K. Eisenschmidt
Jakobson, Sups, Ereline, Puijat	G. Tammin, J. Karja, J. Rosenberg, M. Pärn, K. Wint	Dr. E. Urberg, Dr. M. Willberg	G. Metslang, M. Ereline, J. Stallmeister, J. Luisk, J. Lanenbeck, M. Taska	M. Ereline, M. Kurg, K. Eisenschmidt

Matuse komisjon	Kursuste nõukogu	Näituse toimekond	Warjupaiga komisjon
	D. Sormul, F. Mauritz, Maiste, Pellberg, Rebane Obermann		
Liiw, Schultz, Paabut, Kasumets, Meos, Zirkel	D. Sormul, F. Mauritz, J. Maiste, M. Kurg, Zirkel		
J. Kukk, H. Metslang, A. Pabut, A. Neumannskraft, J. Liias, M. Taska	Zirkel, Kiilaspea, Rehesaar, Müller, Prisk		
J. Stallmeister, A. Kask, J. Baumann, Mänd, J. Kukk, K. Wirro, H. Metslang, M. Taska, G. Treufeldt		T. Nõmmits, K. Kutsar, K. Wirro, A. Naarits, M. Kurg, J. Prisk, J. Sule	
Taska, Põld, H. Metslang, G. Metslang, Treufeldt, Jantra, Arbusow		Kurg, Allik, Ereline	
Taska, Põld, H. Metslang, Treufeldt, Jantra, Arbusow	Kurg, Ereline, Karin, Käost, Lang, Uibopuu	Kurg, Alba, Asu, Eisenschmidt, Turba	
Taska, Piiroja, H. Metslang, G. Metslang, Jantra, Stallmeister, Sisask		Eisenschmidt, Turba, Nõmmits, Sternfeldt, Luisk	
G. Metslang, Nõmmits, Ereline, Stallmeister, Luisk, Ilwes, Puhm	**Hoolekandm. komitee** Eisenschmidt, Kurg, Ereline	Eisenschmidt, Turba, Nõmmits, Luisk, Sternfeldt	Kutsar, Luisk, Prisk, Kahar, Unt
G. Metslang, Nõmmits, Ereline, Stallmeister, Luisk, Ilwes, Puhm	M. Ereline, M. Kurg, K. Eisenschmidt		Prisk, Sups, Eisenschmidt, Ernitz, Luisk, Adler, Liiw, J. Martinson, Nõmmits
G. Metslang, M. Ereline, J. Stallmeister, J. Luisk, J. Lanenbeck, M. Taska	M. Ereline, M. Kurg, K. Eisenschmidt	**Käsitöö korralduse komisjon:** Prisk, Matto, Ode, Lauri, Kurg, Saarwa, Zellinski	Seesama komisjon

Seltsi tegewus kirjul ajal.

1917.

9. jaanuaril tehtakse seltsi käsitöö-tõstmise komisjonile ülesandeks, wäljatöötada ametioskuse tunnistuse kawand.

18. weebruaril on seltsi harilik peakoosolek. 1916. aasta aruanne jääb kunni rewisjoni komisjoni läbiwaatamiseni wastuwõtmata. Eelarwe 1917. aastaks wõetakse wastu, kus sissetulek wäljaminekuga 3000 rubla suuruses tasakaalus. Walimised: Liisu läbi lahkunud juhatuse liikmed K. Sild ja R. Jakobson walitakse tagasi. Kandidatideks: M. Sups, J. Unt, G. Puijat. Rewidendid endised: Rebane, Luisk, Ernits. II. Tartu Laenu- ja Hoiu-Ühisuse ja sõjatööstuse komisjoni seltsi esitajaks J. Prisk. Käsitöö-tõstmise komisjoni lahkunud K. Zellinski asemele E. Ennukson. Seltsiliikme K. Paabut'i pojale otsustati endiste aastate eeskujul 36 rubla toetusraha määrata. Seltsiliikme Juhan Postile otsustati 15 rubla abiraha anda.

27. weebruaril jagawad eestseisuse liikmed oma wahel ametid: Esimees K. Sild, abiesimees G. Metslang, kassapidaja R. Jakobson, abiks H. Ode; majaisa J. Lauri, abi M. Kurg; pidukassapidajaks G. Puijat ja K. Martin.

9. märtsi juhatuse koosoleku awab esimees K. Sild teadaandega, et keiserlik isewalitsus kukutatud ja uus wabawalitsus riigiwolikogu algatusel sisseseatud. Nende mälestust, kes riigipöördel oma elu kaotanud, austatakse püstitõusmisega. Seltsi asemikuks linna Täidesaatwa Komiteesse walitakse J. Prisk ja M. Matto. Miilitsawäeliste nimekiri seatakse kokku ja saadetakse seltsi teenriga isikutele allakirjutamiseks. Eesti rahwa 98. aastasest priiusepühast 26. märtsil otsustati tegelikult osa wõtta.

August Weizenbergi 80. aasta sünnipäewa pidustustest 13. aprillil Wanemuises otsustas juhatus J. Prisk'i wolitada seltsi asemikuna sellest osawõtta ja juubilarile õnne soowida.

Järgmist erakorralist peakoosolekut peetakse 22. aprillil. Juhatab R. Müller. Rewisjoni komisjoni poolt läbiwaadatud 1916. aasta aruanne wõetakse wastu. Seltsiliikme Weedlerile määratakse haiguse puhul 15 rubla abiraha. — Linnawalitsusest nõutakse seltsi ruumisi tagasi, mis 1915. aastast saadik sõjawäe käes.

21. mail on wäljasõit aurulaewaga Rästa talu metsa. Sissetulek 622 rubla 75 k., wäljaminek 313 rubla.

10. juuni erakorralise peakoosoleku tähtsamaks punktiks on eelseiswad linnawalimised. Awaldatakse soowi, et walimistel tuleks ühineda käsitöö ettewõtjate üheksa ametiharuga, et siis ühendatult walimistele minna. Walitakse komisjon: K. Sild, M. Matto,

J. Lauri, Treier ja E. Ennukson, kes tarwilikka läbirääkimisi peab ja kihutustööd korraldab.

Liikmete 15. juuli erakorralisel koosolekul on päewakorral linnawalimised. Esimees K. Sild teatab, et selts walimiste asjus käsitöö-ettewõtjate keskseltsiga koos Eesti demokraatlise erakonnaga on ühinenud.

25. juulil osteti 76 sülda põletispuid liikmetele järgmise hinnaga edasiandmiseks: kased 55 rubla, haawad 33 ja segapuud 43 rubla süld. — Et seltsil tarwitada olewad ruumid Söögiturg nr. 3 sõjawäe tarwitada wõeti, tegi E. Rebane ettepaneku, tema ruumisid koosolekute jaoks tarwitada. — Et seltsi kirjatoimeteja K. Eisenschmidt maale elama asub, siis walitakse kirjatoimetajaks R. Müller.

1918.

11., 12. ja 13. weebruaril ärapeetawale I. üle Eestimaalise käsitöö kongressile saadikuteks walitakse J. Lauri ja A. Saunik.

Seltsi harilik peakoosolek 21. aprillil komertskooli ruumides. Awab esimees K. Sild. Juhatab J. Priks. 1917. aasta aruanne ja eelarwe 1918. aastaks, kus sissetulek wäljaminekuga 2629 rubla 30 kop. suuruses tasakaalus, wõetakse wastu. Seltsiliikme K. Paabuti pojale määratakse 1918. aastaks weel 36 rubla abiraha. Liikmemaksu kõrgendatakse 1918. aastaks: I. järk 13 rubla, II. järk 7 rubla ja III. järk 4 rubla. Eestseisuse liikmetest lahkuwad wanaduse järele: Stallmeister, Lauri, Ode; asemele walitakse: M. Kurg, M. Matto, J. Nuuma; kandidatideks: O. Luik, J. Luulik, P. Treier; rewisjoni komisjoni endised; balloteerimise komisjoni: J. Karja, K. Tinn, E. Tulsky, Lillemägi, Jantra; maatuse-komisjoni: M. Metslang, M. Ereline, J. Stallmeister, J. Luisk, H. Metslang, Lanenbek, M. Taska. II. Laenu- ja Hoiu-Ühisuse hoolekandjaks J. Prisk.

Saksa sõjawäe ülemuselt tuleb teade, et seltsimaja tagasiandmise palwe tagasi on lükatud. Ühtlasi teatatakse, et terwe seltsimaja ruumid sõjawäe kätte wõetakse, ja sääl sõjawäe trükikoda sisseseatakse, nii et ka seltsi teenri ruumid tühjaks teha tulewad.

22. aprillil jaotawad eestseisuse liikmed oma wahel ametid. Esimees K. Sild, abiks G. Metslang, kassapidaja R. Jakobson, abideks J. Nuuma, Luulik, majawalitsejaks M. Kurg, abiks Puijat; pidutoimkonda: Matto, Luik, Treier; raamatukogu hoidjaks Unt, abiks Sups. — Seltsi koosolekute jaoks üüritakse 7. mail Käsitöö Ettewõtjate keskseltsi ruumid Küütri uul. nr. 3.

11. juunil lastakse Saksa linnapealiku nõudmise peale seltsi põhikiri Saksa keelde ümberpanna ja antakse linnawalitsusele ära, ühtlasi ka registreeritakse selts.

Linnawalitsusele esitati palwe, kes Saksa Käsitööliste seltsile rahalist abi määranud, et ta seltsile 2000 rbl. abiraha määraks. See palwe lükati wolikogu poolt tagasi. Selle asemel nõuti seltsilt kroonumaksu maja eest. Kuna see nõudmine ülekohtune, palus eestseisus seltsi sellest wabastada. See palwe leidis täitmist.

Wahe peal tuli aga linnapealiku poolt teade, et selts Saksa sõjawäe wõimude poolt kinni pandud ja ainult weel likwideerimiseks kokku wõib tulla, kuna kinnipaneku põhjuseid ligemalt ei seletatud. Eestseisus leidis paremaks äraootawale seisukohale asuda, sest et waheajal bürgermeister Brock arwamist awaldas, et selts wast ometi tegewuse jatkamiseks luba wõiks saada. Eestseisus annab bürgermeistrile pikema seletuskirja ära, kus seltsi tegewuse uuesti awamist nõuti, ära seletades, et mingit mõtet ega põhjust pole seltsi sulguda, kelle peasihiks on käsitöö tõstmine ja oma liikmetele abi andmine. Selle palwe peale teadustati politsei poolt, et selts oma tegewust jatkata wõib.

Seltsi nõudmise peale, tasu ärawõetud seltsi ruumide eest määrata, makseti linnawalitsuse poolt 837 marka 20 penni üüriks wälja.

17. detsembril teatab Seltsi esimees K. Sild, et seltsi maja wõtmed talle kätte antud Saksa sõjawäe wõimude poolt, kuid maja olla wäga korratus olekus: aknad purustatud, ahjud rikkes jne.

1919.

6. weebruaril wõttis Selts oma lipuga Tartu enamlaste ikkest wabastaja ülem-leitenant Kuperjanowi wiimsele puhkusele saatmisest ja jumalateenistusest surnuaial osa.

13. weebruaril anti seltsi maja paranduse tööd wälja. 23. märtsil renditakse seltsi einelaud wälja. — 30. märtsil peetakse liikmete harilikku peakoosolekut. Koosoleku awab esimees K. Sild, terwitades liikmeid oma ruumides, mis 4 aastat mitmesugu sõjawäe osade käes olnud. Et sel päewal dir. August Wiera matus on, siis tehtakse ettepanek, koosolek pidamata jätta ja August Wiera matusest osa wõtta. Ettepanekuga oldakse nõus.

Peakoosolekut, mis 30. märtsil pidamata jäi, peetakse 13. aprillil. Juhatab J. Häusler. 1918. aasta aruanne ja eelarwe 1919. a. peale, kus sissetulek wäljaminekuga 14,555 m. tasakaalus, wõetakse wastu. Eestseisusele lubataks laenu teha 8,500 marga suuruses, et maja parandustööde kulusid katta. — Sisseastumise maksuks määratakse 2 marka. Liikmemaksuks: I. järk 20 mk., II. järk 10 mk. ja III. järk 6 marka. — Eestseisusest lahkuwad Sild, Metslang, kandidatidest Puijat, Unt; walitakse tagasi G. Metslang, juure Adler; kandidatideks Sild, Puijat; rewidendid endised: Ernits, Rebane, Luisk. Balloteerimise komisjoni Jantra, Lillemägi, Karja, Tulsky, Kreuzberg. Matmisekomisjoni Taska, H. Metslang, Talwik, Puusepp, Stallmeister, Luisk, Lanenbek. II. Laenu-Hoiu Ühisuse hoolekandjaks K. Sild.

24. aprillil jagawad eestseisuse liikmed oma wahel ametid: Esimees R. Jakobson, abiks J. Nuuma, kassapidajaks G. Metslang, abiks Adler; majawalitsejaks M. Kurg, abiks Puijat; pidutoimekonda: juhatajaks M. Matto, abiks Luik, Treier; raamatukogu hoidjaks Sild; pidukassapidajaks Adler, abideks Luulik, Sups; kirjatoimetajaks R. Müller.

21. aprillil peeti uuesti parandatud ja korda seatud ruumide awamisepidu.

26. aprillil tehtakse rahwaerakonna rühma poolt ettepanek, linnawolikogu walimistel ühineda nimetatud erakonnaga ja omalt poolt kandidatid wolikogusse ülesseada. Ettepanekuga oldakse nõuus. Kandidadiks linnawolikogusse walitakse häälteenamusega M. Kurg.

30. aprillil otsustatakse direktor August Wiera näitelawa riided, mis 310 marga peale hinnatud, seltsi näitelawa jaoks ära osta. Niisamuti ka näitemängu käsikirjade kogu.

Üle Eestimaalise käsitöö-tööstuse Ettewõtjate kongressile saadikuteks saadeti J. Nuuma ja Adler.

Seltsi harilik peakoosolek peetakse 24. augustil. Tähtsamaks päewakorra punktiks on põhikirja muutmine. Eestseisuse poolt walitud komisjon: Jakobson, Luisk ja Matto, on uue põhikirja projekti wäljatöötanud ja kantakse peakoosolekule ette. Põhikiri wõetakse mõne wäikse parandusega wastu. Juhatusele tehtakse kohuseks, põhikirja registreerida lasta. Allakirjutajateks põhikirjale notariuse juures ja dokumentide wastuwõtjaks Rahukogust waliti: M. Kurg, J. Nuuma, G. Metslang ja M. Matto.

19. nowembril anti seltsi einelaud endisele rentnikule Reinbaumile 4,700 marga rendi eest edasi rendile.

1920.

28. jaanuaril waliti Põhja Panga Tartu Osakonna diskonto nõukogusse Käsitööliste seltsi liikmete huwide kaitsjaks R. Jakobson. Ühtlasi tellitakse ka 50 nimetatud Panga aktsiat, et neid seltsiliikmetele edasi anda. „Ühistöö“ juure seltsi esitajaks walitakse Adler.

29. weebruaril peetakse seltsi aastapeakoosolekut. Esimees R. Jakobson awab koosoleku. Juhatab R. Müller. 1919. a. aruanne ja 1920. a. eelarwe, kus sissetulek wäljaminekuga 47,760 margaga tasakaalus, wõetakse wastu. Liikmemaksuks määratakse: I. järk 20 marka, II. järk 10 marka; sisseastumise maksu suurendatakse 3 marga peale. Abiandmise määrused: I. järgu liikmemaksu maksjatele peale arstiabi ja rohtude weel haiguse korral 10 marka päewas abiraha kunni 100 margani; surma kordadel abirahadeks: kes 3 kunni 7 aastat liikmed olnud — 100 marka, kes 8 kunni 9 aastat — 120 mk., 10—11 a. 140 mk., 12—15 a. 160 mk., kes peale 15 aasta liige olnud — 200 marka.

Surnud seltsiteenri K. Orawa pojale määratakse 500 marka igaaastast abiraha, senni kui ta kooli lõpetanud.

Seltsi esimeheks waliti R. Müler; juhatuse liikmeteks Kurg, Toots, Karja, Hunt, Sups; rewisjoni komisjoni Rebane, Ernits, Lääne; matmise komisjoni Oja, Metslang, Talwik, Puusepp, Stallmeister, Lanenbek, Saarmann; kodukorra wäljatöötamise komisjoni Kutsar, Hunt, Martinson.

2. märtsil jagawad eestseisuse liikmed ametid: abiesimeheks M. Kurg, kassapidajaks Karja, abiks Unt; pidukassapidajaks Unt, abiks Triipus; pidutoimekonda: juhatajaks Toots, abideks Saunik, Lauri; majaisaks M. Sups, abiks Treier; raamatukogu hoidjaks Kutsar. R. Müller wõtab ainult ajutiseks esimehe kohused oma peale.

13. aprillil renditakse linnawalitsuselt 3 wakamaad Tamme mõisa maad, et seda liikmetele edasi anda juurewilja mahategemiseks. 15. maiks on kokku kutsutud erakorraline koosolek. Arutusel 38 seltsiliikme ettepanek, põhikirja § 15 põhjal üüri määramine Tööstuse Ettewõtjate Keskseltsile ruumide eest. Ettepanek üüri kõrgendada. Üüri määramine jääb juhatuse hooleks. Esimeheks waliti R. Müller tagasi ja R. Jakobson juhatuse liikme kandidadiks. Komisjoni poolt wäljatöötatud kodukord wõetakse wastu. Otsustatakse luba muretseda alkoholiliste jookide müümiseks einelaual.

14. mail otsustatakse seltsiliikmete jaoks küttepuid osta ja selleks Põhja Pangast 10.000 marka laenu teha.

25. juunil wäljasõit aurulaewaga Suuga metsa. Pidutoimkonda walitakse juure Treier ja Rähni.

5. oktoobril annetab K. Prisk 3000 marka „Warjupaiga kapitaliks“ tingimisega, et kapital tema nimeliseks jääb ja et temal selle kapitali tarwitamisel komisjonis hääleõigus oleks.

16. nowembril on einelaua wäljapakkumine. Einelauapidajaks 1921. aasta peale walitakse endine 70.000 marga aasta rendi eest. — 7. detsembril on 60 seltsiliikme nõudmisel seltsi peakoosolek. Juhatab J. Prisk. Süüdistatakse juhatust, et see endise einelauapidajale einelaua odawamalt ära andnud, kuna teised enam renti pakkunud. Pikemate waieluste järele tunnistatakse juhatuse teguwiis mitteõigeks. Selle peale teatab esimees R. Müller, et juhatus terwes koosseisus ära astub. — Seltsiliikme Tõnis Laarile

otsustatakse lubada seltsi kulul 1 kuu haigemajas rawitsusel olla, mis umbes 1500 marka maksma läheb. Juhatusele tehtakse ülesandeks, kõik Põhja Pangast II. Laenu-Hoiu Ühisuse arwel saada olewad summad wälja nõuda. — Asutakse walimistele. Waliti esimeheks K. Sild, juhatuse liikmeteks R. Jakobson, K. Martin, G. Metslang, W. Berends, J. Lüdimus; kandidatideks M. Pärn, G. Michelson, J. Posti, G. Puijat, J. Lauri, A. Jakobson. — Seltsiliige Hans Ode wabastatakse liikmemaksust, sest et ta 25 aastat seltsiliige olnud.

14. detsembril annab wana juhatus uuele oma kohustused üle. Uue juhatuse koosseis: abiesimees R. Jakobson, kassapidaja G. Metslang, abi Berends; majawalitseja K. Martin, pidukassapidaja Puijat, Pärn; pidutoimkond A. Jakobson, J. Lauri; wastutajaks einelaua eest J. Lüdimus; raamatukogu hoidjaks J. Posti. R. Jakobson palub ennast juhatuse liikme kohustest wabastada, tema asemele walitakse M. Pärn.

1921.

8. weebruaril walitakse einelauapidajaks Artur Meos, kes 1. aprillist kuni 31. detsembrini 66.000 marka renti maksab.

13. märtsil peetakse seltsi aasta-peakoosolekut. Koosoleku awab esimees K. Sild terwituskõnega seltsi 30 aastase kestwusepäewa puhul. Koosoleku juhatajaks walitakse R. Müller. Aruanne 1920. aasta kohta wõetakse wastu. Liikmemaksu otsustatakse kõrgendada I. järk 40 marka, II. järk 20 marka ja sisseastumise maksu 10 margani. Liisu läbi lahkunud juhatuse liikmete J. Posti ja Lüdimuse asemele waliti Hanberg ja J. Nuuma. Juhatuse kandidatideks M. Kurg ja J. Posti; rewisjoni komisjoni endised ja täiendawalt juurde Zion, Kustloff; matmise komisjoni endised. Abirahadeks haiguse korral endise 10 marga asemel päewas 50 marka; surma kordadel abirahadeks: kes 3 kuni 5 aastat liige olnud 500 marka, 5—10 aastani 1000 mk., 10—15 aastani 1500 mk., 15—20 aastat ja wanematele 2000 marka.

15. märtsil jagawad eestseisuse liikmed oma wahel ametid: abiesimeheks J. Nuuma, kassapidajaks G. Metslang, abiks Berends, majawalitsejaks K. Martin, abiks Michelson; pidukassapidajaks L. Hanberg ja Puijat; pidutoimkonna juhatajaks J. Lauri, abiks Jakobson; wastutajaks einelaua eest M. Kurg; raamatukogu korraldajaks Michelson ja J. Posti.

3. mail teatab esimees K. Sild, et ta pikemaks ajaks ära sõidab ja palub J. Nuuma't esimehe kohuseid oma peale wõtta; abiesimeheks walitakse G. Metslang. Otsustati 2. ja 3. juuliks Wiljandi üleriiklisele tööstuse ettewõtjate kongressile saadikuteks saata J. Nuuma ja G. Metslang.

22. oktoobril peetakse seltsi erakorralist peakoosolekut. Koosoleku awab J. Nuuma, juhatab R. Müller. Seltsiliikme P. Treierile otsustati abi anda kliiniku arwe suuruses 3400 mrk. Einelaua wäljapakkumisel eeltulewa aasta peale otsustati seda ilma alkoholiliste jookideta wäljapakkuda. Warjupaiga komisjoni walitakse J. Prisk, K. Prisk, J. Nuuma, M. Kurg, E. Triipus, kandidatideks Reinbaum, Matto, Liiw.

Seltsi 30 aasta kestwuse juubelipäewa otsustati pühitseda 12. nowembril järgmise korra järele: 1) awamine, kõneleb esimees J. Nuuma, 2) terwituskõned ja telegrammid. Pidust osawõtma palutakse seltsi auliikmed, liikmed, toetajad liikmed, linna- ja politseiesitajad.

Seltsi tegewus arwudes 1917.—1922. a.

Sissetulek:

Liikmemaksud	25.703	75
Sisseastumise maks	746	50
Pidudest	451.740	68
Majapidamisest	190.755	60
Mitmesugused	8.475	55
Annetused	346	89
	677.768	97

Wäljaminek:

Abiandmised	26.358	88
Pidud	442.045	61
Majapidamine	150.422	55
Kantselei kulud	5.139	68
Palgad	11.095	—
Mitmesugused	28.734	71
	663.796	43

Sissetulek.

Aasta	Liikmemaksud	Sisseastumise maks	Pidud	Majapidamisest	Kingitused	Mitmesugused
1917	1068 50	14 —	812 13	186 15	78 58	— —
1918	1285 —	15 —	— —	890 45	50 11	12 75
1919	2649 50	68 —	32095 80	5653 —	8 20	415 —
1920	5048 75	239 —	178200 55	22820 —	210 —	6048 80
1921	15652 —	380 50	240632 70	161206 —	— —	1399 —
	25703 75	746 50	451740 68	190755 60	346 89	8475 55

Wäljaminek.

Aasta	Abiandmised	Pidud	Majapidamine	Kantselei kulud	Palgad	Mõnesugused	Liikmete arw
1917	482 03	632 60	312 01	4 78	379 —	60 35	327
1918	726 66	13 —	307 50	188 —	401 —	— —	303
1919	1717 19	26242 16	21885 45	444 90	555 —	1020 05	348
1920	3034 —	141287 35	27654 04	1801 —	575 —	7282 71	372
1921	20398 40	273870 50	100263 55	2701 —	9185 —	20371 60	430
	26358 88	442045 61	150422 55	5139 68	11095 —	28734 71	

Seltsi tegelased 1917.—1922. a

Aasta	Esimees	Abiesimees	Eestseisuse liikmed ja kandidatid	Kassapidaja	Pidutoimkond	Kirjatoimetaja	Rewisjoni komisjon
1917.	K Sild	G. Metslang	K. Martin, M. Kurg, G. Puijat, J. Stallmeister, J. Lauri	R. Jakobson, H. Ode	R. Jakobson, J. Unt, M. Matto, M. Sups	K. Eisenschmidt	Rebane, Luisk, Ernits
1918.	K. Sild	G. Metslang	M. Kurg, Puijat, Unt, M. Sups	R. Jakobson, J. Nuuma, Luulik	Luik, Treier, M Matto	K. Eisenschmidt, R. Müller	Rebane, Luisk, Ernits
1919.	R. Jakobson	J. Nuuma	M. Kurg, Puijat, Luulik, M. Sups, K. Sild	G. Metslang, Adler	M. Matto, Luik, Treier	R Müller	Rebane, Luisk, Ernits
1920.	R. Müller K. Sild	M. Kurg R. Jakobson	Sups, Treier, Kutsar, Triipus, K. Martin, G. Puijat, Pärn, G. Michelson, J. Lüdimus, J. Posti, K. Hiir	Karja, Unt, G. Metslang, Berends	Toots, Saunik, J. Lauri, A. Jakobson	R. Müller	Rebane, Ernits, Lääne
1921.	K. Sild J. Nuuma	J. Nuuma G. Metslang	M. Kurg, L. Hanberg, J. Posti, Berends, Michelson, Puijat	G Metslang, K. Martin	Lauri, Jakobson	V. Aednik	Rebane, Ernits, Zion, Kustloff

.—1922. aastani.

Rewisjoni komisjon	Balloteerimise komisjon	Matuse komisjon	Warjupaiga komisjon	Seltsi arstid
Rebane, Luisk, Ernits	J. Nuuma, G. Tammin, E. Tulski	Metslang, Ereline, Stallmeister, Luisk, Metslang, H. Lanenbek, M. Taska.		Dr. Willberg Dr. Urberg
Rebane, Luisk, Ernits	J. Karja, Tinn, E. Tulski, Lillemägi, Jantra	Endised		Endised
Rebane, Luisk, Ernits	Jantra, Lillemägi, Karja, Tulski, Kreuzberg	Taska, Metslang, Talwik, Puusepp, Stallmeister, Luisk, Lanenbek		Dr. Reinhold Dr. Willberg
Rebane, Ernits, Lääne		Oja, Metslang, Talwik, Puusepp, Stallmeister, Lanenbek, Saarmann		Endised
Rebane, Ernits, Zion, Kustloff		Endised	J. Prisk, K. Prisk, J. Nuuma, M. Kurg, E. Triipus, Reinbaum, Matto, Liiw	Endised

Tartu Eesti Käsitööliste Abi=
andmise Seltsi 30 aasta
tegevus (1891 – 1921). Trükitud
Tartu 1916 ja 1922 j. Mällo trü=
kikojas. 8° XVII + 71 + (7) l.
Pilt.

books2ebooks.eu

www.books2ebooks.eu

eBooks from your library by

eBooks on Demand

digitised by

University of Tartu Library

UNIVERSITY OF TARTU
LIBRARY